

BIULETYN

Politechniki Śląskiej

PAŹDZIERNIK 2009

Nr 10(200)

www.biuletyn.polst.pl

ISSN 1689-8192

7.4492/09

Inauguracja Roku Akademickiego 2009/2010

Politechnika Śląska w 20-leciu
przemian gospodarczych w Polsce

Inauguracja roku akademickiego 2009/2010

Centrum Edukacyjno-Kongresowe Politechniki Śląskiej

2 października 2009 r.

JM Rektor Politechniki Śląskiej
prof. Andrzej Karbownik

Prorektorzy PŚ – profesorowie:
Jan Ślusarek, Jerzy Rutkowski,
Leszek Błacha oraz Stanisław Kochowski

Rektorzy śląskich uczelni: AE w Katowicach
prof. Jan Pyka, ATH w Bielsku-Białej prof. Ryszard
Barcik oraz GWSP dr Tadeusz Grabowiecki

Wojewoda Śląski
Zygmunt Łukaszczyk

Prezydent Gliwic
Zygmunt Frankiewicz

Prezydent Zabrze
Małgorzata Mańka-Szulik

Uroczyste ślubowanie
studentów I roku

Immatrykulacja studentów I roku

W uroczystości wzięło udział
wielu znamienitych gości

Medale Komisji Edukacji Narodowej
wręczył Wojewoda Śląski
Zygmunt Łukaszczyk

Wykład inauguracyjny wygłosił
prof. Jan Popczyk
z Wydziału Elektrycznego

Oprawę artystyczną uroczystości
zapewnił Akademicki Chór
Politechniki Śląskiej

P. 4492/09

Spis treści:

4	To były niezwykle, rozkołysane czasy Rozmowa z prof. Wilibaldem Winklerem	42	Nauka inwestycją w biznes Michał Wroński
8	Konferencja pt. „Politechnika Śląska w XX-leciu przemian gospodarczych w Polsce” Arkadiusz Mężyk	43	Wnioski pozytywnie ocenione Ewa Mendec
11	20 lat przemian w Politechnice Śląskiej Wystąpienie Rektora Politechniki Śląskiej prof. Andrzeja Karbownika	44	Dokładnie 40 lat temu... Maria Pichocka
18	Wystąpienia uczestników konferencji	46	Czysta produkcja energii z węgla Sylwester Kalisz
23	Znani absolwenci Politechniki Śląskiej	50	Wizyta w University of Pamukkale Jerzy Mościński
28	Inauguracja roku akademickiego 2009/2010 Paweł Doś	51	Spotkanie urbanistów i planistów Zbigniew J. Kamiński
30	Przemówienie inauguracyjne JM Rektora prof. Andrzeja Karbownika	52	Śląska Noc Naukowców 2009 Paweł Doś
32	Podziemne radio i dylemat Galileusza Andrzej Jarczewski	54	Spotkanie przy śniadaniu Paweł Doś
36	Nie lubię poniedziałku? Katarzyna Kozub-Kulik	55	Ulica Akademicka zostanie zamknięta Paweł Doś
40	Droga do sukcesu w przedsiębiorczości akademickiej Przemysław Zbierowski	55	Powstaje Wielka Księga naszej uczelni Paweł Doś
		56	Koncert Gaby Kulki
		56	Uchwały Senatu
		57	Akty normatywne Uczelni
		57	Tytuły, stopnie naukowe, stanowiska

Adres redakcji:
Politechnika Śląska
Biuro Rektora
ul. Akademicka 2A
44-100 Gliwice
tel. (32) 237 11 80, tel./fax (32) 237 11 81
e-mail: biuletyn@polsl.pl

Druk:
Zakład Graficzny Politechniki Śląskiej
ul. Kujawska 1
44-100 Gliwice
tel. (32) 237 21 97

Nakład: 1600 egz. Złeczenie nr 126/09

Numer zamknięto 15 października 2009 r.

Redakcja:
Paweł Doś
(pawel.dos@polsl.pl)

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania zmian,
skracania i adiacji tekstów oraz zmiany ich tytułów.
Nie zwracamy materiałów niezamówionych.
Autorzy publikacji umieszczanych
w „Biuletynie” nie otrzymują honorariów oraz akceptują
jednoczesne ukazanie się artykułów w wersji drukowanej
oraz internetowej biuletynu.
Fotografie i rysunki w nadesłanych materiałach
zamieszczane są na odpowiedzialność autora
korespondencji.

BIULETYN

Politechniki Śląskiej

ISSN 1689-8192
Nr 10 (2009)
październik 2009
www.biuletyn.polsl.pl

To były niezwykle, rozkołysane czasy

Z prof. Wilibaldem Winklerem, rektorem Politechniki Śląskiej w latach 1990-1996 rozmawia Paweł Doś

Został Pan Profesor pierwszym po przelomie roku 1989 rektorem Politechniki Śląskiej, wybranym w warunkach pełnej autonomii uczelni. Chciałbym spytać się o to, co skłoniło Pana Profesora do kandydowania na tę funkcję?

To był wyjątkowy czas. Rzeczywiście po raz pierwszy w naszym środowisku akademickim miały odbyć się wolne wybory. Do tej pory stanowisko rektora otrzymywało się z nadania. Tym razem kandydaci zgłaszali się sami, a nowego rektora mieliśmy wyłonić w demokratycznym głosowaniu. Ale ja o ubieganiu się o ten zaszczyt w ogóle nie myślałem.

Pewnego dnia zadzwonił do mnie prof. Tadeusz Zagajewski, który zaproponował mi spotkanie. W spotkaniu tym wzięły udział jeszcze dwie osoby: przewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” dr Tadeusz Grabowiecki oraz prof. Jan Bandrowski z Wydziału Chemicznego, również członek „Solidarności”. Ku mojemu zaskoczeniu, zaproponowano mi wówczas kandydowanie na funkcję rektora Politechniki Śląskiej. W pierwszej chwili nie zgodziłem się, ale dano mi 24 godziny na podjęcie ostatecznej decyzji. Moją linią obrony był przede wszystkim brak doświadczenia. W tym czasie pełniłem zaledwie funkcję zastępcy dyrektora ds. nauki w Instytucie Elektroenergetyki i Sterowania Układów na Wydziale Elektrycznym. Po zastanowieniu i przedyskutowaniu tego problemu z żoną, postanowiłem jednak kandydować.

Zdawałem sobie sprawę z zadania, jakie będzie miał do wykonania nowo wybrany rektor, czyli całościowego zreformowania uczelni. Według mnie najlepszym rozwiązaniem było przyjęcie modelu zachodniego, a ten – z powodu licznych wyjazdów naukowych za granicę – znałem bardzo dobrze. Posiadałem zatem istotną w tamtych czasach wiedzę i z tego właśnie powodu postanowiłem wziąć udział w wyborach. Uważałem jednak, że rektorem powinien wówczas zostać właśnie prof. Tadeusz Zagajewski, który miał na uczelni największy autorytet. Prof. Zagajewski jednak,

---

Zdawałem sobie sprawę z zadania, jakie będzie miał do wykonania nowo wybrany rektor, czyli całościowego zreformowania uczelni. Według mnie najlepszym rozwiązaniem było przyjęcie modelu zachodniego.

z powodu zaawansowanego wieku, nie chciał kandydować i wskazał na mnie. Mimo to, po wygranych wyborach poprosiłem go, aby przynajmniej raz w miesiącu odwiedzał mnie, by krytycznie ocenić moje działania. Spotykaliśmy się więc potem regularnie a prof. Zagajewski zawsze służył mi radą. Rzadko jednak mnie krytkował, znacznie częściej za to popierał moje decyzje. I tak to się zaczęło.

Na 166 głosujących, ze 170 uprawnionych do głosowania, uzyskał Pan aż 111 głosów. Wydaje się, że duży wpływ

na Pana wybór miało poparcie Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”.

W tamtych czasach głos „Solidarności” był silny i gdyby nie jej poparcie, zapewne nie wygrałbym wyborów. Moimi kontrkandydatami byli: prof. Szczepan Borkowski oraz prof. Tadeusz Gawłowski. Wydawało mi się, że największe szanse miał prof. Borkowski. Był znanym i poważanym członkiem „Solidarności”, stanowczym w swoich poglądach, a po wprowadzeniu stanu wojennego został internowany. Jednak „Solidarność” uczelniana skłoniła się ku mo-

jej osobie. Uważam, że wpływ na wynik miało również moje wystąpienie na głównym spotkaniu przedwyborczym. Odbyła się wtedy debata między kandydatami, na której, jak mi się wówczas wydawało, wypadłem wiarygodnie i przekonująco. Przedstawiłem wówczas swoją koncepcję, jak ze starego systemu funkcjonowania uczelni przejść płynnie do nowego modelu – zachodniego.

Jaka była atmosfera tamtych, niezwykle ciekawych i ważnych dla współczesnej Polski, miesięcy po czerwcu i sierpniu 1989 r.?

Atmosfera nie była już tak euforyczna, jak w 1981 r., kiedy to panował nastrój rewolucyjny. W 1989 r. nastroje były bardziej stonowane. Powodem tego był z pewnością stan wojenny, który przytłumił radość następujących po nim wypadków. Wydaje mi się, że także z powodu stanu wojennego młodzież zaczęła tracić ochotę do nauki. Poza tym wielu młodych ludzi wyjechało. Kiedy obejmowałem funkcję rektora, na Politechnice studiowało zaledwie 8 tysięcy osób. Dopiero po 1989 r. Polacy ponownie zaczęli się kształcić na poziomie studiów wyższych. To, że obecnie coraz więcej młodych ludzi studiuje, też jest zasługą tamtych wydarzeń.

Po wyborach nadszedł czas na działania i wprowadzanie zapowiadanych reform. Ale nie było to łatwe. Wiele osób próbowało mi dyktować, co powinienem zrobić. Wielu z tych, którzy z entuzjazmem przyjęli wynik wyborów, hamowało, niestety, później rozwój uczelni. Wielu chciało przy tej okazji załatwić swoje interesy. W środowisku profesorów były opory wobec próby wprowadzenia zmian strukturalnych. Niektórzy próbowali nawet wskazywać mi, kogo powinienem zwolnić z pracy. Stanowczo nie pozwoliłem na takie postępowanie

nie, ale czuć było, że atmosfera panująca w całym kraju udzieliła się również pracownikom naszej uczelni. Wszystko było wtedy rozkołysane i dopiero z czasem się uporządkowało i uspokoiło. Myślę, że mimo wszelkich trudności, nienajgorzej sobie poradziłem, zwłaszcza, że miałem bardzo dobrych współpracowników – prorektorów w oso-

niała wówczas owa „nowoczesność” polegać?

Wówczas chodziło o przekształcenie uczelni w obszarze dydaktyki i badań naukowych na wzór uczelni zagranicznych. W kwestii kształcenia dążyłem do dostosowania naszych programów nauczania do najlepszych uczelni na Za-

---

Atmosfera panująca w całym kraju udzieliła się również pracownikom naszej uczelni. Wszystko było wtedy rozkołysane i dopiero z czasem się uporządkowało i uspokoiło.

bach profesorów: Włodzimierza Sikory, Andrzeja Klimpla i późniejszego rektora – Bolesława Pochopienia. Potwierdzeniem tego był fakt, że po trzech latach kierowania uczelnią, kiedy starałem się o reelekcję, byłem jedynym kandydatem, a w głosowaniu otrzymałem zdecydowane poparcie.

W swoim programie wyborczym mówił Pan Profesor o chęci przekształcenia Politechniki Śląskiej w „nowoczesną uczelnię techniczną”. Na czym

chodziło. Chodziło głównie o wyeliminowanie wąsko specjalistycznych przedmiotów oraz zmniejszenie obciążenia studentów. Nie mogło być tak, że student spędza najwięcej czasu na wykładach – po pierwsze zaburzało to proporcje między wykładami i ćwiczeniami, a poza tym zajęć było tak dużo, że student nie miał już czasu na pracę własną. Jeśli chodzi o badania naukowe, to te finansowane były w dużej mierze przez zakłady przemysłowe. Wiele zakładów zaczęło jednak mieć problemy finansowe i bankrutować, a w efekcie uczelnia nie otrzymywała nowych zleceń na badania, zaś środki finansowe ze strony państwa poważnie zredukowano.

W wywiadzie, jakie już po wyborze udzielił Pan jednej z gazet, mówił Pan Profesor, że największą przeszkodą wydawała się wówczas „mentalność kadry dydaktyczno-badawczej”, która polegała na oporze wobec zmian. Czy te obawy się sprawdziły?

Nasz pomysł był w zasadzie radykalny i wiele osób ze środowiska akademickiego sprzeciwiało się mu, ponieważ uważali, że godził w ich interesy. Mam na myśli eliminację wąsko specjalistycznych przedmiotów, a co za tym idzie, również ograniczenie liczby wykładów. Trzeba pamiętać, że 45 procent kadry stanowili wówczas adiunkci wiekowo zaawansowani, z których wielu nie chciało się habilitować. Wobec tego mieliśmy całą armię oponentów, których celem było utrzymanie takiej sytuacji, w której wszystko pozostałoby po starciu.

Prof. W. Winkler w swoim gabinecie na Wydziale Elektrycznym PŚ.
W tle mapa województwa śląskiego. Profesor pełnił funkcję wojewody śląskiego od 9 grudnia 2000 r. do 17 października 2001 r.

Kolejnym punktem spornym było wprowadzenie zasady samofinansowania jednostek naukowo-dydaktycznych. Każda jednostka otrzymywała określoną sumę pieniędzy, które były rozdzielane według ściśle określonych kryteriów – algorytmów. Jeżeli potrzebowała więcej środków, do jej obowiązków należało znalezienie dodatkowych środków pozaczelnianych. Wprowadzenie samodzielności finansowej do jednostek było na uczelni prawdziwym przełomem.

Kolejna zmiana, która miała jednak mniejsze znaczenie, dotyczyła dozwolonego wieku kierowania jednostką naukową. Dawniej było tak, że profesor, jak tylko ukończył 70 lat, zostawiał z dnia na dzień jednostkę, którą kierował, i przechodził na emeryturę, bez przygotowania swojego następcy do jego nowej roli. Dopiero my wprowadziliśmy zasadę, że na 3 lata przed odejściem profesora na emeryturę, nie mógł on już pełnić funkcji kierowniczej.

Jakie były najpilniejsze sprawy, także inwestycyjne, którymi musiał się Pan Profesor zająć?

Priorytetem była biblioteka, której budowa zapoczątkowana była przez naszych poprzedników i miała być ukończona w ciągu dwóch lat od objęcia przez nas funkcji kierowania Politechniką. Jednak, kiedy ograniczono pieniądze na inwestycje w szkolnictwie wyższym, budowa biblioteki praktycznie stanęła. Ko-

lejnym problemem była komputeryzacja Politechniki Śląskiej.

Trudną do realizacji sprawą było doposażenie statutu uczelni do nowej ustawy o szkolnictwie wyższym. Była to praca żmudna, która zajęła rok, zanim statut został zatwierdzony.

Muszę się przyznać do chęci zlikwidowania ośrodka uczelnianego w Rybniku. Jednak gdy zobaczyłem, że są tam wymienite warunki do kształcenia inżynierów, zmieniłem zdanie. Rozbu-

Poza tym od miasta Gliwice otrzymaliśmy także obiekty miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, w tym lodowisko.

Jak ocenia Pan Profesor zmiany, które dokonały się na Politechnice Śląskiej w czasie tych minionych 20 lat?

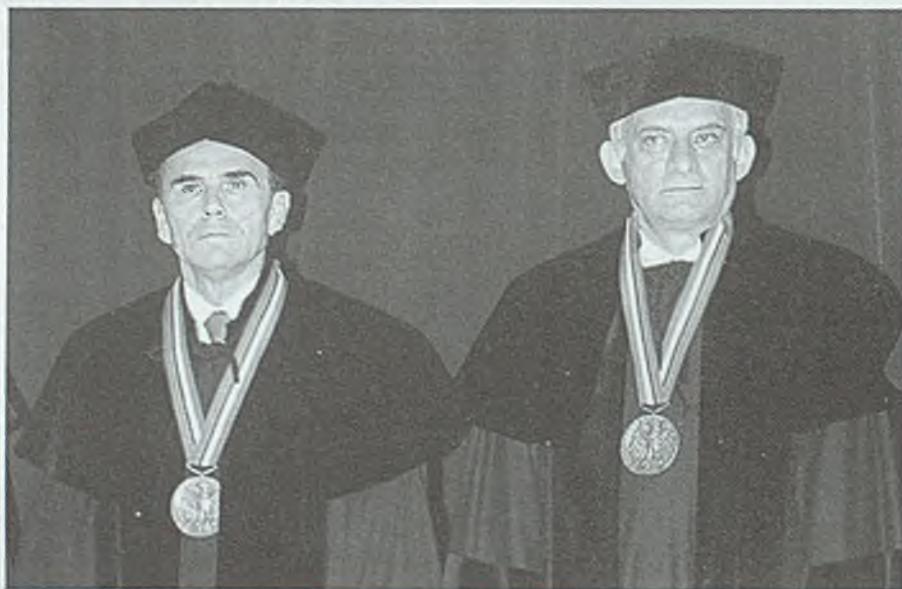
Muszę przyznać, że z dumą patrzę na rozwój naszej uczelni. To, co zostało zapoczątkowane przez nas, było z bardzo dobrym skutkiem kontynuowane po na-

Z dumą patrzę na rozwój naszej uczelni. To, co zostało zapoczątkowane przez nas, było z bardzo dobrym skutkiem kontynuowane po naszych dwóch kadencjach. Kolejni rektorzy mieli również wiele wspaniałych pomysłów.

dowa Centrum Kształcenia Inżynierów w Rybniku oraz utworzenie wspólnie z Uniwersytetem Śląskim oraz Akademią Ekonomiczną Zespołu Szkół Wyższych to już zasługa moich następców.

Do sukcesów zaliczyłbym także poważną rozbudowę bazy sportowej. Za pieniądze, które pozyskaliśmy ze sprzedaży jednego z akademików w Katowicach – mimo, że dziekani chcieli, abyśmy pieniądze ze sprzedaży budynku rozdzielili po równo między wszystkie wydziały – wybudowaliśmy nową halę sportową. Dzięki temu, że się na to nie zgodziłem, studenci mogą dzisiaj korzystać z tzw. nowej hali przy ul. Kaszubskiej.

szcych dwóch kadencjach. Kolejni rektorzy mieli również wiele wspaniałych pomysłów. Każdy z moich następców dokonał pewnych zmian, które miały na celu usprawnienie i unowocześnienie procesu dydaktycznego oraz powiększenie majątku uczelni. Jednocześnie, co jest dla mnie bardzo ważne, wciąż dba się o kontakty zagraniczne. Cieszy mnie udział uczelni w różnych międzynarodowych programach badawczych, do czego dzisiaj już nie trzeba nikogo namawiać – wtedy było inaczej. Związana z tym jest także intensywność nauczania na studiach języków obcych. Myślę, że na pewno można było zro-

Profesorowie: Wilibald Winkler i Jerzy Buzek podczas uroczystości wręczenia (po raz pierwszy w historii uczelni) Medalu Politechniki Śląskiej. 7 września 2001 r.

Z nagrodą Lux ex Silesia. Archikatedra Chrystusa Króla w Katowicach. 12 października 2008 r.

bić więcej, ale ówczesna sytuacja finansowa i opór środowiska akademickiego nie pozwoliły na zrealizowanie wszystkich naszych pomysłów. Pamiętam niektórych profesorów, którzy krytykowali wszystko, co próbowaliśmy zmienić. Nie wszystkie tego typu trudności dało się przezwyciężyć. Jednak z perspektywy czasu wydaje mi się, że rozwój uczelni poszedł we właściwym kierunku.

Zostałem kiedyś zapytany o to, z której z pełnionych przeze mnie ważnych funkcji jestem najbardziej zadowolony – rektora, wiceministra czy wojewody. Odpowiedziałem wtedy, że najbardziej satysfakcjonowała mnie funkcja rektora Politechniki Śląskiej. Jestem dumny, że mogłem w tym niełatwym przecież okresie rozpocząć wraz z moimi prorektorami przemianę naszej uczelni. Podejmując kolejne odpowiedzialności – na stanowisku wiceministra czy wojewody – mogłem wykorzystać wszystkie swoje umiejętności zdobyte podczas licznych podróży służbowych oraz pełniąc funkcję rektora.

Odczuwam także satysfakcję, że współcześnie uczelnia jest wysoko oceniana w rankingach. Pamiętam jeden z pierwszych tego typu rankingów uczelni w Polsce, w którym zajęliśmy miejsce 9. wśród wszystkich uczelni akademickich, a 4. wśród szkół technicznych. Poczuję wówczas wielką radość. Na podobnych miejscach Politechnika Śląska sytuuje się również dzisiaj i jestem z tego bardzo zadowolony.

Kiedy otrzymywał Pan Profesor w październiku ubiegłego roku nagrodę Lux ex Silesia, mówił Pan, że to najważniejsze w Pana życiu wyróżnienie, ponieważ jednoznacznie kojarzy się ze Śląskiem. Na koniec chciałbym zatem zapytać, czym jest dla Pana Śląsk – ten współczesny i ten sprzed lat, który odkrywał Pan żyjąc na polsko-niemieckim pograniczu?

Przede wszystkim Śląsk jest moją ojczyzną, a ja jestem do tej ojczyzny przywiązany. W swoim życiu co najmniej dwa razy otrzymałem propozycję pozostania za granicą. Wiele osób pewnie skorzystałoby z takiej szansy. Czekają mnie na przykład interesująca praca w dziale badawczym szwajcarskiej firmy oraz perspektywa mieszkania w ustabilizo-

wanym politycznie i gospodarczo kraju. Drugą propozycję otrzymałem w Niemczech – ale z niej również nie skorzystałem. Zawsze powtarzałem, że nie zamienię Śląska na żadne inne miejsce i dotrzymałem słowa. Kiedy patrzę na to, jak Śląsk zmieniał się w czasie ostatnich lat, odczuwam osobistą satysfakcję. Zawsze uważałem, że należy odejść od stereotypowego myślenia, że jedyną perspektywą dla mężczyzny jest praca w kopalni, ewentualnie w hucie. Należało młodym ludziom dać szansę wyboru, kim chcą w życiu zostać. Współcześnie młodzież tę szansę otrzymała. A pewnym stopniu przyczyniliśmy się do tego również my – rektorzy śląskich uczelni, tworząc coraz lepsze warunki do nauki i rozwoju. Cieszę się, że częśćka mojej koncepcji rozwoju uczelni wpłynęła również na kształcenie młodzieży, która urodziła się na Śląsku i tutaj mieszka.

Przemysł ciężki już niedługo przestanie odgrywać znaczącą rolę. Kolejne pokolenie mieszkańców Śląska będzie musiało szukać nowych możliwości i tworzyć pole do działania dla nowoczesnych

technologii. I tym właśnie zajmuje się Politechnika. Kształci ona ludzi, którzy mają być kreatywnymi twórcami lepszych warunków życia. Kadra, która jest kształcona na uczelniach technicznych, ma również za zadanie tworzyć podwaliny pod jak najlepszy rozwój społeczny. Nie możemy liczyć na to, że będziemy całe życie utrzymywać się z węgla, zwłaszcza w obecnej postaci. Jako mieszkaniec Śląska, który tu się urodził i o mało nie został górnikiem, z zainteresowaniem obserwuję jego rozwój. Myślę, że zmierza w dobrym kierunku. Wielu utalentowanych ludzi na Śląsku musiało dawniej ciężko pracować pod ziemią lub w hucie, aby móc zapewnić byt swojej rodzinie. Cieszy mnie, kiedy widzę, że współcześnie młodzi ludzie mają dużo lepsze perspektywy zawodowe niż kiedyś. Jestem pewny, że swój udział ma w tym również Politechnika Śląska. Wielu naszych absolwentów zrobiło karierę, także za granicą, co jest dowodem na to, że kończąc tę uczelnię, otrzymali odpowiedni zasób wiedzy. ■

Prof. Wilibald Winkler

Profesor Wilibald Winkler urodził się w Zabrze-Makoszowach 25 grudnia 1933 r. Swoją karierę zawodową zaczął w elektrowni „Miechowice”, gdzie pracował 14 lat, a po ukończeniu studiów zaocznych inżynierskich i wieczorowych magisterskich na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej został kierownikiem laboratorium. Pracę na uczelni późniejszy jej rektor rozpoczął w 1966 r. w Instytucie Elektroenergetyki i Sterowania Układów na Wydziale Elektrycznym. Po trzech latach uzyskał stopień doktora, a po kolejnych czterech - w 1973 r. habilitację. W 1981 roku został profesorem tytularnym. Od 1990 do 1996 roku pełnił funkcję rektora Politechniki Śląskiej.

Po zakończeniu kadencji, od listopada 1997 r. do grudnia roku 2000 był wiceministrem edukacji narodowej w rządzie prof. Jerzego Buzka, zajmując się współpracą zagraniczną i integracją europejską. Był też członkiem zespołu negocjacyjnego zajmującego się przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, odpowiadając za dwa obszary: nauka i badania oraz młodzież, kształcenie i edukacja. Następnie przez rok pełnił funkcję wojewody śląskiego.

Prof. Wilibald Winkler otrzymał dotychczas następujące odznaczenia i wyróżnienia: doktorat honoris causa Uniwersytetu Technicznego w Mariupolu (Ukraina), Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Medal Politechniki Śląskiej, Medal „Georgius Agricola” Uniwersytetu Technicznego w Ostrawie, Medal „Karl Kagathos”, tytuł honorowego profesora Politechniki Wrocławskiej, Lux ex Silesia.

Jest autorem ponad 150 artykułów i referatów naukowych oraz kilku książek, w tym wydanych w RFN i USA. Głównym obszarem zainteresowań naukowych Profesora jest elektroenergetyczna automatyka zabezpieczeniowa. Wykładał na uniwersytetach RFN i Włoch.

Politechnika Śląska w XX-leciu przemian gospodarczych w Polsce

Obchodzona w tym roku 20. rocznica przemian ustrojowych w naszym kraju stała się okazją do zorganizowania spotkania osób związanych z Politechniką Śląską, które przyczyniły się do transformacji gospodarczej w Polsce.

Arkadiusz Mężyk

Trwająca w dniach 1-3 października konferencja pod hasłem „Politechnika Śląska w XX-leciu przemian gospodarczych w Polsce”, organizowana pod patronatem Wojewody Śląskiego Zygmunta Łukaszczyka, zgromadziła liczne grono absolwentów uczelni, którzy w minionych dwóch dekadach czynnie uczestniczyli w zachodzących procesach politycznych i gospodarczych w Polsce. Ścieżki kariery absolwentów naszej uczelni w ostatnich 20 latach odzwierciedlają powikłane losy wielu obywateli naszego kraju w tym okresie. Konferencja towarzyszyła uroczystej inauguracji roku akademickiego 2009/2010, która odbyła się na naszej uczelni 2 października.

Udział w sesjach plenarnej i dyskusyjnej konferencji zapowiedział Przewodniczący Parlamentu Europejskiego prof. Jerzy Buzek, a także wywodzący się z Politechniki Śląskiej, przedstawiciele byłych najwyższych władz oraz ministrowie rządów tego okresu, obecnie związani ze sferami polityki lub biznesu. Wśród zaproszonych Gości znaleźli się przedstawiciele polonii inżynierskiej z Europy i Stanów Zjednoczonych, w tym Leszek Szalek, Dyrektor ds. Kontaktów w Kalifornii Rady Polskich Inżynierów w Ameryce Północnej. W konferencji wzięła udział również liczna delegacja zakładów FUJIFILM Manufacturing Europe BV z Holandii, której przewodniczył Albert van Maren.

Konferencja rozpoczęła się 1 października, podczas którego odbyła się sesja plenarna i dyskusyjna. Sesję plenarną otwo-

rzył referat Rektora Politechniki Śląskiej prof. Andrzeja Karbownika pt. „20 lat przemian w Politechnice Śląskiej”, w którym Rektor przedstawił zmiany zaistniałe w ostatnich dwóch dekadach w samej Politechnice Śląskiej. Pełną treść wystąpienia JM Rektora publikujemy na str. 11.

Po wystąpieniu Rektora odtworzone zostało wystąpienie Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego prof. Jerzego Buzka, skierowane do uczestników spotkania. Prof. Buzek, który z powodu licznych obowiązków w Parlamencie Europejskim, nie mógł, niestety, przybyć na uroczystość przekazał także na ręce Rektora stosowny adres, którego treść publikujemy na sąsiedniej stronie.

Pozostałą część I sesji wypełniły referaty profesorów wywodzących się z Politechniki Śląskiej, a obecnie wykładających w uczelniach zagranicznych.

Wystąpienie zatytułowane „Kształcenie absolwentów dla ekonomii globalnej – doświadczenia Uniwersytetu w Nottingham z kampusów w Malezji i w Chinach” przedstawił Prof. Andrzej Bargieła, profesor School of Computer Science w University of Nottingham w Wielkiej Brytanii. Prof. Andrzej Bargieła ukończył studia na Politechnice Śląskiej na kierunku informatyka w roku 1978, a w latach 1978-1981 był wykładowcą naszej uczelni. Ostatnio był profesorem wizytującym w University of Alberta w Kanadzie, Helsinki University of Technology w Finlandii oraz Tokyo Institute of Technology w Japonii. Na wniosek Rady Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki Politechniki Śląskiej, z którym od wielu lat ściśle współpracuje, otrzymał tytuł profesora nauk technicznych.

Prof. Bargieła w swoim wystąpieniu stwierdził, że obecnie wyzwaniem dla

W konferencji wzięli udział absolwenci Politechniki Śląskiej z kraju i z zagranicy

Foto M. Szum

uczelnia jest kształcenie takich absolwentów, którzy oprócz wykształcenia akademickiego potrafią także efektywnie funkcjonować w otoczeniu różnych środowisk ekonomicznych gospodarki globalnej. W obszarze tym University of Nottingham posiada ogromne doświadczenie, prowadząc jednocześnie kształcenie w kampusach Malezji i Chin. Ponadto profesor wskazał na potencjalne możliwości Politechniki Śląskiej w tym zakresie.

Kolejną prezentację pt. „Komercyjna wartość technologii” przedstawił prof. Andrzej Pawlak z Lawrence Technological University w Stanach Zjednoczonych. Prof. Pawlak jest absolwentem Wydziału Elektrycznego Politechniki Poznańskiej, ale stopień doktora nauk technicznych uzyskał w Politechnice Śląskiej. W latach 80. wyjechał do USA, gdzie podjął pracę w General Motors, następnie był kierownikiem ds. rozwoju działalności w firmie Delphi. Obecnie zatrudniony jest na stanowisku profesora w Lawrence Technological University. Od wielu lat ściśle współpracuje z Wydziałem Elektrycznym Politechniki Śląskiej, na wniosek którego w 2009 roku otrzymał tytuł profesora nauk technicznych.

Wystąpienie prof. Andrzeja Pawlaka dotyczyło kwestii niezwykle ważnej dla rozwoju nowoczesnej uczelni technicznej, działającej w międzynarodowej przestrzeni badawczej, a mianowicie określenia i rozwijania portfela kluczowych dla niej technologii. Prof. Pawlak odniósł się do zagadnień właściwej selekcji i promowania technologii ważnych dla kraju i regionu, a jednocześnie mogących przynieść sukces naukowy i ekonomiczny. Podkreślił możliwości pozyskania i wagę transferu wybranych technologii z krajów zaawansowanych technologicznie, jako załączków nowych obszarów badawczych, i wzmocnienia dotychczas realizowanych.

Doświadczenia w zakresie transformacji uczelni o tradycyjnym profilu kształcenia i dostosowania się do wymogów przemian gospodarczych i globalizacji Europy przedstawił prof. Rudolf Kawalla w prezentacji zatytułowanej „TU Bergakademie Freiberg w świetle przemian w globalnej Europie”. Prof. Rudolf Kawalla jest absolwentem Wydziału Inżynierii Materiałowej i Metalurgii Politechniki Śląskiej. Obecnie pełni funk-

Prof. dr hab. Jerzy Buzek

Były Premier Rządu Rzeczypospolitej Polskiej

PRZEWODNICZĄCY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Biuro: ul. Zwycięstwa 26, 44-100 Gliwice, tel.609771771, email: ps@buzek.pl

Gliwice, 1 października 2009

Szanowni Państwo,
Drogie Koleżanki i Koledzy,

Na wstępie chciałbym przeprosić, za moją dzisiejszą nieobecność, misja którą realizuję nie pozwala mi na tak częste wizyty w Kraju. Tym bardziej żałuję, gdyż ta konferencja odbywa się na Naszej Politechnice, a zawsze czuję się tu wśród Was bardzo dobrze, bo co trzeba podkreślić - uczelnie tworzą przede wszystkim ludzie, wykładowcy oraz studenci.

Moja przygoda z Politechniką Śląską zaczęła się blisko pięćdziesiąt lat temu, w 1963 r. obroniłem dyplom na Wydziale Mechaniczno – Energetycznym. Od tego czasu na wiele lat związałem się z uczelnią.

Przemiany jakie zaszły od tamtego czasu są bardzo wyraźne. Nie chodzi tu o sposób kształcenia młodych ludzi, czy system bądź kadre - bo to zawsze z biegiem czasu się zmienia - chodzi o możliwości, jakie otworzyły się po 1989 r. Wolny rynek, rozwój małych przedsiębiorstw, czasami zakładanych już na studiach czy przez absolwentów, które dzięki zdobytej przez nich wiedzy i przy wykorzystaniu umiejętności, niejednokrotnie wyrosły na świetnie prosperujące firmy.

Otwarcie się na Europę upowszechniło wymiany międzynarodowe wśród studentów i kadry, pozwoliło nam na wymianę doświadczeń. Zachodni inwestorzy mogli zacząć inwestować w Polsce, zyskaliśmy na tym bardzo dużo.

Powiązanie nauki i biznesu jest bardzo istotne i przynosi wiele korzyści. Nowe technologie potrzebują inwestycji, firmy i koncerny potrzebują doskonałej kadry, nauka by się rozwijać potrzebuje środków, a to świetny moment na podjęcie współpracy.

Zdarza się, że rozwój gospodarczy niesie za sobą negatywne skutki w stosunku do środowiska naturalnego, jest to wyzwanie dla nauki. Istnieje potrzeba dostosowania przemysłu do nowych norm, powstają ciągłe nowe wyzwania. W tym kontekście widać jak niezbędne jest szukanie najlepszych rozwiązań, najkorzystniejszych nie tylko ekonomicznie ale i dla środowiska naturalnego.

Z początkiem nowego roku akademickiego chciałbym życzyć Wam wszystkim abyście zawsze potrafili sprostać wyzwaniom, jakie niesie życie i celom, jakie sobie wyznaczyliście.

Prof. Jerzy Buzek, Przewodniczący Parlamentu Europejskiego

List do uczestników konferencji nadesłany przez Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego prof. Jerzego Buzka

Wyróżnieni odznakami „Zasłużony dla Politechniki Śląskiej”

Foto A. Witwicki

cję prorektora ds. badań naukowych TU Bergakademie Freiberg w Niemczech. Od wielu lat współpracuje z naszą uczelnią, czego efektem jest umowa pomiędzy Politechniką Śląską a Bergakademie Freiberg o realizacji tematów badawczych i wymianie doktorantów oraz studentów.

W swoim wystąpieniu prof. Kawalla nawiązał do bogatej historii Bergakademie Freiberg, a jednocześnie przedstawił model transformacji uczelni do wymogów współczesnej gospodarki globalnej, realizowany w kontekście tradycji europejskiej kultury technicznej. Podkreślił specyfikę Europy w tym zakresie oraz wagę odpowiednio dobranych, wiodących w uczelni technologii, rozwijanych w ścisłej współpracy z nowoczesnym przemysłem. Model taki, zdaniem profesora, zapewnia nieustanny rozwój technologii, a jednocześnie dodatkowe finansowanie priorytetowych kierunków badawczych.

Podczas I sesji konferencji Rektor wręczył Odznaki „Zasłużony dla Politechniki Śląskiej” osobom, które przyczyniły się do rozwoju uczelni, a także do pogłębienia kontaktów Politechniki Śląskiej z zagranicą i sferami gospodarki. Wyróżnienia odebrali w tym dniu:

- Dr hab. Zygmunt Frankiewicz, Prezydent Miasta Gliwice,
- Prof. Andrzej Bargieła, University of Nottingham,
- Prof. Rudolf Kawalla, TU Bergakademie Freiberg,
- Prof. Andrzej Pawlak, Lawrence Technological University,
- Dr Janusz Steinhoff, Przewodniczący Rady KIG,
- Wojciech Wajda, Prezes Zarządu WASKO SA,
- Tadeusz Wojarski, Prezes GZUT.

Wyróżnienie przyznane zostało także prof. Jerzemu Buzkowi, a wręczone zostanie w późniejszym terminie.

Na zakończenie sesji plenarnej organizatorzy podziękowali za pomoc w zorganizowaniu konferencji licznym jej sponsorom, wśród których znaleźli się: Bank ING, Gliwickie Zakłady Urządzeń Technicznych, Główny Instytut Górnictwa, Jastrzębska Spółka Węglowa SA, Grupa Kapitałowa KOPEX, Kompania Węglowa SA, POLKO, Południowy Koncern Energetyczny, RADAN, SILTECH oraz WASKO SA.

Foto A. Witwicki

Na zakończenie I dnia konferencji z koncertem wystąpił Akademicki Zespół Muzyczny Politechniki Śląskiej

Tego samego dnia po południu odbyła się druga sesja, podczas której swoimi doświadczeniami zawodowymi podzielili się znani absolwenci naszej uczelni, którzy pełnili i nadal pełnią ważne funkcje społeczne. W części tej głos zabrali kolejno: Dr Janusz Steinhoff, Przewodniczący Rady Krajowej Izby Gospodarczej, dr hab. Zygmunt Frankiewicz, Prezydent Gliwic, Andrzej Lipko, b. wiceminister przemysłu i handlu, Wojciech Wajda, prezes WASKO SA, Marek Uszko, wiceprezes Kompanii Węglowej SA oraz Tadeusz Soroka, wiceprezes KOPEX SA. Fragmenty tych wystąpień prezentujemy na kolejnych stronach bieżącego numeru „Biuletynu”.

W drugim dniu konferencji uczestnicy wzięli udział w uroczystej inauguracji roku akademickiego 2009/2010 – 65. już inauguracji w historii Politechniki Śląskiej, a także zwiedzali bazę laboratoryjną uczelni oraz spędzili czas na spotkaniu integracyjnym w kopalni Guido w Zabrze. W sobotę natomiast, uczestnicząc w wycieczce śląskim szlakiem zażytków techniki, mieli okazję zapoznać się z historią i tradycją ziemi śląskiej, a także poznać piękno unikatowych zakątków znajdujących się z dala od utartych szlaków turystycznych.

Jak można podsumować tę po raz pierwszy zorganizowaną na naszej uczelni konferencję pt. „Politechnika Śląska w XX-leciu przemian gospodarczych w Polsce”? Z pewnością pozwoliła ona odpowiedzieć na pytanie, jak nasza uczelnia przeobrażała się na tle zachodzących w Polsce przemian, jak dostosowywała się do nowych warunków społeczno-gospodarczych i nowych wyzwań w obszarze edukacji i badań naukowych.

Wystąpienia uczestników spotkania przypominały znaczny wkład Politechniki Śląskiej w transformację ustrojową i gospodarczą naszego kraju w ciągu ostatnich 20 lat. Pozwoliły także poczuć dumę z przynależności do środowiska akademickiego uczelni, której absolwenci przyczynili się w znacznym stopniu do pozytywnych przemian, jakie dokonały się w Polsce w ostatnich dwóch dekadach.

Spotkanie przyczyniło się także do nawiązania nowych kontaktów pomiędzy uczelnią a sferą gospodarki oraz polonią inżynierską oraz do odświeżenia kontaktów nawiązanych w przeszłości. Miejmy nadzieję, że uczestnicy konferencji, którzy odwiedzili Politechnikę Śląską po latach, są z jej obecnej kondycji zadowoleni, a odnowione kontakty ze swoją Almae Matris pozostaną trwałe. ■

Warto wspomnieć, iż w trakcie konferencji została podpisana także kolejna umowa pomiędzy FUJIFILM Manufacturing Europe BV a Politechniką Śląską o realizacji prac naukowo-badawczych na rzecz tego międzynarodowego koncernu. Na spotkaniu z przedstawicielami firmy Rektor Politechniki Śląskiej prof. Andrzej Karbownik wręczył Odznakę „Zasłużony dla Politechniki Śląskiej” panu Andrzejowi Skibniewskiemu, który przyczynił się do nawiązania i rozwoju współpracy naukowo-badawczej pomiędzy Politechniką Śląską a FUJIFILM Manufacturing Europe BV. W trakcie kilku spotkań członkowie zespołu badawczego z Wydziału Mechanicznego Technologicznego prezentowali wyniki dotychczasowej współpracy pomiędzy uczelnią, a zakładami FUJIFILM w Holandii.

20 lat przemian w Politechnice Śląskiej

Wystąpienie Rektora Politechniki Śląskiej
prof. Andrzeja Karbownika podczas konferencji
pt. „Politechnika Śląska w 20-leciu przemian gospodarczych w Polsce”

Szanowni Państwo,

Witam Państwa niezwykle serdecznie na zorganizowanej w naszej uczelni konferencji pt. „Politechnika Śląska w 20-leciu przemian gospodarczych w Polsce”.

Zamysłem, jaki przyświecał nam przy organizacji tego spotkania, była chęć spojrzenia wstecz i odpowiedzi na pytanie, jak na tle zachodzących w Polsce przemian przeobrażała się nasza Uczelnia, jak reagowała na zmiany, jakie podczas minionych dwóch dekad zachodziły w Polsce. Był to bowiem okres niezwykle ważny w historii naszego kraju – spowodowany przede wszystkim zmianą ustrojową, która pociągnęła za sobą cały szereg przemian – politycznych, gospodarczych i społecznych.

Cieszę się, że zechcieli Państwo odpowiedzieć na nasze zaproszenie i odwiedzić swoją Alma Mater. Mam nadzieję, że będą Państwo zadowoleni z jej obecnej kondycji, z tego, jak się rozwija, jak wykorzystuje swój olbrzymi potencjał w odpowiedzi na rodzące się we współczesnym świecie możliwości.

Na początku naszego spotkania chciałbym zatem w paru słowach przybliżyć Państwu najnowszą historię naszej uczelni, opowiedzieć, jakie zaszły na niej zmiany podczas minionych dwudziestu lat.

Politechnika Śląska rozpoczęła swój 65-ty rok akademicki. Została utworzona 24 maja 1945 roku na mocy dekretu Prezydium Krajowej Rady Narodowej. Pomimo początkowych planów utworzenia wyższej szkoły technicznej w Katowicach, organizatorzy Politechniki Śląskiej, po zapoznaniu się z możliwościami lokalowymi miast Górnego Śląska, na siedzibę nowo powstającej uczelni wybrali Gliwice. W chwili powstania uczelnia składała się z czterech wydziałów: Mechanicznego, Elektrycznego, Chemicznego i Inżynierijno-Budowlanego.

Kierownictwo prac nad organizowaniem Politechniki Śląskiej powierzono prof. Władysławowi Kuczewskiemu, który pełnił funkcję pierwszego rektora Uczelni do 1951 roku. 1 czerwca 1945 r. wykłady na czterech wydziałach Politechniki Śląskiej rozpoczęły się jednak w Krakowie – tymczasowej siedzibie organizującej się Politechniki Śląskiej. Naukę rozpoczęło wówczas 1200 studentów. 1 października 1945 roku

studia na Politechnice Śląskiej rozpoczęły się już w Gliwicach. Naukę podjęło wówczas 2750 studentów pod kierunkiem 198 pracowników naukowo-dydaktycznych. 29 października odbyła się pierwsza gliwicka inauguracja roku akademickiego Politechniki Śląskiej. Miała ona miejsce w auli w gmachu przy ul. Marcina Strzody 21. Plany i programy studiów były oparte na wzorach zaczerpniętych z Politechniki Lwowskiej. Również kadre wykładową Politechniki Śląskiej stanowili w 1945 roku głównie byli pracownicy naukowcy Politechniki Lwowskiej.

Takie były początki naszej uczelni 64 lata temu. Nie zamierzam jednak obecnie omawiać całej historii naszej uczelni. Podczas niniejszego wystąpienia chciałbym zatrzymać się jedynie nad działalnością w ostatnich 20 latach, kiedy to nasza Alma Mater funkcjonowała już w wolnej Polsce, podlegając wszystkim przemianom, jakie przez te minione 20 lat zachodziły w naszym kraju. Na tle tych przemian kolejne władze naszej uczelni musiały dbać o jej dostosowywanie do funkcjonowania w nowych warunkach. Realizacja przez kolejnych rektorów celu nadrzędnego, jakim był rozwój Politechniki Śląskiej w warunkach gospodarki rynkowej, przekładał się na wiele celów szczegółowych, wśród których jako najważniejsze wymienić należy:

- rozszerzanie oferty dydaktycznej i dostosowywanie jej do potrzeb dynamicznie zmieniającej się gospodarki regionu i państwa oraz przemian na rynku pracy,
- zwiększanie liczby studentów – przy zachowaniu jednak wysokiej jakości kształcenia,
- rozwijanie i unowocześnianie działalności naukowo-badawczej oraz rozwój ilościowy i jakościowy kadry naukowo-dydaktycznej,
- dbanie o współpracę z przemysłem oraz współpracę międzynarodową,
- rozwijanie warunków materialnych działalności Uczelni, a w szczególności jej bazy laboratoryjnej i dydaktycznej,
- dostosowywanie struktury organizacyjnej Uczelni do zmieniających się potrzeb i warunków.

Rektor Politechniki Śląskiej
prof. Andrzej Karbownik

W trakcie ostatnich 20 lat Politechniką Śląską kierowało 4 rektorów. Byli to: prof. Wilibald Winkler (1990 - 1996), prof. Bolesław Pochopień (1996 - 2002), prof. Wojciech Zieliński (2002 - 2008), oraz mówiący te słowa, który funkcję rektora Politechniki Śląskiej ma zaszczyt pełnić od września 2008 roku.

Pierwsze wybory Rektora w warunkach pełnej autonomii Uczelni odbyły się 7 listopada 1990 r. 13. Rektorem naszej uczelni został wówczas wybrany prof. Wilibald Winkler a prorektorami - profesorowie: Włodzimierz Sikora Andrzej Klimpel i Bolesław Pochopień. Kadencja nowo wybranych władz rektorskich rozpoczęła się 1 grudnia 1990 r.

Pierwsze lata po wielkiej transformacji ustrojowej nie były okresem łatwym dla społeczeństwa ani dla gospodarki. Również szkolnictwo wyższe znajdowało się w trudnej sytuacji – głównie z powodu pogarszających się z roku na rok warunków finansowych, na które zasadniczy wpływ miał spadek realnych nakładów państwa na edukację. Od początku lat 90. dotacja państwowa na działalność uczelni systematycznie się kurczyła. Mimo to, w połowie lat 90. udało się na Politechnice Śląskiej zrealizować kilka ważnych inwestycji, do których należało powstanie gmachu Biblioteki – po 12 latach od rozpoczęcia budowy oficjalnie otwartej 5 października 1994. Znacznie rozwinęła się także baza sportowa uczelni. Wpływ na to miały dwa czynniki: przejście od władz miasta Gliwice obiektów sportowych po byłym Ośrodku Sportu i Rekreacji, oraz budowa nowej hali sportowej.

Dzięki temu dwa nękające od lat uczelnię problemy – trudnych warunków pracy Biblioteki Głównej oraz braku obiektów sportowych – przestały istnieć.

Wprowadzono wówczas również szereg zmian strukturalnych w uczelni, których głównym zadaniem było przekształcenie scentralizowanego modelu zarządzania w kierunku zwiększe-

nia uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych wydziałów, które uzyskały również samodzielność finansową. Władze uczelni dążyły do wzrostu stanu zatrudnienia w grupie profesorów, zwiększenia liczby studentów. Do najważniejszych zadań władz uczelni i poszczególnych wydziałów należało wówczas doprowadzenie do uzyskania przez wszystkie wydziały uczelni pełnych praw akademickich, czyli uprawnień do nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego.

Zmiany w strukturze

W pierwszych latach po transformacji ustrojowej dokonano szeregu zmian w strukturze uczelni. Chciałbym wymienić jedynie najważniejsze z nich.

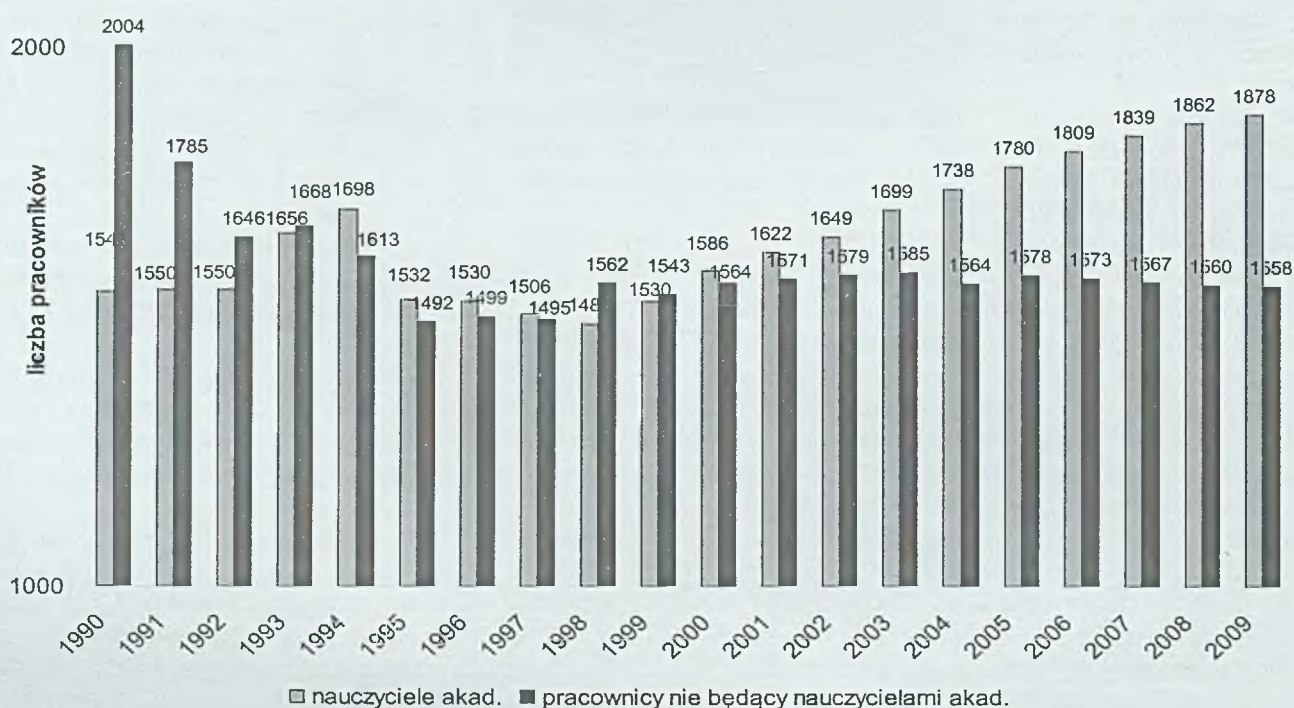
W 1992 Wydział Inżynierii Materiałowej i Metalurgii przekształcony został w Wydział Inżynierii Materiałowej, Metalurgii, Transportu i Zarządzania.

W 1992 roku utworzono Instytut Organizacji i Zarządzania Przedsiębiorstwem przez połączenie Katedry Zarządzania (powstałej z Katedry Organizacji Produkcji) i Ośrodka Nauk Społecznych. Instytut zlokalizowany został w Katowicach i Gliwicach i funkcjonował w strukturze Wydziału Inżynierii Materiałowej, Metalurgii, Transportu i Zarządzania, a jego strategicznym celem było utworzenie Wydziału Organizacji i Zarządzania, co nastąpiło w roku 1995. Wydział ten ostatecznie ulokowany został w Zabrze.

W 1993 roku nastąpiło połączenie Wydziału Inżynierii Środowiska oraz Wydziału Mechanicznego Energetycznego w jeden Wydział o nazwie: Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki. Nazwę tę Wydział nosi do dzisiaj.

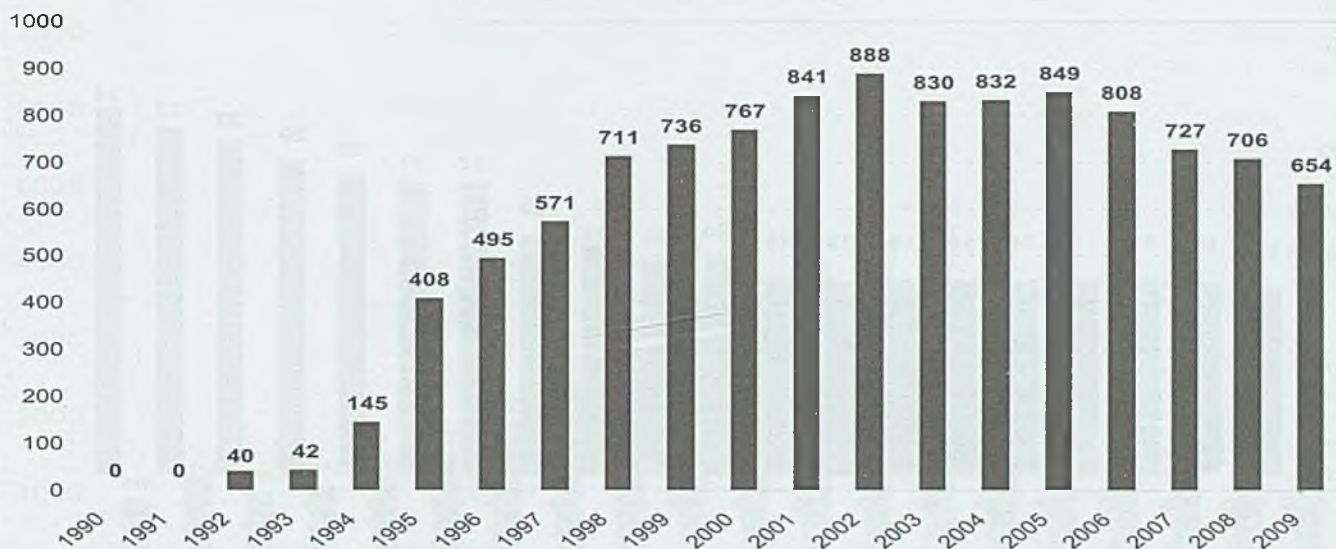
W następnych latach rozwój bazy dydaktycznej i naukowej oraz kadry Instytutu Transportu stworzył warunki do powołania Wydziału Transportu, co nastąpiło w roku 2002.

Liczba pracowników w latach 1990-2009

Liczba doktorantów w latach 1990-2009

(w tym asystenci zatrudnieni na uczelni oraz uczestnicy st. doktoranckich niezatrudnieni na uczelni)

Stan zatrudnienia

W 1990 roku w Politechnice Śląskiej pracowało łącznie 3551 osób – przy czym liczba nauczycieli akademickich wynosiła 1547, a pozostałych pracowników – 2004. A zatem liczba pracowników niebędących nauczycielami akademickimi przeważała wówczas nad liczbą nauczycieli aż o 457 osób.

Od początku lat 90. liczba pracowników niebędących nauczycielami akademickimi zaczęła się systematycznie zmniejszać. Obecnie liczba pracowników niebędących nauczycielami akademickimi wynosi 1558.

Inaczej przedstawia się zmiana liczby nauczycieli akademickich pracujących w Politechnice Śląskiej. W roku 1990 liczba nauczycieli akademickich wynosiła 1547, w roku 1994 wzrosła do 1698 osób. Obecnie stan zatrudnienia w tej grupie wynosi 1878 osób. Liczba wszystkich pracowników uczelni wynosi obecnie 3436 osób.

W latach 90. w wyniku zmian ustawowych zmianie uległa struktura zatrudnienia w grupie nauczycieli akademickich. W szkolnictwie wyższym pojawiło się nowe stanowisko – profesora nadzwyczajnego bez tytułu naukowego. W roku 1990 Uczelnia zatrudniała 99 profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych z tytułem i 7 profesorów nadzwyczajnych bez tytułu. W 1995 roku zatrudnionych było tylko 91 profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych z tytułem i 104 profesorów nadzwyczajnych bez tytułu. Obecnie uczelnia zatrudnia 158 profesorów tytularnych – w tym 109 prof. zwyczajnych i 49 prof. nadzwyczajnych – oraz 203 doktorów habilitowanych, w tym 155 prof. nadzwyczajnych.

Dotychczas w Politechnice Śląskiej wypromowanych zostało 633 doktorów habilitowanych i 3898 doktorów.

W kwestii rozwoju kadry na szczególne podkreślenie zasługuje fakt uruchomienia w 1995 roku indywidualnych studiów doktoranckich, które obecnie traktowane są jako studia III stopnia. Od 1995 r. zauważalny jest gwałtowny wzrost liczby doktorantów – w roku 1994 r. było ich zaledwie 145 – w roku 1995 już 408. Szczyt przypadł na rok 2002, kiedy to w Politechnice Śląskiej było aż 888 doktorantów. Obecnie liczba doktorantów w naszej Uczelni wynosi 654.

Oferta dydaktyczna

Do podstawowych zadań wyższej uczelni technicznej należy stały rozwój oferty kształcenia dostosowywanej do przemian na rynku pracy oraz rozwoju nauki i technologii. W okresie transformacji Politechnika Śląska weszła z 17 prowadzonymi kierunkami studiów. Od roku 1999 rozpoczął się systematyczny rozwój oferty dydaktycznej naszej Uczelni. Obecnie na wszystkich wydziałach Politechniki Śląska prowadzi 49 kierunków studiów, w tym niepowtarzające się są 34 kierunki studiów.

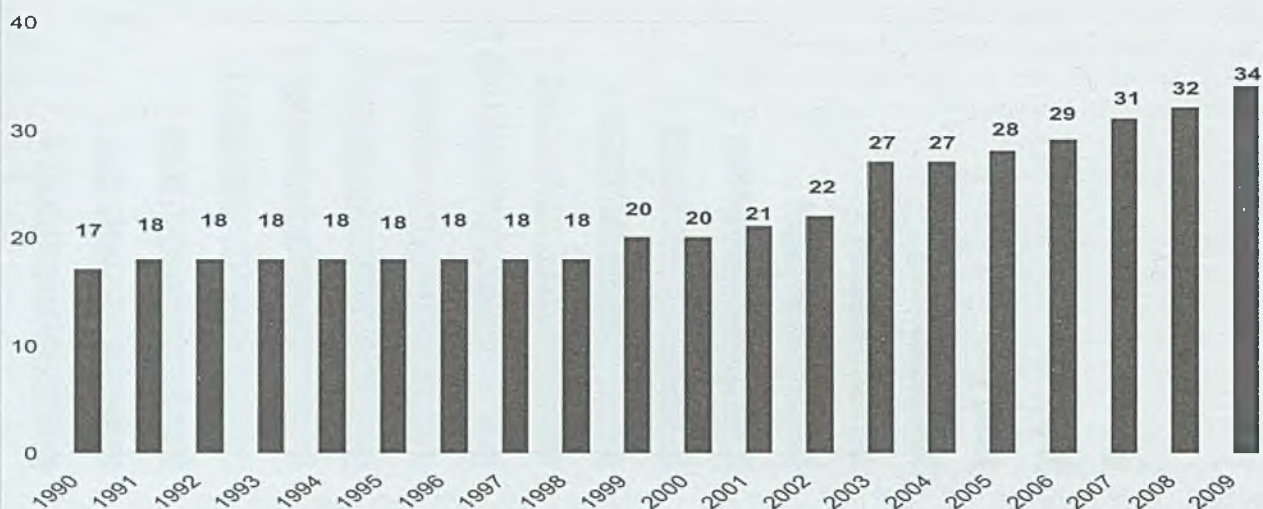
Liczba studentów

Wzrostowi liczby kierunków studiów w minionych 20 latach działalności Politechniki Śląskiej towarzyszył oczywiście wzrost liczby studentów. Wcześniej jednak – w latach 80. – ze względu na niż demograficzny i spadek zainteresowania młodzieży studiami technicznymi, liczba studentów na naszej uczelni malała. W pierwszej połowie lat 80. na Politechnice Śląskiej studiowało niecałe 10 tys. osób. Pod koniec lat 80. zaledwie niecałe 7 tys.

Od roku akademickiego 1988/89 nastąpił przełom i w kolejnych latach następował zdecydowany wzrost liczby studentów. Największą liczbę studentów kształcących się na Politechnice Śląskiej odnotowano w roku 2002: 33 187 studentów. W ostatnich latach – z powodu kolejnego niżu demograficznego – liczba kandydatów na studia nieznacznie zmalała. Obecnie na Politechnice Śląskiej studiuje 29 118 studentów na wszystkich rodzajach studiów.

Przyrost liczby studentów skutkowałam zwiększoną liczbą absolwentów. W 2004 roku roczna liczba absolwentów Politechniki Śląskiej przekroczyła 5 000. Dotychczas Politechnika Śląska począwszy od roku 1945 wypromowała łącznie ponad 135 tys. absolwentów.

**Liczba niepowtarzających się kierunków studiów w latach 1990-2009
(na podstawie danych GUS)**

Studia w języku angielskim

Integracja z Unią Europejską, otwarcie uczelni na europejski rynek edukacyjny doprowadziły do poszerzenia oferty kształcenia o kierunki prowadzone w języku angielskim. Spośród prowadzonych aktualnie kierunków studiów cztery prowadzone są właśnie w języku angielskim. Są to:

- automatyka i robotyka, elektronika i telekomunikacja, informatyka – na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki
- budownictwo – na Wydziale Budownictwa
- inżynieria i technologia chemiczna – na Wydziale Chemicznym
- inżynieria środowiska i energetyka – na Wydziale Inżynierii Środowiska i Energetyki

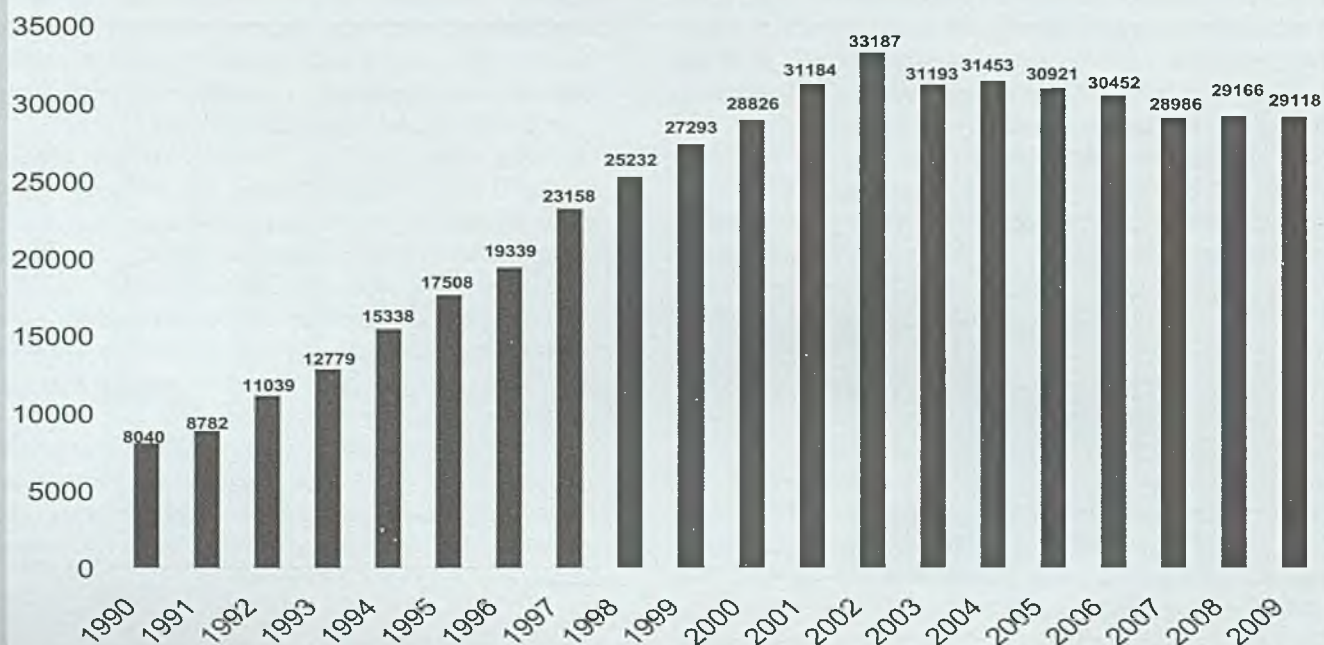
Kształcenie niestacjonarne

Każda uczelnia, przy zachowaniu wysokiego poziomu nauczania, musi dostosowywać się do tendencji na rynku edukacyjnym i oczekiwań młodzieży chcącej podejmować studia. Dlatego oferujemy bardzo szeroki wachlarz kierunków studiów prowadzonych na poszczególnych wydziałach.

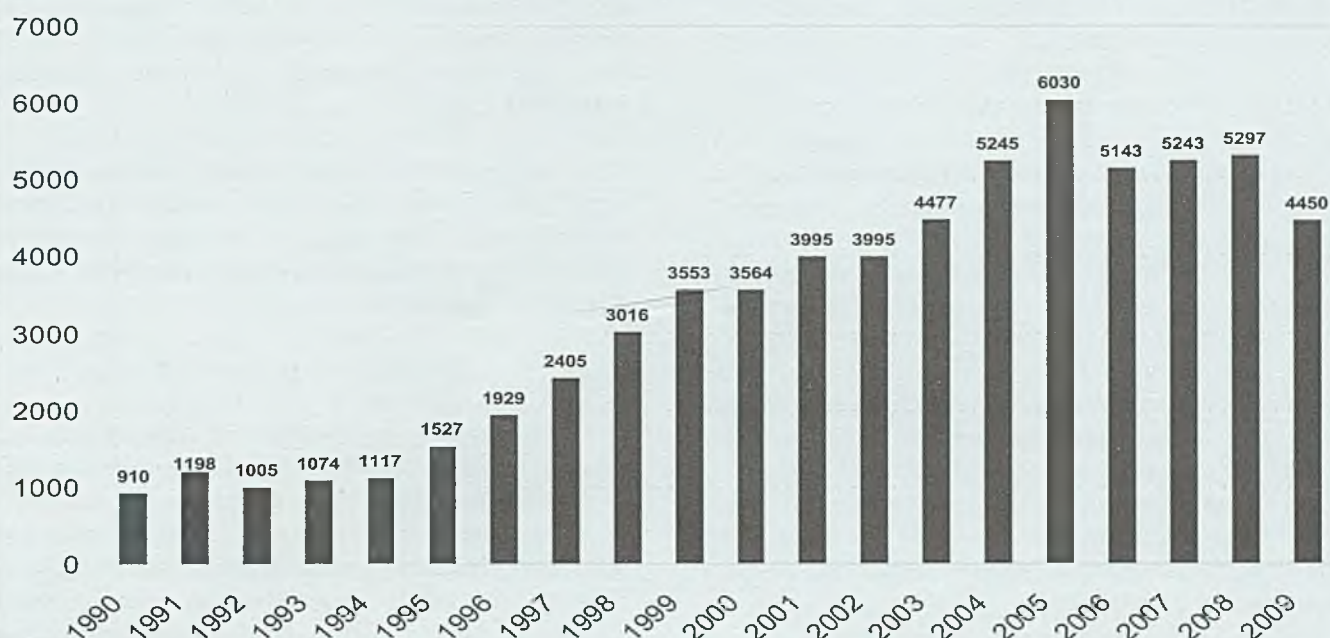
Na początku lat 90. zaniechano jednak naboru na studia zaoczne, które uznawane były wówczas za mało efektywne i cieszyły się bardzo małym zainteresowaniem.

Do prowadzenia studiów zaocznych powrócono na Politechnice Śląskiej w roku akademickim 2003/2004 i ten system kształcenia wprowadziły cztery wydziały, obecnie studia ta-

Liczba studentów Politechniki Śląskiej w latach 1990-2009

Liczba absolwentów w latach 1990-2009

kie oferują wszystkie wydziały Politechniki.

Istotnym elementem działalności dydaktycznej uczelni w systemie ustawicznego kształcenia są studia podyplomowe, skierowane do osób, chcących podnosić swoje kwalifikacje. Każdego roku Politechnika Śląska oferuje około 70 różnych studiów podyplomowych.

Politechnika poza Gliwicami

W związku ze stałym wzrostem zainteresowania studiami wyższymi w ostatnich kilkunastu latach Politechnika Śląska starała się realizować misję przybliżania miejsca studiowania do miejsca zamieszkania, rozszerzając swoją ofertę dydaktyczną poza Gliwice poprzez uruchamianie w kolejnych miastach regionu śląsko-dąbrowskiego swoich ośrodków zamiejscowych. Było to możliwe dzięki bardzo dobrej współpracy z samorządami lokalnymi, które brały na siebie większość kosztów związanych z uruchomieniem studiów na swoim terenie, na przykład nieodpłatnie przekazując lub użyczając uczelni obiekty należące do miasta. Dzięki konsekwentnej polityce władz Uczelni możliwy stał się dynamiczny wzrost liczby studentów, a sama Politechnika Śląska stała się uczelnią o charakterze regionalnym.

Obecnie Politechnika Śląska prowadzi zajęcia w następujących miastach: Gliwice, Katowice, Zabrze, Rybnik, Bytom, Dąbrowa Górnicza, Sosnowiec i Tychy.

Współpraca międzynarodowa

O ile do 1990 roku współpraca naukowa i dydaktyczna oparta była na umowach podpisanych na szczeblu uczelni z krajami byłego bloku socjalistycznego, to w następnych latach skierowana została na współpracę z uczelniami z całego świata. Duże możliwości rozwoju uczelni zapewniły granty finansowane przez Unię Europejską, co przekładało się między in-

nymi na zwiększone możliwości zakupu aparatury badawczej, organizowanie szkoleń i konsultacji pracowników naukowych, jak i wymiany studentów. W latach 90. Uczelnia zaczęła pozyskiwać granty w ramach programów TEMPUS, COPERNICUS, TESSA czy CEEPUS. W kolejnych latach Uczelnia bardzo aktywnie włączyła się do udziału w nowych programach, jak SOCRATES/ERASMUS (na Uczelni od 1998 r.), LEONARDO DA VINCI (zapoczątkowany w 2000 r.) czy CEEPUS oraz do programów badawczych.

Obecnie kontrakty w ramach programu ERASMUS opierają się na umowach ze 146 uczelniami europejskimi. W roku akademickim 2008/2009 pozwoliły one na zrealizowanie wyjazdów 194 studentów do uczelni zagranicznych.

Z roku na rok wyraźnie wzrastała liczba wyjazdów pracowników Uczelni, których celem jest udział w konferencjach naukowych, prezentacja wyników badań na spotkaniach naukowców z całego świata, wymiana akademicka czy udział we wspólnych konsorcjach w ramach projektów badawczych. W 2008 roku zrealizowano łącznie 1458 wyjazdów pracowników i studentów z Politechniki Śląskiej, a naszą uczelnię odwiedziło w ubiegłym roku łącznie 282 gości.

Współpracę międzynarodową Politechniki Śląskiej kreuje obecnie Prorektor ds. Współpracy Międzynarodowej. Funkcja ta została na naszej uczelni ustanowiona po raz pierwszy w roku 2008.

Działalność wydawnicza

Bardzo ważną działalnością uczelni jest publikacja materiałów dydaktycznych oraz wyników badań naukowych, prowadzonych przez pracowników Politechniki Śląskiej. Funkcję tę pełni Wydawnictwo Politechniki Śląskiej.

Działalność wydawnicza w latach 1989-2009 charakteryzuje stały wzrost liczby wydawanych pozycji. Przez ostatnie lata zdecydowanie wzrosła liczba podręczników i monogra-

fii. Ponadto wydawane są również książki, zeszyty naukowe, periodyki i wydawnictwa naukowe. Obecnie nakładem Wydawnictwa Politechniki Śląskiej ukazuje się ponad 130 tytułów rocznie.

Inwestycje

W minionym okresie udało się w Politechnice Śląskiej przeprowadzić kilka znaczących inwestycji, które zmieniają oblicze uczelni i miast.

W roku 2005 z okazji obchodów 60-lecia Politechniki Śląskiej zostało uroczystie otwarte Centrum Edukacyjno-Kongresowe.

W czerwcu 2008 r. został oddany do użytku Technopark Gliwice, spółka założona przez Politechnikę Śląską, miasto Gliwice oraz Katowicką Specjalną Strefę Ekonomiczną. Głównym celem Technoparku jest wsparcie absolwentów studiów technicznych w tworzeniu innowacyjnych firm technologicznych oraz transfer technologii do małych i średnich przedsiębiorstw.

Dzięki współpracy uczelni i władz miasta Zabrze dobiegł końca remont budynku przy ul. Jagiellońskiej w Zabrzu, który przekształcony został w nowoczesny obiekt dydaktyczno-konferencyjny. Jego uroczyste otwarcie odbyło się 10 lipca 2008 r. Obecnie mieści się tam Centrum Innowacji i Transferu Technologii, jednostka mająca na celu efektywne upowszechnianie wiedzy i innowacyjnych aplikacji technologicznych dla rozwoju przedsiębiorstw i wzmocnienia współpracy nauka-biznes.

W lipcu 2009 r. została podpisana umowa o dofinansowanie przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego inwestycji o nazwie „Naukowo-Dydaktyczne Centrum Nowych Technologii – Politechnika Śląska”. Dzięki temu w Gliwicach powstanie nowoczesny obiekt dla wsparcia działalności badawczej i edukacyjnej trzech wydziałów. Realizacja projektu planowana jest na lata 2009-2014. Centrum będzie zlokalizowane w północnej części dzielnicy akademickiej, równolegle do projektowanej Drogi Trasy Średnicowej.

W czerwcu br. została podpisana umowa o dofinansowaniu projektu „Śląska BIO-FARMA. Centrum Biotechnologii, Bioinżynierii i Bioinformatyki”. Projekt realizowany będzie na potrzeby Konsorcjum o tej samej nazwie, którego liderem jest Politechnika Śląska, a który został założony w kwietniu 2007 r. przez Politechnikę Śląską, Uniwersytet Śląski, Śląski Uniwersytet Medyczny (wówczas Śląską Akademią Medyczną) oraz Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie Oddział w Gliwicach. Konsorcjum stanowi platformę dla pozyskiwania środków finansowych na wspólne projekty inwestycyjne mające związek z rozwojem nowoczesnych technologii. W maju br. Senat Politechniki Śląskiej podjął uchwałę w sprawie utworzenia na uczelni kierunku studiów I stopnia

o nazwie filologia. Studia na kierunku filologia prowadzone będą w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym począwszy od roku akademickiego 2010/2011. Warunkiem uruchomienia studiów jest utworzenie na uczelni do dnia 1 lipca 2010 r. jednostki organizacyjnej o nazwie Kolegium Języków Obcych.

W bieżącym roku Senat Politechniki Śląskiej podjął decyzję o utworzeniu kolejnego – 13. wydziału w strukturze uczelni – Wydziału Inżynierii Biomedycznej w organizacji. Rozpoczęcie działalności Wydziału planowane jest na dzień 1 września 2010 r.

Współpraca z przemysłem

Proces dydaktyczny na studiach technicznych musi być z natury rzeczy ściśle powiązany z przemysłem. Dlatego też, aby jak najlepiej przygotować naszych studentów do startu zawodowego, ściśle współpracujemy z licznymi firmami reprezentującymi różnorodne branże. Tylko w ostatnich kilku miesiącach podpisaliśmy umowy z takimi firmami jak m.in.: Fiat Auto Poland, Górażdże Cement, Fluor, Wasko czy Ente.

Celem podpisanych porozumień jest wykorzystanie doświadczeń i dorobku naukowego Politechniki Śląskiej oraz potencjału współpracujących z nią przedsiębiorstw. Współpraca pomiędzy firmami a uczelnią dotyczy działań obejmujących trzy obszary: badawczy, edukacyjny i kadrowy. Realizuje się m.in. w zakresie wymiany doświadczeń i informacji związanych z nowymi technologiami. Podpisując umowy, Politechnika zobowiązuje się do kształcenia pracowników firm, organizować szkolenia na ich zlecenie, wykonywać ekspertyzy, analizy i opinie z zakresu techniki oraz organizacji i zarządzania, a także proponować tematy prac dyplomowych zgodnych z potrzebami firm.

Dzięki takim porozumieniom nasi studenci mogą poznać najnowocześniejsze rozwiązania technologiczne stosowane w zakładach przemysłowych. Dla firm z kolei to znakomita okazja, by wyłowić spośród studentów tych, którym w przyszłości mogą zaproponować pracę.

Podczas procesu dydaktycznego prowadzonego na Politechnice Śląskiej stymulujemy także naszych studentów do rozwijania własnych inicjatyw. Od sześciu już lat organizujemy konkurs „Mój pomysł na biznes”, który cieszy się wśród studentów dużą popularnością. Podczas każdej edycji konkursu studenci opracowują swoje pomysły nie tylko na poziomie technologicznym, ale również tworzą biznesplany dotyczące wprowadzenia ich do produkcji. Najlepsze „pomysły” nagradzane są pieniędzmi i wdrażane do przemysłu, a laureaci konkursu mają możliwość utworzenia własnej firmy.

Mając na celu ułatwienie wprowadzenia absolwentów na rynek pracy w 1997 r. powołano w Politechnice Śląskiej Biuro Karier Studenckich jako jedno z pierwszych tego typu biur w Polsce.

Będąc ważnym ośrodkiem naukowym i edukacyjnym, Uczelnia nasza stara się dowartościować pracę wielu wybitnych naukowców, nadając im najwyższą godność, jaką może nadać szkoła wyższa – tytuł doktora honoris causa. W latach 1989-2009 godność ta została przyznana przez naszą uczelnię 20 wybitnym profesorom. Znaleźli się wśród nich (w kolejności chronologicznej): Prof. Leonid Tuszyński, Prof. Marc Roubens, Prof. Oktawian Popowicz, Prof. Jan Szargut, Prof. Tadeusz Zagajewski, Prof. Rudolf Jeschar, Prof. Klaus Spies, Prof. Janusz Dietrych, Prof. Asker L. Zadeh, Prof. Mieczysław Mąkosza, Prof. Adolf Maciejny, Prof. Andrzej Burghardt, Prof. Povl Ole Fanger, Prof. Olgierd Cecyl Zienkiewicz, Prof. Jurij Kiryłowicz Rudawskij, Prof. Ryszard Tadeusiewicz, Prof. Władysław Karol Włosiński, Prof. Stanisław Ciborowski, Prof. Jerzy Buzek, Prof. Bohdan Lewicki. Uczelnia nadała także 15 osobom tytuł **Honorowego Profesora Politechniki Śląskiej**.

Politechnika Śląska w roku 2009 w liczbach:

Liczba wydziałów – 12
 Liczba prowadzonych kierunków studiów – 49
 Liczba pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze – 3 436,
 w tym: nauczycieli akademickich – 1878,
 pracowników niebędących nauczycielami akademickimi – 1558
 Liczba uczestników studiów doktoranckich – 654
 Liczba profesorów tytularnych – 158
 Liczba doktorów habilitowanych – 203
 Liczba studentów studiów: stacjonarnych – 19.668,
 niestacjonarnych – 9.450
 Liczba absolwentów – 4.450
 w tym studiów stacjonarnych – 3.126
 Na uczelni dotychczas do stopnia naukowego doktora wypromowano – 3.898 osób,
 a doktora habilitowanego – 633 osoby.

Uczelnia posiada obecnie prawo do nadawania stopnia naukowego:

doktora nauk technicznych – w 18 dyscyplinach,
 doktora nauk fizycznych – w 1 dyscyplinie,
 doktora nauk chemicznych – w 1 dyscyplinie,
 doktora nauk ekonomicznych – w 1 dyscyplinie,
 doktora habilitowanego nauk technicznych
 – w 14 dyscyplinach,
 oraz doktora habilitowanego nauk chemicznych
 – w 1 dyscyplinie.

Politechnika Śląska jest największą uczelnią techniczną w naszym regionie oraz jedną z największych w kraju. Kształcą kadry inżynierskie dla śląskiego przemysłu i dla przedsiębiorstw także poza naszym regionem, które przygotowywane są również do podjęcia roli menedżerów w przedsiębiorstwach przemysłowych. Jako uczelnia o dużym potencjale edukacyjnym i badawczym Politechnika Śląska stymuluje więc rozwój całego regionu Śląska i Zagłębia oraz wnosi swój duży wkład w kształtowanie gospodarki opartej na wiedzy.

W trakcie minionych 20 lat Politechnika Śląska stale się przekształcała, stając się uczelnią nowoczesną, mogącą konkurować na trudnym rynku edukacyjnym. Dziś jest uznawana za czołową uczelnię techniczną w Polsce. Utożsamiana jest z wysokim poziomem jakości kształcenia, dającym studentom szansę rozwoju osobistego i awansu społecznego. Stała się ważną instytucją życia publicznego i pełni znaczącą rolę kulturotwórczą i opiniotwórczą, głęboko zakorzenioną w mieście Gliwice i w regionie śląskim. Zastugą całego środowiska akademickiego naszej Uczelni jest, iż Politechnika Śląska cieszy się dzisiaj społecznym uznaniem, szacunkiem i prestiżem.

Zadaniem, jakie sformułowałem ponad rok temu, jest sprawienie, aby Politechnika Śląska stawała się innowacyjnym centrum kształcenia i nauki, by mogła zająć znaczącą pozycję w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego. Wierzę, że dzięki zaangażowaniu całej społeczności akademickiej do tego celu systematycznie zmierzamy.

Na zakończenie chciałbym serdecznie podziękować, że odpowiedzieli Państwo na nasze zaproszenie i przybyli na dzisiejsze spotkanie. W sposób szczególny dziękuję za udział w konferencji gościom z zagranicy. Wiem, jak trudno jest wygospodarować trzy dni, by przyjechać do Polski z odległych często krajów. To Państwo jesteście naszymi najlepszymi ambasadorami w środowiskach naukowych i przemysłowych na całym świecie. Odnosząc liczne sukcesy naukowe i zawodowe, wystawiacie naszej Uczelni na arenie międzynarodowej jak najlepszą opinię.

■

Dziękuję za uwagę

„Jestem dumny z udziału w przemianach Polski”

Fragmenty wystąpienia dr. inż. Janusza Steinhoffa
Przewodniczącego Rady Krajowej Izby Gospodarczej

Jestem związany z Politechniką Śląską od wielu lat. To tutaj ukończyłem studia i obroniłem doktorat. Lata spędzone na uczelni wspominam z wielką sympatią.

W 1980 r. po raz pierwszy zetknąłem się z polityką. Działiałem w Komitecie Założycielskim „Solidarności” na Politechnice Śląskiej. Później nastąpiły tzw. „trudne czasy”, o których nie można powiedzieć, że zapisały się dobrze w historii uczelni. Były to czasy represji działaczy „Solidarności”, zwłaszcza w 1982 r. W 1989 r. na szczęście przyszła „Wiosna Ludów”. Z tego roku pamiętam zwłaszcza jedną scenę. Pewnego dnia kiedy byłem na uczelni, otrzymałem telefon z wia-

Co ciekawe, choć spędziłem w Parlamencie trzy kadencje, nigdy nie byłem posłem opozycji – ponieważ zawsze łączyłem pracę w Parlamencie z pracą w administracji. Wówczas było to możliwe.

W tym roku mija 20 lat od wydarzeń roku 1989. To okres, który wypada podsumować. Podczas różnych spotkań organizowanych w bieżącym roku z okazji tego jubileuszu zawsze stwierdzam, iż jestem dumny z tego, że było mi dane uczestniczyć w tym jednym z najważniejszych okresów w historii Rzeczypospolitej. Jesteśmy oto członkami Unii Europejskiej, jesteśmy w NATO a polska gospodarka rozwija się dynamicz-

sząc się do przeprowadzanych wówczas reform, powiedział kiedyś, że komuniści z ryby zrobili zupę rybną, natomiast twórcom tych reform przyszło wykonać czynność odwrotną.

Wyjątkowo trudna była transformacja przemysłu, zwłaszcza przemysłu ciężkiego, który skoncentrowany był na Śląsku, a tworzono go w oderwaniu od rachunku ekonomicznego. Okazało się, że wiele zakładów należało zlikwidować. Problemem były jednak uwarunkowania społeczne i ukształtowany w poprzednim systemie sposób myślenia.

Reformy najtrudniejsze w społecznym odbiorze przyszło nam wprowadzić w rządzie Jerzego Buzka. Rząd ten, którego przez cztery lata byłem członkiem, nawiązywał do tradycji rządu Tadeusza Mazowieckiego. Podobnie jak tamten, zaplanował konieczne do przeprowadzenia reformy i, nie bacząc na to, że przyjdzie za ich wprowadzenie zapłacić cenę polityczną, realizował je. Mieliśmy bowiem wówczas świadomość, że są one konieczne z punktu widzenia przyszłości państwa. (...)

Bardzo się cieszę, że w czasach, kiedy przyszło mi kierować Ministerstwem Gospodarki, mogłem współpracować z ludźmi z Politechniki Śląskiej, w tym z obecnym Rektorem tej uczelni prof. Andrzejem Karbownikiem, który był głównym autorem i realizatorem programu restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego. A był to program w społecznym odbiorze najtrudniejszy. Zaczynał go jeszcze inny absolwent Politechniki Śląskiej Andrzej Lipko, natomiast na nas spadł ciężar tych przemian. W ciągu 4 lat uzyskaliśmy pozytywny efekt trudnej w społecznym odbiorze decyzji dotyczącej likwidacji 23 kopalń i redukcji zatrudnienia o 100 tys. osób, co było wielkością niespotykaną w żadnym kraju europejskim. A zrobiliśmy to dwukrotnie szybciej niż Margaret Thatcher i w warunkach spokoju społecznego. Efektem ekonomicznym była akumulacja z minus 22 zł na 1 tonie węgla w 1998 r. do plus 7,5 zł w roku 2001. To była skala tych działań a najważniejszym efektem – odejście od konieczności dotowa-

Dr inż. Janusz Steinhoff

domością, że na jednym z zebrań struktur „Solidarności” w Zabrze moja osoba została zgłoszona jako kandydat do Parlamentu, czyli do Sejmu Kontraktowego. A później już moje losy potoczyły się tak, jak wielu innych z tego środowiska – praca w Parlamencie, Sejm Kontraktowy, Sejm Wielkich Reform, który przygotował wszystkie reformy państwa – gospodarcze i systemowe, w końcu praca w administracji. Dane mi było współpracować z sześcioma premierami i bardzo dobrze tę współpracę wspominam.

Przypomnieć w tym miejscu należy, że Polska wchodziła w okres transformacji, będąc w głębokiej zapaści gospodarczej. Udało nam się drogą radykalnych reform wdrożyć mechanizmy, które funkcjonowały od dawna w krajach UE. Dzięki temu wzrost PKB w Polsce przez ostatnie 20 lat wyniósł prawie 170 proc.

Nikomiu z nas nawet się wówczas nie śniło, że Polska będzie wolnym, demokratycznym i bezpiecznym krajem. A była to wyjątkowo trudna operacja. Mój przyjaciel Adam Michnik, odno-

nia tej branży.

Podobnie trudne były przekształcenia w hutnictwie, czym zajmował się również obecny tu Tadeusz Soroka. Chwała Bogu, że udało się te reformy wprowadzić, że nastąpiła konsolidacja i powstały polskie huty stali, choć i tak odbyło się to o 8 lat za późno. (...)

Obecnie reformy te są praktycznie zrealizowane. Ukończyć należy jeszcze reformę systemu emerytalnego i ubezpieczeń zdrowotnych. Są to poważne problemy, które muszą zostać szybko podjęte. (...)

Jeszcze raz chciałbym podkreślić, że w procesie transformacji znaczną rolę odegrało wielu absolwentów Politechniki Śląskiej, a ja bardzo się cieszę, że z niektórymi z nich dane mi było współpracować. Dali się poznać jako ludzie uczciwi, pełni zapału i determinacji, charakteryzujący się poczuciem polskiej racji stanu.

Na koniec chciałbym podzielić się osobistą refleksją. Wielkim przeżyciem była dla mnie wizyta w Strasburgu i udział – na zaproszenie prof. Jerzego Buzka, mojego byłego szefa – w inauguracyjnym posiedzeniu Parlamentu Europejskiego. Gdy wszedłem na dziedziniec Parlamentu, zobaczyłem wielką szklaną kulę ziemską, która, jak się okazało, jest darem dla Parlamentu od miasta Wrocławia. Plac Parlamentu nazwany jest natomiast imieniem mojego przyjaciela, mistrza i kolegi z rządu – Bronisława Geremka. Przed wejściem na ten plac znajdują się piękne maszty, na których powiewają flagi państw członkowskich, a które wykonane zostały w Stoczni Gdańskiej. Najważniejszą funkcję w Parlamencie – jego przewodniczącego – pełni natomiast Polak, absolwent Politechniki Śląskiej Jerzy Buzek. I to jest wielki znak naszych czasów i zapowiedź coraz większej roli Polaków, w tym również absolwentów i pracowników Politechniki Śląskiej, w życiu politycznym Polski, Europy i świata. ■

„Absolwenci Politechniki Śląskiej wnieśli ogromny wkład w przemiany kraju”

Fragmenty wystąpienia
dr. hab. inż. Zygmunta Frankiewicza
Prezydenta Miasta Gliwice

W swoim wystąpieniu chciałbym skupić się na kwestii samorządu terytorialnego, od którego wprowadzenia 20 lat minie w maju przyszłego roku. Przyznać trzeba, że w roku 1990, w którym odbywały się wybory samorządowe, wygrane przez komitety obywatelskie, po stronie „Solidarności” nie było kadr przygotowanych do zarządzania miastami. A ktoś musiał to rozbić okazało się wówczas, że najlepiej dają sobie z tym radę ludzie przyzwyczajeni do umysłowej pracy, m.in. pracownicy naukowcy uczelni. Dlatego też choćby z Politechniki Śląskiej rekrutowało się wielu radnych i prezydentów miast, którzy wnieśli ogromny wkład w dokonujące się wówczas przemiany. W radzie miejskiej zasiadałem od 1990 r., a w 1993 r. zostałem wybrany prezydentem Gliwic. Funkcję tę pełnię do dzisiaj. Chciałbym krótko opowiedzieć, co przez te lata się w naszym mieście wydarzyło.

Na początku lat 90. Gliwice były najbiedniejszym z wszystkich dużych miast województwa. Obecnie są natomiast jednym z najbogatszych miast w skali ogólnopolskiej. W trakcie tych dwudziestu lat dwa impulsy przyczyniły się w znacznym stopniu do rozwoju Gliwic – budowa fabryki Opla i ulokowanie w mieście jednej z podstref Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Zresztą ten drugi impuls był częściowo uzależniony od pierwszego.

Zaznaczyć należy, że strefy w Gliwicach by nie było, gdyby nie pomoc obecnego tu ówczesnego ministra Tadeusza Soroki. W tej chwili 400 hektarów terenu strefy zajmują 52 fabryki, które w sumie zrealizowały inwestycje na poziomie 4,5 mld zł. W strefie zatrudnionych jest 11 tys. osób, a korzyści z istnienia strefy wielokrotnie przekraczają nakłady inwestycyjne

Kolejnym istotnym czynnikiem, który wpłynął na rozwój miasta, było ulokowanie na naszym terenie dwóch transeuropejskich korytarzy transportowych, pomimo zupełnie innych planów początkowych, zakładających, że autostrady będą przebiegać daleko od Gliwic. Dzięki wspólnym propozycjom wielu samorządów i wielu wysiłkom różnych osób właśnie w Gliwicach krzyżują się autostrady A1 i A4.

Zarządzanie miastem to też ciąg konfliktów. Ale jeśli chce się zmieniać rzeczywistość, konflikty są nieuniknione. ■

„Politechnika Śląska wywarła olbrzymi wpływ na moje dokonania”

Fragmenty wystąpienia Andrzeja Lipki

Trudno mówić o własnych dokonaniach w obecności osób, które wywarły olbrzymi wpływ na przebieg mojej kariery. Z wieloma osobami, które znajdują się na tej sali, ściśle współpracowałem. I nie ukrywam, że miały one duży wpływ na moje dokonania i podejmowane przeze mnie decyzje.

W murach Politechniki Śląskiej spędziłem osiem lat. Rozpocząłem na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym a edukację kończyłem na Wydziale Górniczym. Jak przebiegała moja dalsza kariera?

Musimy cofnąć się do roku 1991. Ówczesny prezes WUG zorganizował u premiera Jana Krzysztofa Bieleckiego spotkanie na temat restrukturyzacji górnictwa. Wzięły w nim udział cztery osoby, wśród nich ja – zaproszony jako przewodniczący Krajowej Komisji Górnictwa „Solidarności”. Zreferowałem wówczas program restrukturyzacji górnictwa, który tworzony był przez środowisko górnicze, w tym górniczą kadrę menedżerską.

W jego powstaniu uczestniczyli również Janusz Steinhoff i Andrzej Karbownik. Po dwóch godzinach referowania pan premier Bielecki przerwał mi, mówiąc: „To chłopie, jak ty wiesz, co robić, to to rób”. A więc z gabinetu premiera, do którego wszedłem jako szef Związku Zawodowego „Solidarność”, wyszedłem już jako wiceminister. Oznajmił to zresztą dziennikarzom od razu po wyjściu z gabinetu ówczesny prezes WUG.

Jako wiceminister musiałem więc podjąć kilka istotnych spraw związanych z górnictwem i hutnictwem. Do naj-

ważniejszych zadań należała likwidacja zagłębia wałbrzyskiego oraz restrukturyzacja kopalni węgla kamiennego na Górnym Śląsku. Były to strasznie trudne sprawy.

Cena węgla z zagłębia wałbrzyskiego była trzykrotnie niższa od kosztów wydobycia. Zagłębie to nigdy nie było w stanie być rentowne. Poza tym często zdarzały się tam katastrofy i ginęło wiele osób. Pewnego razu powiedziałem nawet związkowcom, że każda kolejna ofiara będzie obciążać ich sumienia. Likwidacja zagłębia nie byłaby możliwa bez akceptacji społecznej, którą udało się zdobyć.

Drugim wielkim problemem była restrukturyzacja węgla kamiennego z 73 kopalniami, które, w myśl poprzedniej idei, miały ze sobą konkurować. Należało z nich stworzyć większe organizmy gospodarcze. W tej kwestii współpracowałem ściśle ze wspomnianym już Andrzejem Karbownikiem. Pierwszym problemem, jaki się pojawił, było utworzenie

Gliwickiej Spółki Węglowej, na co z powodu ustawy antymonopolowej, nie chcieli się zgodzić urzędnicy. Kopalnia „Gliwice” bowiem, jako jedyna w kraju, wydobywała węgiel ortokoksowy. Ale w końcu udało się to załatwić. Kolejnym problemem była sprawa związków zawodowych, ponieważ z powodu powstawania spółek górniczych związkowe komisje zakładowe traciły podmiotowość prawną. Strukturą, która nie powodowała utraty podmiotowości prawnej była natomiast struktura holdingowa. Temat ten pojawił się wówczas i był kontynuowany w kolejnych latach.

Wspomnieć chciałbym o jeszcze jednej sprawie z lat 2001-2003, kiedy pełniłem funkcję prezesa PGNiG – o sprawie dywersyfikacji dostaw gazu do Polski. Idea ta pojawiła się w głowie Jerzego Buzka i on był jej ojcem chrzestnym, a Andrzej Karbownik i ja ją realizowaliśmy. Czuwał nad tym natomiast Janusz Steinhoff. Dzięki tej współpracy udało nam

się w 2001 r. doprowadzić do podpisania dwóch kontraktów dywersyfikacyjnych – na dostawy gazu z Danii i Norwegii, choć kolejny rząd pana premiera Leszka Millera twierdził później, że żadnego kontraktu nie było. Otóż był. Kontrakt został podpisany, uzyskał akceptację Rady Nadzorczej, została podjęta stosowna uchwała o ważności kontraktu przez walne zgromadzenie akcjonariuszy. Kontrakty miały więc moc prawną. Brakowało tylko jednego – wysłania do strony norweskiej stosownych dokumentów, potwierdzających, że strona polska może ten

Andrzej Lipko

kontrakt realizować.

Drugą sprawą z tego okresu, która zresztą zakończyła się dla mnie bardzo nieprzyjemnie, była próba unormowania stosunków z Gazpromem, a w szczególności stosunków w Europołgazie. W grudniu 2003 r. wszystkie kwestie były uzgodnione. 10 grudnia miało odbyć się Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, na które wybierała się delegacja z Gazpromu. Zostałem jednak nagle wezwany do Ministerstwa i odwołany z funkcji prezesa z mocą od godz. 12, a właśnie wtedy delegacja Gazpromu miała wylatywać z Moskwy. Zarząd Europołgazu został więc zdekompletowany, a jedyną rzeczą, którą mogłem zrobić, było zatelefonowanie do Moskwy i odwołanie Walnego Zgromadzenia, które miało się odbyć tego dnia wieczorem. ■

„Nie moglibyśmy funkcjonować bez bliskiej obecności uczelni”

Fragmety wystąpienia Wojciecha Wajdy

Do Gliwic przyjechałem z mojego rodzinnego miasta Bielska i już tu zostałem. Mam więc serce rozdarte - naturę mam górską, ale mieszkam i utożsamiam się z pięknymi Gliwicami.

Jestem absolwentem Wydziału Elektrycznego, ale tuż po ukończeniu studiów rozpocząłem pracę na Wydziale Matematyczno-Fizycznym w Instytucie Fizyki, w zespole Akustyki Kwantowej i Molekularnej.

Foto A. Witwicki

Wojciech Wajda

21 lat temu razem z kolegami z Politechniki Śląskiej postanowiliśmy założyć przedsiębiorstwo wdrażania postępu technicznego WASKO. Jego nazwa powstała od inicjałów jego założycieli. Koledzy pozakładali później swoje firmy, a ja zostałem w tej. A była to typowa firma garażowa. Nawet pierwszą lokalizacją firmy był garaż budowanego wówczas domu prof. Urbańczyka, a wtedy magistra Urbańczyka. Następnie przenieśliśmy się do baraku przy ul. Akademickiej – ówczesnej Katowickiej. Mieściliśmy się więc w centrum uczelni i sukcesywnie rozwijaliśmy naszą działalność – na tle znacznych przemian – politycznych, personalnych, podatkowych, finansowych.

Firma zajmująca się nowoczesnymi, zaawansowanymi technologiami nie mogłaby rozwinąć się w mieście pozbawionym wyższych uczelni, zwłaszcza technicznych. Podstawą działalności takiej firmy, jak WASKO jest właśnie współpraca z uczelnią techniczną. W ciągu tych 21 lat przyjęliśmy do pracy ponad 1000 absolwentów Politechniki Śląskiej, a obecnie w firmie pracuje 700 jej absolwentów. (...) Wspólnie z uczelnią prowadzimy teraz 8 niezwykle ciekawych projektów dofinansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Unię Europejską. (...) ■

„Branża górnicza od kilkudziesięciu lat przeżywa nieustanne przemiany”

Wystąpienie Marka Uszko

Ukończyłem Politechnikę Śląską w roku 1983. A więc gdy Państwo wprowadzali omawiane tu reformy, ja wchodziłem w dorosłe życie zawodowe. Obecnie pracuję w Kompanii Węglowej i właśnie o współpracy między Kompanią i uczelnią chciałbym teraz parę słów powiedzieć.

W ciągu ostatnich 6 lat między tymi dwoma podmiotami zostało zawartych 120 umów zleceń i ekspertyz, które obejmowały najważniejsze współcześnie tematy. A od efektów tych badań zależą podejmowane przez zarząd Kompanii działania –

Foto A. Witwicki

Marek Uszko

również te długofalowe. Poza tym wspólnie z Politechniką Śląską organizujemy dla naszych pracowników szkolenia czy studia podyplomowe. Różnego rodzaju studia podyplomowe prowadzone przez uczelnię ukończyło łącznie 524 naszych pracowników, w tym 92 pracowników ukończyło studia związane z zarządzaniem projektami. (...)

Branża górnicza od kilkudziesięciu lat przeżywa nieustanne przemiany. Chciałbym wspomnieć o pewnej sprawie, która stanowi dla nas obecnie duży problem. Otóż, jak się okazało, dzięki przeprowadzonej niedawno analizie, rozbudowująca się infrastruktura drogowa uniemożliwiła nam eksploatację olbrzymich zasobów węgla. A w planach są kolejne drogi, które „odbiorą” nam możliwość eksploatacji kolejnych pokładów. Jako kierowca jestem oczywiście zadowolony, że mogę bezpieczniej poruszać się po nowo powstających drogach, ale trzeba pamiętać, że infrastruktura drogowa zmniejsza żywotność kopalń o dziesiątki lat. (...)

Na zakończenie chciałbym powiedzieć, że trudno byłoby sobie wyobrazić zarządzanie takim podmiotem jak Kompania Węglowa bez współpracy z wieloma instytucjami naukowo-badawczymi, a zwłaszcza z uczelniami. Dlatego szczególnie chciałbym podkreślić naszą współpracę z AGH, Głównym Instytutem Górniczym, a przede wszystkim z Politechniką Śląską. ■

„Żeby się za cokolwiek zabrać, trzeba umieć, chcieć i móc”

Fragmenty wystąpienia Tadeusza Soroki

Zacznę od kilku wspomnień, ponieważ każde studia wiążą się ze wspomnieniami, anegdotami o profesorach i wykładowcach. Chciałbym do kilku z nich nawiązać, żeby później opowiedzieć o tym, czym dzisiaj się zajmuję i co do tej pory udało mi się „zmalować”.

Kiedy byłem na pierwszym roku geometrii wykreślnej, jeden z wykładowców wziął pod światło rysunek jednego z kolegów. Popatrzył i jako fachowiec wiedział, że to nie jest praca samodzielna. Zrobił nam więc krótki wykład, mówiąc: „Słuchajcie, dla mnie najważniejsze jest to, że jestem inżynierem. A słowo inżynier uszlachetnia. A wiecie, kto to jest inżynier? Inżynier jest jak cieśla. A cieśla tym się różni od cioci, że ciocia wie jak wbić gwóźdź, a cieśla umie. Chciałbym więc, żebyście byli prawdziwymi inżynierami, byście zawsze umieli wykonać to, czego się na tej uczelni nauczyliście”.

Motto to przewijało się w moim życiu wielokrotnie, i na studiach, i po nich. Jeśli kiedykolwiek wypowiadałem się na jakiś temat, uważałem, że powinienem mieć w danej sprawie gruntowną wiedzę.

Chciałbym jeszcze przywołać powiedzonko innego wykładowcy, który mówił: „Słuchajcie, jeśli chcecie się za cokolwiek zabrać, to muszą być spełnione trzy warunki: trzeba umieć, chcieć i móc. Jeśli któregokolwiek z tych warunków nie możecie spełnić, nie bierzcie się do roboty, bo szkoda czasu, pieniędzy i waszej reputacji.” Ta druga maksyma też jest bardzo istotna. Staralem się ją przy każdym przedsięwzięciu brać pod uwagę.

Kolejnym wspomnieniem, które chciałbym przytoczyć było założenie na Wydziale Organizacji Produkcji gazetki, którą nazwaliśmy „Dyrektorek”. Nazwa wzięła się stąd, że każdy studiował na tym wydziale, żeby zostać dyrektorem, a Wydział Organizacji Produkcji był nazywany właśnie szkołą dyrektorów. Dziekan jednak przy każdej okazji mówił nam, że on nie kształci dyrektorów tylko organizatorów produkcji. A jeśli nam się uda zostać dyrektorem czy nawet ministrem, to w porządku, ale nie o to tu chodzi.

Chciałbym teraz nawiązać do tematu, o którym mówił Prezydent Zygmunt Frankiewicz - dotyczącego strefy ekonomicznej w Gliwicach i fabryki Opla. Jako podsekretarz stanu zajmowałem się właśnie specjalnymi strefami ekonomicznymi.

Pierwszą – w Mielcu – uruchomiliśmy dożyć szybko, ponieważ była przygotowana. Później natomiast pojawił się pomysł, żeby strefa powstała na Śląsku. Tu jednak sytuacja była trudna. Przemysł ciężki był restrukturyzowany a bez pracy pozostawały tysiące ludzi.

Udało mi się wówczas przekonać Premiera Oleksego, żeby na Śląsku mogły powstać trzy strefy. Wojewoda wytypował zatem trzy lokalizacje, wśród których Gliwice jednak nie było. Tu pojawia się wątek Opla, któremu obiecałem specjalną strefę w Polsce, by go w ogóle w Polsce zatrzymać. Tego, by Opel pojawił się w Gliwicach chciał najpierw Andrzej Lipko. Decyzja co do lokalizacji należała jednak do Opla. I jak się później okazało – firma zde-

i innych obiektów przemysłowych. Wtedy firma nie musiała się martwić praktycznie o nic. Ale przyszedł rok 1989 i sytuacja się zmieniła. Trzeba było zacząć szukać innych obszarów działania. Fabryki maszyn górniczych szukały eksportu na własną rękę i konkurowały cenami, które spadły o połowę. Poza tym w kraju zmalał popyt, ponieważ było coraz mniej kopalń i coraz mniejsze było wydobywanie. W związku z tym sytuacja całego zaplecza górniczego stała się bardzo trudna. (...)

Moim pomysłem było stworzenie grupy kapitałowej spółek produkujących maszyny górnicze, które wówczas znajdowały się w trudnym położeniu. Należało także podnieść poziom techniczny maszyn. Ministerstwo Skarbu nie zgodziło się jednak

Tadeusz Soroka

cydowała się wybudować fabrykę właśnie w Gliwicach. Wtedy wpadłem na pomysł, by na Śląsku zrobić jedną strefę ekonomiczną za to rozproszoną. Wówczas moglibyśmy do niej włączyć także Gliwice. Największe zasługi w tej kwestii ma jednak Prezydent Frankiewicz, który miał przy sobie odpowiedni zespół ludzi merytorycznie dobrze przygotowanych i pełnych zapału, oraz osoby, które go wspierały, jak Andrzej Lipko. Tymi sprawami wtedy wszyscy w Gliwicach żyli.

Obecnie jestem wiceprezesem Kopexu, który jest spółką akcyjną. Kiedyś był centralą handlu zagranicznego, monopolistą, który handlował maszynami górnymi, wysyłał ludzi do budowy kopalń

na takie rozwiązanie, a spółki zaczęły się prywatyzować.

Kopex zaczął myśleć o tym, żeby stworzyć taką grupę znacznie później. Kiedy przyszedłem do Kopexu, powoli zaczęliśmy kupować inne firmy. Kupiliśmy w sumie trzy spółki z tego zakresu. Następnie Kopex został kupiony przez Zabrzeńskie Zakłady Mechaniczne, które są producentem maszyn górniczych. W efekcie powstała grupa Kopex, która dzisiaj ma w produkcji prawie wszystkie maszyny górnicze dołowe, a także do odkrywek. Obecnie w skład grupy wchodzi ponad 50 spółek w kraju, i za granicą – od Australii przez Indonezję, Chiny i RPA (...) ■

Najbardziej znani absolwenci Politechniki Śląskiej

Politechnika Śląska, jak rzadko która uczelnia techniczna, może pochwalić się wieloma absolwentami, którzy odnieśli znaczące sukcesy zawodowe na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej. Ograniczona objętość naszego „Biuletynu” nakazała ograniczyć długą listę nazwisk do najbardziej znanych i rozpoznawalnych.

Poniżej zachęcamy do zapoznania się z krótkimi notkami biograficznymi najbardziej znanych absolwentów naszej Uczelni. Zostały one umieszczone w kolejności alfabetycznej.

Prof. Andrzej Bargieła

Ukończył informatykę w 1978 roku. W latach 1978-1981 był wykładowcą w naszej uczelni. Ostatnio był profesorem wizytującym w University of Alberta w Kanadzie, Helsinki University of Technology w Finlandii oraz Tokyo Institute of Technology w Japonii. W latach 2002-2006 był także przewodniczącym European Council for Modelling and Simulation.

Od 2007 roku jest profesorem School of Computer Science w University of Nottingham w Wielkiej Brytanii. Tytuł profesora nauk technicznych otrzymał na wniosek Rady Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki Politechniki Śląskiej, z którym od wielu lat ściśle współpracuje.

Prof. Jerzy Buzek

Absolwent Wydziału Mechaniczno-Energetycznego. Po studiach rozpoczął pracę w Zakładzie Inżynierii Chemicznej i Konstrukcji Aparatury PAN w Gliwicach. W 1969 roku na Wydziale Chemicznym Politechniki Śląskiej uzyskał stopień naukowy doktora a w 1979 r. doktora habilitowanego. W 1997 r. otrzymał tytuł naukowego profesora.

W 1974 r. został wykładowcą na Politechnice Śląskiej. Był także wykładowcą Politechniki Opolskiej i Akademii Polonijnej w Częstochowie, na której pełnił również funkcję prorektora ds. nauki.

W 1980 wstąpił do „Solidarności”, został następnie przewodniczącym komisji zakładowej związku w Instytucie Inżynierii Chemicznej PAN. W 1981 r. pełnił funkcję przewodniczącego I Krajowego Zjazdu Delegatów w Gdańsku. Po wprowadzeniu stanu wojennego, działał w podziemiu.

Po 1989 r. wchodził w skład władz regionalnych i krajowych związku. Został członkiem zespołu ekspertów powstałej w 1996 r. Akcji Wyborczej Solidarność i współautorem gospodarczego programu AWS. W latach 1997-2001 pełnił funkcję premiera rządu koalicji AWS-UW, potem mniejszościowego rządu AWS. Kierowany przez niego rząd wprowadził tzw. cztery reformy: emerytalną, zdrowia, administracji i oświaty.

W 2004 r. został wybrany na posła do Parlamentu Europejskiego. W roku 2009 eurodeputowanym został po raz drugi. W tym samym roku wybrany został także Przewodniczącym Parlamentu Europejskiego.

Jest doktorem honoris causa kilku uczelni, w tym także Politechniki Śląskiej.

Prof. Tadeusz Chmielniak

W 1965 r. ukończył Wydział Mechaniczny Energetyczny Politechniki Śląskiej i od tej pory związany jest z naszą uczelnią. Stopień doktora nauk technicznych uzyskał w 1970 r., a doktora habilitowanego w 1972 roku. Profesorem nadzwyczajnym został w 1982 r., a zwyczajnym w roku 1989. Pełnił wiele funkcji akademickich, m.in. Dziekana Wydziału Mechanicznego Energetycznego oraz Rektora Politechniki Śląskiej (w latach 1987-90).

W latach 1981-2009 kierował Instytutem Maszyn i Urządzeń Energetycznych (obecnie działającym w strukturze Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki).

Jest autorem i współautorem ponad 300 prac naukowych, w tym kilkunastu monografii i książek poświęconych istotnym problemom maszyn przepływowych i energetyki. W swoim dorobku ma też liczne patenty i wzory użytkowe zastosowane w przemyśle. Wypromował 23 doktorów nauk technicznych, pracujących zarówno na uczelniach, jak i w przemyśle.

Profesor jest obecnie wiceprzewodniczącym Rady Nadzorczej Południowego Koncernu Energetycznego i przewodniczącym RN Instytutu Maszyn Przepływowych PAN w Gdańsku. Od 2007 r. jest członkiem korespondentem PAN. 19 października br. otrzymał tytuł doktora honoris causa Politechniki Częstochowskiej.

Dr hab. inż. Zygmunt Frankiewicz

Studia na Politechnice Śląskiej ukończył w 1979 r. Przez wiele lat był pracownikiem naukowym naszej uczelni. W latach 1979-1993 pracował w Zakładzie Elektroniki Biomedycznej Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki. W 1987 roku uzyskał stopień doktora a w 1994 doktora habilitowanego. W latach 1996-2003 działalność naukową kontynuował jako profesor nadzwyczajny w Katedrze Podstaw Systemów Technicznych na Wydziale Organizacji i Zarządzania.

W latach 1990-2002 był radnym Rady Miejskiej w Gliwicach, latach 1990-1993 przewodniczącym Komisji ds. Rozwoju Miasta oraz Komisji Gospodarki Przestrzennej i Ochrony Środowiska, a w 1993 r. został Przewodniczącym Rady Miejskiej.

We wrześniu 1993 roku został wybrany Prezydentem Miasta Gliwice i piastuje ten urząd nieprzerwanie do dziś.

Był w latach 1995-2000 oraz jest ponownie od 2003 r.

Przewodniczącym Śląskiego Związku Gmin i Powiatów. Od 2007 r. jest członkiem zarządu Górnośląskiego Związku Metropolitalnego, którego utworzenia był inicjatorem. Od 2008 roku jest członkiem zarządu World Technopolis Association. Jest laureatem wielu nagród, wyróżnień i odznaczeń za działalność na polu samorządowym.

Andrzej Gałażewski

Ukończył studia na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym w roku 1968. Od 1980 r. był aktywnym działaczem „Solidarności”, w której był członkiem Komitetu Założycielskiego w BP Biprokwas, współorganizatorem druku i kolportażu prasy podziemnej (m.in. „RIS” i „Głosu Śląsko-Dąbrowskiego”). Za działalność opozycyjną w 1986 r. został aresztowany, zwolniony w tym samym roku na podstawie amnestii. W latach 1989-1990 był przewodniczącym Gliwicko-Zabrzeńskiego KO.

W latach 1990-1991 pełnił funkcję prezydenta Gliwic, w latach 1992-1997 – wiceprezesa Górnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego w Katowicach, w latach 1997-2000 – wicewojewody katowickiego, a następnie śląskiego, w latach 2000-2001 – dyrektora w Regionalnej Izbie Przemysłowo-Handlowej w Gliwicach. Od 2001 r. jest posłem na Sejm RP.

Konrad Karol Jaskóła

Ukończył Wydział Chemiczny Politechnik Śląskiej w Gliwicach w 1969 r., uzyskując dyplom magistra inżyniera chemika.

Dotychczas zajmował następujące stanowiska: w latach 1974-1982 był inżynierem produkcji i kierownikiem zakładu w Petrochemii Płock; w latach 1982-1992 pełnił funkcję Dyrektora Produkcji Petrochemii Płock; w latach 1992-1999 był Prezesem Zarządu i Dyrektorem Generalnym Petrochemii Płock; w latach 1999-2001 był Wiceprezesem a następnie w latach 2001-2004 Prezesem Zarządu Polimex-Cekop S.A.

Od roku 2004 do chwili obecnej pełni funkcję Prezesa Zarządu Polimex-Mostostal S.A. Jest także członkiem rad nadzorczych spółek Grupy Kapitałowej Polimex-Mostostal.

Prof. Andrzej Karbownik

Studia na Wydziale Górniczym ukończył w 1970 r. Stopień naukowy doktora uzyskał w roku 1978 a doktora habilitowanego w 1987. Tytuł naukowy profesora otrzymał w roku 1999. Od początku swojej kariery naukowej nieprzerwanie związany z Politechniką Śląską, na której jest zatrudniony od 1970 r. Obecnie jest kierownikiem Katedry Zarządzania Przedsiębiorstwem i Organizacji Produkcji. W latach 2002-2008 sprawował funkcję dziekana Wydziału Organizacji i Zarządzania.

Był wiceprezesem, a następnie w latach 1993-2000 prezesem zarządu Państwowej Agencji Restrukturyzacji Górnictwa Węgla Kamiennego w Katowicach.

W latach 2000-2001 był także wiceministrem gospodarki w rządzie Jerzego Buzka, jednym z autorów programu restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w Polsce.

Jest redaktorem naczelnym kilku branżowych pism: „Wiadomości górnicze”, „Karbo”, „Budownictwo Górnicze i Tunelowe”. Pełni również funkcję prezesa Rady Fundacji Rozwoju Kardiologii w Zabrze.

Jest autorem wielu publikacji naukowych, opracowań naukowo-badawczych i ekspertyz dla przemysłu. Wykładał m.in. na Politechnice w Madrycie oraz w Wyższej Szkole Górniczej w Madrycie. Był stypendystą Fundacji Humboldta. Wypromował 10 prac doktorskich.

Od 2008 roku pełni funkcję Rektora Politechniki Śląskiej.

Prof. Rudolf Kawalla

Absolwent Wydziału Inżynierii Materiałowej i Metalurgii. Bezpośrednio po ukończeniu studiów w 1977 r. został zatrudniony w Instytucie Inżynierii Materiałowej. W roku 1981 wyjechał na stałe do Niemiec, gdzie od 1983 roku prowadzi aktywną działalność naukową i dydaktyczną. Pracę doktorską obronił na Uniwersytecie Technicznym (Reńsko-Westfalska Wyższa Szkoła Techniczna) w Aachen w 1990 roku.

W latach 1983-1999 pełnił funkcję kierownika Zakładu Materiałów i Modelowania Procesów w Zakładach Badawczych Thyssen Stahl AG., a od 1999 r. dyrektora Instytutu Przeróbki Plastycznej TU Bergakademie Freiberg w Niemczech.

Obecnie prof. Kawalla pełni w TU Bergakademie Freiberg funkcję prorektora ds. badań naukowych. Jest członkiem Society of German Metallurgists (VDEH), Materials Science Association, Saxony Community of Pressing Technologists. Od wielu lat współpracuje z Politechniką Śląską. Efektem tych działań jest umowa pomiędzy Politechniką Śląską a Bergakademie Freiberg o realizacji tematów badawczych i wymianie doktorantów oraz studentów, podpisana z inicjatywy prof. Kawalli w roku 2000.

Prof. Jan Kaźmierczak

Ukończył studia na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym w roku 1974. Stopień doktora uzyskał w roku 1981 a doktora habilitowanego w 1989. Tytuł profesora otrzymał w roku 1997.

Jest nauczycielem akademickim na Politechnice Śląskiej od 1974 r. Obecnie pełni funkcję kierownika Katedry Podstaw Systemów Technicznych na Wydziale Organizacji i Zarządzania. Jest autorem ponad 170 publikacji w kraju i za granicą, promotorem dziewięciu ukończonych przewodów doktorskich.

W latach 1990-1994 był radnym Rady Miejskiej w Gliwicach oraz członkiem Prezydium Sejmiku Samorządowego Województwa Katowickiego, w latach 1992-1995 był członkiem delegacji polskiej do Rady Europy w Strasburgu, w latach 2002-2006 zastępcą prezydenta Gliwic, a w latach 2006-2007 ponownie radnym Rady Miejskiej w Gliwicach, pełniąc funkcję przewodniczącego Rady.

Poza tym pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Rady Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego w Warszawie (lata 1993-1996), członka zespołu doradców Wojewody Śląskiego (1999-2002), wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (2000-2007). W 2007 r. uzyskał mandat posła na Sejm RP.

Dr inż. Marian Krzaklewski

Studia na Wydziale Automatyki i Informatyki ukończył w 1976 r. Stopień doktora uzyskał w zakresie komputeryzacji procesów przemysłowych w roku 1986. W latach 1976-1984 był pracownikiem naukowym w Zakładzie Systematyki Automatyki Kompleksowej PAN w Gliwicach. W 1988 został adiunktem w Politechnice Śląskiej. Wykładał również w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w latach 1996-1997. Jest autorem wielu artykułów naukowych i prac naukowo-badawczych zakończonych wdrożeniami przemysłowymi.

Był jednym z założycieli NSZZ „Solidarność” w PAN oraz jednym z założycieli Ogólnopolskiego Porozumienia PAN NSZZ „S”. Współpracował z regionalnymi strukturami podziemnymi NSZZ „S” na Górnym Śląsku, był także współredaktorem wydawnictw podziemnych. W 1984 roku został aresztowany.

W 1989 został członkiem Krajowej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność” oraz Komitetu Obywatelskiego przy Lechu Wałęsie. W latach 1989-1990 był wiceprzewodniczącym Regionalnej Komisji Wykonawczej NSZZ „S” Regionu Śląsko-Dąbrowskiego. W 1990 został wybrany do Komisji Krajowej oraz Prezydium Związku. W 1991 r. został wybrany na przewodniczącego Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”.

W 1996 r. doprowadził do powstania Akcji Wyborczej Solidarność – która zjednoczyła polską prawicę i wygrała wybory parlamentarne w 1997 roku. Był posłem na Sejm i przewodniczącym Klubu Parlamentarnego AWS. Był inicjatorem, głównym założycielem i pierwszym przewodniczącym partii Ruch Społeczny AWS w 1997 r.

Michał Kwiatkowski

Absolwent Wydziału Górniczego Politechniki Śląskiej w Gliwicach – specjalność podziemna eksploatacja złóż.

W latach 1971-1990 pracował w KWK „Sośnica”, ostatnio na stanowisku Głównego Inżyniera Górniczego, w latach 1990-1991 był Naczelnym Inżynierem Kopalni oraz I zastępcą dyrektora Kopalni KWK „Knurów”, gdzie w latach 1991-1993 pełnił funkcję dyrektora Kopalni.

Następnie w latach 1993-1998 pełnił funkcję Prezesa Zarządu Gliwickiej Spółki Węglowej, od 20.02.1998 r. do 15.01.2002 r. – Prezesa Zarządu spółki Węglukoks S.A. w Katowicach, a od 10.12.2001 r. do 3.07.2003 r. – Prezesa Zarządu PGNiG S.A.

Od 22.05.2003 pełni natomiast funkcję Prezesa Zarządu SGT EuRoPol GAZ S.A.

Jan Kurp

W sektorze paliwowo-energetycznym pracuje nieprzerwanie od w 1973 roku. Pracę rozpoczął w Zespole Elektrowni Jaworzno, w 1975 roku został przeniesiony do pracy w Elektrowni Jaworzno III, gdzie w 1988 roku objął stanowisko Dyrektora Generalnego. W 1995 roku został prezesem Zarządu Elektrowni Jaworzno III SA.

W maju 2000 roku Minister Skarbu Państwa powołał go na stanowisko Prezesa Zarządu Południowego Koncernu Energetycznego SA. W efekcie podjętych działań doszło

do konsolidacji ośmiu elektrowni i elektrociepłowni z południa Polski. Powstał koncern, który stał się prekursorem konsolidacji w branży energetycznej.

Aktywnie uczestniczy w pracach zespołów branżowych. Od 1998 roku piastuje funkcję Prezesa Zarządu Towarzystwa Gospodarczego Polskie Elektrownie.

W 2003 r. został laureatem tytułu *Menadżer 10-lecia*, nagrody *Diament BCC*, otrzymał *Laur Białego Tygrysa*. Laureat *Platynowego Lauru Umiejętności i Kompetencji 2003* za autorskie rozwiązania w energetyce. W 2004 r. Konfederacja Pracodawców Polskich uhonorowała Jana Kurpa *Wektorem 2003*, za stworzenie najsilniejszej grupy energetycznej w Polsce. W tym samym roku został Człowiekiem Energetyki.

Andrzej Lipko

Ukończył Wydział Górniczy, specjalizując się w zakresie technicznej eksploatacji złóż. W latach 1974-1991 pracował w Kopalni Węgla Kamiennego „Sośnica”, początkowo na stanowisku robotniczym, później jako kierownik działu ekonomicznego kopalni.

Od 1990 pełnił także funkcję przewodniczącego Krajowej Komisji Górnictwa NSZZ „Solidarność”. W latach 1991-1992 kierował Ministerstwem Przemysłu i Handlu.

W latach 1993-1999 był prezesem zarządu TERMKOM w Gliwicach. Pełnił również funkcję wiceprezesa a następnie – do 2001 r. – prezesa zarządu Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa.

Dr inż. Eugeniusz Morawski

Ukończył Wydział Technologii i Inżynierii Chemicznej Politechniki Śląskiej w roku 1973. Stopień doktora nauk ekonomicznych w zakresie zarządzania uzyskał na Akademii Ekonomicznej w Katowicach.

Był dyrektorem i prezesem wielu firm. W latach 1990-1993 był dyrektorem generalnym przedsiębiorstwa „Bumar Łabędy”. Firmę tę restrukturyzował po przemianach ustrojowych w Polsce.

Jest menedżerem, praktykiem i ekspertem w dziedzinie strategii i systemów zarządzania. Posiada również doświadczenia w administracji państwowej. W latach 1992-1993 sprawował funkcję wiceministra przemysłu i handlu. A w latach 1997-1998 był ministrem transportu i gospodarki morskiej w rządzie Jerzego Buzka.

Obecnie jest prezesem firmy Strategy Management Consulting Ltd zajmującej się doradztwem strategicznym.

Prof. Antoni Motyczka

W 1968 r. ukończył studia na Wydziale Górniczym. W latach 1974-1980 pełnił funkcję dyrektora administracyjnego Politechniki Lubelskiej. W 1980 r. powrócił na Politechnikę Śląską. W 1981 r. uzyskał stopień doktora habilitowanego. W latach 1990-1996 był dziekanem Wydziału Budownictwa. W roku 1992 został profesorem Politechniki Śląskiej. Obecnie jest wykładowcą w Katedrze Komunikacji Lądowej i Mostów na Wydziale Budownictwa. Pełni także funkcję dyrektora Centrum Kształcenia Inżynierów w Rybniku. Opublikował kilkadziesiąt publikacji naukowych, jest autorem wielu paten-

tów. Od 1988 r. jest właścicielem firmy budowlanej. Od 1998 do 2005 r. był radnym powiatu wodzisławskiego, w latach 1998-2002 przewodniczył Radzie Powiatu, w której zasiadał do roku 2005. W 1999 r. został przewodniczącym Zespołu Sterującego ds. Budowy Autostrady A-1. Jest członkiem Zarządu Województwa Śląskiego. W 2005 r. został wybrany senatorem RP.

Prof. Andrzej Pawlak

Ukończył studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Poznańskiej, stopień doktora nauk technicznych uzyskał w Politechnice Śląskiej. W latach 80. wyjechał do USA, gdzie podjął pracę w General Motors, a następnie był kierownikiem ds. rozwoju działalności w firmie Delphi. Obecnie zatrudniony jest na stanowisku profesora w Lawrence Technological University w Stanach Zjednoczonych. Od wielu lat ściśle współpracuje z Wydziałem Elektrycznym Politechniki Śląskiej, na wniosek którego w 2009 roku otrzymał tytuł profesora nauk technicznych. Od 2008 roku uczestniczy w programie interdyscyplinarnych studiów doktoranckich finansowanych z funduszy europejskich POKL. Prowadzi zajęcia dydaktyczne i konsultacje dla doktorantów oraz organizuje staże w Lawrence Technological University.

Tadeusz Soroka

Ukończył studia na Wydziale Organizacji Produkcji Politechniki Śląskiej w 1979 r. W 1991 r. ukończył Studium Business Administration and Computing in Market Economy w Paryżu. W 2001 r. ukończył studia podyplomowe z zakresu ubezpieczeń i bankowości a w 2003 roku z zakresu zarządzania projektami w przedsiębiorstwie.

Kariere zawodową rozpoczął w Przedsiębiorstwie Robót Zmechanizowanych i Montażowych w Bytomiu, gdzie pracował na stanowisku głównego specjalisty ds. organizacji. Z licznych pełnionych przez Tadeusza Sorokę funkcji wymienić należy: funkcję Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Przemysłu i Handlu w latach 1995-1996, Prezesa Agencji Techniki i Technologii w Warszawie w latach 1996-1998, Prezesa Zarządu Huty Małapanew S.A. w Ozimku w latach 1998-1999, Prezesa Zarządu Daewoo Towarzystwo Ubezpieczeniowe S.A. w Warszawie w latach 1999-2001, Wiceprezesa Zarządu Przedsiębiorstwa Eksportu i Importu KOPEX S.A. w Katowicach w latach 2002-2003.

W latach 2003-2005 pełnił funkcję Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Skarbu Państwa. Od 2005 r. ponownie pracuje w firmie KOPEX - kolejno jako Członek - Wiceprezes Zarządu, Prezes Zarządu i Wiceprezesa Zarządu.

Dr inż. Janusz Steinhoff

Ukończył studia na Wydziale Górniczym w 1974 r. W roku 1985 otrzymał stopień naukowy doktora. Jest specjalistą z zakresu przeróbki kopalni. Był pracownikiem naukowo-dydaktycznym naszej uczelni w latach 1975-1990 oraz 1994-1997. W 1980 r. był współzałożycielem NSZZ „Solidarność” na Politechnice Śląskiej. W latach 1981-1989 prowadził w podziemiu działalność opozycyjną. W trakcie obrad Okrągłego

Stołu pełnił z ramienia „Solidarności” funkcję eksperta w zakresie górnictwa i ochrony środowiska.

W latach 1989-1993 i 1997-2001 był posłem na Sejm RP. W latach 1990-1994 pełnił funkcję prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, a w latach 1996-1997 wiceprezesa Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach. Natomiast w latach 1997-2001 był ministrem gospodarki w rządzie Jerzego Buzka, w 2000 r. został wicepremierem. W 2002 r. został Przewodniczącym Rady Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach. Obecnie jest Przewodniczącym Rady Krajowej Izby Gospodarczej. Jest autorem wielu publikacji z zakresu ekonomii, górnictwa i energetyki.

Klemens Ścierański

W 1963 r. ukończył studia na wydziale Mechaniczno-Energetycznym Politechniki Śląskiej. W latach 1963-1964 r. był pracownikiem naukowym Politechniki Śląskiej.

W kolejnych latach pracował w Elektrowniach „Halemba”, „Siersza” i „Łaziska”, której został Dyrektorem Naczelnym w 1983 r. W latach 1993-1997 był posłem na Sejm RP. W latach 1995-1996 pełnił funkcję Ministra Przemysłu i Handlu. Kolejno w latach 1997-2000 był Wiceprezesem Zarządu i Dyrektorem Elektrowni „Łaziska” S.A. W 2001 r. został Dyrektorem Południowego Koncernu Energetycznego S.A. Elektrownia „Łaziska”.

W 2004 r. objął mandat senatorski. Obecnie jest doradcą wicepremiera i ministra gospodarki, Waldemara Pawlaka.

Przygotował do przyjęcia przez Sejm strategicznego dokumentu pt. „Polityka energetyczna Polski do roku 2010” będącego programem rozwoju polskiej energetyki. Doprowadził do rozpoczęcia realizacji programu restrukturyzacji polskich rafinerii.

Był lub jest nadal członkiem licznych stowarzyszeń i organizacji, m.in. Lions Club w Pszczynie, Business Centre Club, Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach. Był założycielem Bieruńsko-Łędzińskiej Izby Przemysłowo-Handlowej przy RIPH w Gliwicach.

Został uhonorowany licznymi krajowymi i zagranicznymi odznaczeniami i wyróżnieniami. Jest wynalazcą, autorem kilkudziesięciu patentów technologicznych.

Marek Uszko

Ukończył Wydział Górniczo-Geologii, a także studia podyplomowe w Akademii Górniczo-Hutniczej, Wyższej Szkole Bankowości i Politechnice Śląskiej. Pracę zawodową rozpoczął w 1983 roku w kopalni Knurów, gdzie od stażysty doszedł do stanowiska głównego inżyniera. W latach 1998-2001 był naczelnym inżynierem i dyrektorem kopalni Szczygłowice, a do marca 2003 roku wiceprezesem zarządu Nadwiślańskiej Spółki Węglowej.

Z chwilą powołania Kompanii Węglowej rozpoczął tam pracę na stanowisku dyrektora Departamentu Produkcji. Następnie przez prawie trzy lata był wiceprezesem zarządu Kompanii Węglowej ds. zabezpieczenia produkcji. W lutym 2006 roku został prezesem Gliwickich Zakładów Usług Górniczych. Po dwóch latach powrócił do Kompanii na stanowisko wiceprezesa ds. produkcji.

Wojciech Wajda

Studia na Wydziale Elektrycznym ukończył w roku 1973. Po ukończeniu studiów do roku 1988 prowadził działalność badawczą i dydaktyczną na Wydziale Matematyczno-Fizycznym oraz w Instytucie Fizyki w Zakładzie Akustyki Molekularnej i Kwantowej. Odbywał liczne staże, w tym w Wojskowej Akademii Technicznej, w Instytucie Technologii Elektronowej oraz w Instytucie Fizyki Uniwersytetu w Wilnie.

Jest laureatem wielu nagród, wyróżnień i odznaczeń. Za działalność gospodarczą, naukowo-badawczą oraz charytatywną i społeczną otrzymał między innymi Złoty Krzyż Zasługi oraz Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. Jest głównym założycielem i akcjonariuszem firmy WASKO S.A., w której od roku 1988 do chwili obecnej pełni funkcję Prezesa Zarządu.

Mariusz Walter

Absolwent Wydziału Inżynierii Sanitarnej z 1961 r. Przygodę z mediami zaczynał w studenckim radiowęźle Politechniki Śląskiej w 1960 r. Następnie pracował w Radiu Katowice, Telewizji Katowice oraz Telewizji Publicznej w Warszawie, gdzie przeszedł wszystkie szczeble kariery dziennikarskiej. W latach 70. stał się jednym z najbardziej znanych dziennikarzy i producentów telewizyjnych.

Wyprodukował liczne programy telewizyjne, filmy dokumentalne i reportaże, z których wiele otrzymało prestiżowe nagrody krajowe i międzynarodowe.

W roku 1982 odszedł z telewizji publicznej i dwa lata później został współzałożycielem Grupy ITI. Był również współtwórcą i prezesem telewizji TVN, która rozpoczęła nadawanie w 1997 r.

Dziś ITI jest jedną z największych polskich firm prywatnych. Grupa składa się z takich firm jak grupa telewizyjna TVN, portal internetowy Onet.pl, sieć kin Multikino, „Tygodnik Powszechny” czy klub piłkarski Legia Warszawa, a także pierwszej polskiej platformy cyfrowej HD – n. Od 2004 roku spółka TVN S.A. jest notowana na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, wchodząc w skład indeksu WIG 20 oraz WIG Media.

Prof. Wilibald Winkler

Jest absolwentem Wydziału Elektrycznego. Pracę na uczelni rozpoczął w 1966 r. w Instytucie Elektroenergetyki i Sterowania Układów na Wydziale Elektrycznym. Po trzech latach uzyskał stopień doktora, a po kolejnych czterech - w 1973 r. habilitację. W 1981 roku został profesorem tytularnym. Od 1990 do 1996 roku pełnił funkcję rektora Politechniki Śląskiej.

Po zakończeniu kadencji, od listopada 1997 r. do grudnia roku 2000 był wiceministrem edukacji narodowej w rządzie prof. Jerzego Buzka, zajmując się współpracą zagraniczną i integracją europejską. Był członkiem zespołu negocjacyjnego zajmującego się przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. W latach 2000-2001 pełnił funkcję wojewody śląskiego.

Otrzymał m.in. doktorat honoris causa Uniwersytetu Technicznego w Mariupolu na Ukrainie, Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, tytuł honorowego profesora Politechniki Wrocławskiej, nagrodę Lux ex Silesia.

Jest autorem ponad 150 artykułów i referatów naukowych oraz kilku książek, w tym wydanych w RFN i USA.

Tadeusz Wojarski

W roku 1970 ukończył studia na Wydziale Mechanicznym Technologicznym na specjalności urządzenia i technologia odlewnictwa.

W czasie studiów zaangażował się w działalność radiowęzła studenckiego „RDS Łużycka 30”, Klubu Studenckiego „Gwarek”, Studenckiego Teatru Poezji „STEP”, oraz Studenckiej Spółdzielni Pracy „Kajtuś”. W tym okresie pracował również przez blisko 1 rok jako tokarz.

W 1970 roku rozpoczął pracę w Gliwickich Zakładach Urządzeń Technicznych, gdzie przez pierwsze 5 lat zajmował się technologią w odlewni. Następnie przeszedł do zarządzania produkcją Zakładów i w lipcu 1982 roku został dyrektorem naczelnym przedsiębiorstwa.

W 1991 roku kierował przekształceniem GZUT z przedsiębiorstwa państwowego w Spółkę Akcyjną o charakterze pracowniczym i od tego roku sprawuje funkcję Prezesa Zarządu Spółki GZUT S.A.

Był założycielem i pierwszym prezesem Gliwickiej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gliwicach w latach 1991-1995 oraz brał udział i nadal uczestniczy w działalności różnych organizacji pozarządowych.

Jarosław Zagórowski

Ukończył na Politechnice Śląskiej dwa kierunki: w 1994 roku mechanikę, technologię maszyn i procesów produkcyjnych na Wydziale Mechaniczno-Technologicznym, a w 1998 roku zarządzanie przedsiębiorstwem i marketing przemysłowy na Wydziale Organizacji i Zarządzania. W 2004 roku ukończył też studia doktoranckie na Wydziale Górniczym Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

Pracę zawodową rozpoczął w Ministerstwie Współpracy Gospodarczej z Zagranicą w roku 1995, jednak już w 1997 roku przeszedł do Ministerstwa Gospodarki, w którym pracował na różnych stanowiskach przez 10 lat. Był między innymi doradcą ministra w sprawach związanych z inicjowaniem i realizacją polityki przemysłowej państwa w hutnictwie, przemyśle koksowniczym i wydobywczym oraz wicedyrektorem departamentu restrukturyzacji przemysłu odpowiedzialnym za sektor górnictwa węgla kamiennego.

W 2003 roku związał się z Jastrzębską Spółką Węglową – najpierw jako członek Rady Nadzorczej, potem jej przewodniczący, a następnie – poczynając od marca 2007 roku – jako prezes Zarządu.

W uroczystości inauguracji kolejnego roku akademickiego wzięło udział – poza licznie zgromadzonymi studentami i pracownikami Politechniki Śląskiej – również wielu znamienitych gości. Wśród przybyłych na uroczystość znaleźli się m.in. wojewoda śląski Zygmunt Łukaszczyk, biskup gliwicki Jan Wieczorek, posłowie i senatorowie RP, prezydenci miast, w których Politechnika Śląska prowadzi zajęcia dydaktyczne, rektorzy poprzednich kadencji, doktorzy honoris causa naszej uczelni, a także liczni przedstawiciele wielu uczelni w osobach rektorów i prorektorów. Wymienić należy zwłaszcza obecnych na uroczystości rektorów śląskich uczelni: Rektora Akademii Ekonomicznej im. Karola Adamieckiego w Katowicach prof. Jana Pykę, Rektora Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej prof. Ryszarda Barcika oraz Rektora Gliwickiej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości dr. inż. Tadeusza Grabowieckiego.

Na ręce Rektora Politechniki Śląskiej prof. Andrzeja Karbownika wiele osób przekazało listy gratulacyjne, składając życzenia studentom i gronu profesorskiemu naszej uczelni. Byli wśród nich: Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Barbara Kudrycka, arcybiskup Metropolita Katowicki Damian Zimoń, poseł na Sejm a zarazem profesor naszej uczelni prof. Jan Kaźmierczak.

Tuż po powitaniu zebranych gości przez Rektora prof. Andrzeja Karbownika i odczytaniu listów gratulacyjnych społeczność akademicka Politechniki Śląskiej uczciła minutą ciszy pracowników i studentów uczelni, zmarłych w minionym roku akademickim. Byli to: dr inż. Klaudia Chmiel-Kurowska, prof. Andrzej Flis, Elwira Król, Maria Kwiecień, Stanisław Lesik, dr inż. Piotr Orantek, Andrzej Sakaluk, Jan Siwiec, Franciszek Szulc i dr hab. Inż. Lech Znamirowski, a także studenci: Adam Wawrzyniak, Adam Wilczyński, Damian Kiecka, Przemysław Koziarski, Tomasz Karcz, Patrycja Kurpacz, Agnieszka Waliczek, Andrzej Ławnik.

Następnie Rektor prof. Andrzej Karbownik wygłosił tradycyjne przemówienie inauguracyjne, którego pełną treść publikujemy na kolejnych stronach bieżącego numeru „Biuletynu”.

Kolejno głos zabrali obecni na uroczystości goście: wojewoda śląski Zygmunt Łukaszczyk, Prezydent Miasta Gliwice Zygmunt Frankiewicz oraz Prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik, którzy złożyli społeczności naszej uczelni serdeczne życzenia.

Po czym rozpoczęła się uroczysta immatrykulacja studentów I roku. Tę część uroczystości prowadził Prorektor ds. Dydaktyki Politechniki Śląskiej prof. Stanisław Kochowski.

Foto A. Witwicki

Inauguracja roku aka

Tegoroczna inauguracja roku Centrum Edukacyjno-Kongresowym Była to 65. już inauguracja

Po złożeniu ślubowania 24 osoby – reprezentanci 12 wydziałów Politechniki Śląskiej, którzy uzyskali najlepsze wyniki w procesie rekrutacyjnym zostały przez Rektora symbolicznie przyjęte do społeczności akademickiej Politechniki Śląskiej. Byli to: Sabina Spyrka, Patrycja Ogiermann, Patrycja Broł, Dominika Reszka, Katarzyna Juraszek, Anna Warmuz, Martyna Lewandowska, Marzena Tocka, Kinga Kuźel, Karolina Ficek, Anna Czerner, Katarzyna Koczy, Michał Franiel, Grzegorz Rozkosz, Krzysztof Kisiel, Mateusz Okoń, Mateusz Tomczyk, Szymon Czyż, Michał Chrostek, Bartosz Stanik, Karol Pluta, Sławomir Pruchnik, Przemysław Sebastian, Łukasz Bartolik. Swoich nowych kolegów i koleżanki powitał następnie przewodniczący Uczelnianego Zarządu Samorządu Studenckiego Jan Maroszek.

W dalszej kolejności nastąpiło wręczenie najlepszym tegorocznym absolwentom Politechniki Śląskiej Medali Omnium Studiosorum Optimo. Zostali nimi uhonorowani: mgr inż. Marcin Domaszewicz, absolwent Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki, inż. Agnieszka Knop-

akademickiego odbyła się w Politechniki Śląskiej 2 października. w historii naszej uczelni.

pik, absolwentka Wydziału Budownictwa, mgr inż. Monika Pytka, absolwentka Wydziału Matematyczno-Fizycznego. Jednocześnie, zgodnie z uczelnianymi zasadami przyznawania nagród i wyróżnień, osobom tym przyznano również Nagrodę Rektora I stopnia.

Pozostałym najlepszym absolwentom Wydziałów, wytypowanym przez Dziekanów Rektor przyznał natomiast Nagrodę II stopnia. Otrzymali je: mgr inż. arch. Agnieszka Labus, absolwentka Wydziału Architektury, mgr inż. Maciej Serda, absolwent Wydziału Chemicznego, mgr inż. Piotr Pruski, absolwent Wydziału Elektrycznego, mgr inż. Anna Caba, absolwentka Wydziału Górnictwa i Geologii, mgr inż. Michał Bieniek, absolwent Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki, mgr inż. Artur Ostaszewski, absolwent Wydziału Mechanicznego Technologicznego, mgr inż. Oliwia Pierszalik, absolwentka Wydziału Inżynierii Materiałowej i Metalurgii, mgr inż. Michałina Szymura, absolwentka Wydziału Transportu oraz mgr inż. Karolina Łachacz, absolwentka Wydziału Organizacji i Zarządzania.

W dalszej części uroczystości, prowadzonej przez Prorektora ds. Organizacji i Rozwoju prof. Leszka Blachę, po nagrodach dla absolwentów uczelni przyszedł czas na uhonorowanie Medalami Komisji Edukacji Narodowej jej pracowników. W bieżącym roku Minister Edukacji Narodowej Medale te nadał 30 pracownikom Politechniki Śląskiej. Otrzymali je:

dr inż. Maria Bojarska, docent w Pol. Śl., dr Jerzy Broda, dr inż. Jarosław Brodny, dr Wiesława Caputa, dr hab. inż. Zdzisław Duda, prof. nzw. w Pol. Śl., dr inż. Marianna Glenszczyk, dr Franciszek Grzesiok, prof. dr hab. inż. Zbigniew Grzywna, dr inż. Jacek Izydorczyk, dr hab. Danuta Jama, dr hab. inż. Krystian Kalinowski, prof. nzw. w Pol. Śl., dr inż. Wiktor Kiś, dr Andrzej Klimasek, dr inż. Roman Miksiewicz, dr hab. inż. Anita Olszówka-Myalska, prof. nzw. w Pol. Śl., dr inż. Kazimierz Pasek, dr Andrzej Polewczyk, dr inż. Antoni Przygrodzki, dr hab. inż. Jerzy Skrzypczyk, prof. nzw. w Pol. Śl., dr inż. Violetta Sokoła-Szewioła, dr hab. inż. Piotr Synowiec, prof. nzw. w Pol. Śl., dr inż. arch. Elżbieta Szponar-Regulska, docent w Pol. Śl., dr hab. inż. Jan Ślusarek, prof. nzw. w Pol. Śl., dr inż. Krzysztof Waczyński, dr hab. inż. Jerzy Weseli, prof. nzw. w Pol. Śl., dr hab. inż. Krystian Wilk, prof. nzw. w Pol. Śl., dr inż. arch. Lech Wojtas, dr inż. Eugeniusz Wróbel, dr hab. inż. Włodzimierz Wróblewski, prof. nzw. w Pol. Śl., dr inż. Ryszard Zdanowicz, docent w Pol. Śl.

Medale te wręczył wszystkim wyróżnionym wojewoda śląski Zygmunt Łukaszczyk. Wojewoda wręczył również Nagrodę Indywidualną II Stopnia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, którą w tym roku wyróżniony został dr hab. inż. Zbigniew Kaczmarczyk za rozprawę habilitacyjną pt. „Poprawa właściwości energetycznych falowników klasy E przez maksymalizację wykorzystania tranzystora”.

Po odznaczeniu wszystkich uhonorowanych wygłoszony został wykład inauguracyjny zatytułowany „Postprzemysłowa energetyka – piąta fala innowacyjności”, a wygłosił go prof. Jan Popczyk z Wydziału Elektrycznego.

Na zakończenie Rektor Politechniki Śląskiej złożył serdeczne podziękowania Akademickiemu Chórowi Politechniki Śląskiej pod dyrekcją Pana Tomasza Giedwillo oraz przedstawicielom Akademickiego Zespołu Tańca Politechniki Śląskiej „Dąbrowiaczy” za przygotowanie oprawy artystycznej uroczystości. I w ten sposób kolejna – 65. inauguracja roku akademickiego Politechniki Śląskiej przeszła do historii. ■

Przemówienie inauguracyjne Rektora Politechniki Śląskiej prof. Andrzeja Karbownika

**Panie Wojewodo
Prezydenci Miast
Ekscelencjo Księżę Biskupie
Magnificencje Rektorzy
Wysoki Senacie
Dostojni Goście
Drodzy Studenci
Szanowne Panie,
Szanowni Panowie**

Witam Państwa bardzo serdecznie na dzisiejszej uroczystości, na kolejnej - 65. już - inauguracji roku akademickiego Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

W imieniu władz akademickich naszej Uczelni pragnę wyrazić ogromne zadowolenie z przybycia na naszą uroczystość tak wielu znamienitych Gości oraz pracowników i studentów naszej Uczelni.

Każda inauguracja roku akademickiego jest świętem całej Uczelni, jest okazją, by uczynić zadość tradycji akademickiej. Mimo tego, że już jutro staną przed nami wyzwania uniwersyteckiej codzienności, dziś przeżywamy moment radosnego święta, podczas którego możemy po prostu wyrazić dumę z przynależności do środowiska akademickiego.

Inauguracja nowego roku akademickiego jest również okazją do chwili refleksji, do przyjrzenia się temu, jak zmienia się nasza Alma Mater, jak dostosowuje się do nowych wyzwań.

Już od 64 lat Politechnika Śląska buduje swoją tradycję, swoją pozycję w środowisku naukowym i na rynku edukacyjnym oraz kształtuje swoje dobre relacje z otoczeniem – relacje lokalne w mieście Gliwice oraz regionalne na Śląsku i w Zagłębiu. Są to wartości, które decydują o jej renomie i które trzeba strzec i rozwijać.

Obecnie na dwunastu wydziałach Politechnika Śląska prowadzi 49 kierunków studiów, w tym niepowtarzające się są 34 kierunki studiów. Spośród nich cztery kierunki prowadzone są w języku angielskim. W ostatnich kilkunastu latach Politechnika Śląska rozszerzała swoją ofertę dydaktyczną poza Gliwicami poprzez uruchamianie ośrodków zamiejscowych w kolejnych miastach regionu. Dzięki temu Politechnikę Śląską można dziś śmiało nazwać Uczelnią o charakterze regionalnym. Obecnie oferujemy studia w Gliwicach, Katowicach, Zabrze, Rybniku, Dąbrowie Górniczej, Bytomiu, Sosnowcu i Tychach. Na pierwszy rok studiów na wszystkie kierunki przyjęliśmy w tym roku łącznie 10 036 studentów, z czego 6 455 na studia stacjonarne i 3 581 na studia niestacjonarne.

Proces dydaktyczny na studiach technicznych musi być z natury rzeczy ściśle powiązany z przemysłem. Dlatego też, aby jak najlepiej przygotować naszych studentów do startu zawodowego, ściśle współpracujemy z licznymi firmami reprezentującymi różnorodne branże. Dzięki takim porozumieniom nasi studenci w ramach praktyk i wizyt w zakładach przemysłowych mogą poznawać najnowocześniejsze rozwiązania technologiczne obecne w polskim przemyśle. Poprawie współpracy przemysł – uczelnia techniczna, a tym samym i rozwojowi przedsiębiorczości akademickiej, nie sprzyja, niestety, obowiązujący w naszym kraju system awansu naukowego, który preferuje osiągnięcia o charakterze publikacyjnym, mniejszą wagę przykładając do kwestii wdrożeń i transferu opracowanych technologii i produktów do przemysłu. Pod adresem naukowców nie płyną również wystarczające potrzeby związane z opracowaniem nowych rozwiązań technologicznych ze strony polskich przedsiębiorstw. Wszystko to powoduje, że więzi współpracy w zakresie wdrażania innowacji pomiędzy uczelniami technicznymi a gospodarką nie są tak mocne, jak być powinny. Miejmy jednak nadzieję, że znalezienie odpowiednich rozwiązań o charakterze systemowym zarówno po stronie nauki jak i przemysłu pozostaje kwestią czasu. Również rozwijające się w naszej Uczelni instytucje, jak: Park Technologiczny, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości oraz Centrum Innowacji i Transferu Technologii pozwolą na innowacyjne wykorzystanie efektów naszych prac badawczych.

Szanowni Państwo!

Tradycją akademicką jest, że w trakcie uroczystej inauguracji roku akademickiego rektor przedkłada krótkie sprawozdanie z działalności w minionym roku akademickim. W naszym przypadku jest to pierwszy rok kadencji nowych władz rektorskich. Niech mi zatem będzie wolno zdać krótką relację z podjętych dotychczas decyzji i działań oraz rozpoczętych prac.

Do najważniejszych zmian, jakie zaszły w naszej Uczelni w minionym roku, zaliczyłbym te, które zostały wprowadzone w Statucie Politechniki Śląskiej. Dzięki nim przyspieszony został na naszej Uczelni awans na stanowiska profesorów. Wyeliminowana została jednoroczna karencja przed pierwszym mianowaniem na stanowisko profesora nadzwyczajnego oraz dwuletnia karencja przed mianowaniem na stanowisko profesora zwyczajnego. Awans powiązany został natomiast z wymogiem zarządzania projektami badawczymi. Zapis ten ma zachęcić naukowców, którym zależy na awansie na wyższe stanowisko, do pozyskiwania projektów finansowanych z różnych źródeł zewnętrznych. Kolejną istotną zmianą, jaka zaszła w Statucie Uczelni, była likwidacja zakładów w katedrach z jednoczesnym

wzrostem wymogów kadrowych dla zakładów w instytucjach, dla których obowiązują obecnie takie wymogi kadrowe, jak dla katedr. Cel tej zmiany jest czytelny – chodzi o dążenie do tworzenia w uczelni dużych, znaczących zespołów badawczych, mogących współpracować z innymi ośrodkami badawczymi.

Podczas minionego roku podjęto również szereg działań inwestycyjnych. Rozpoczęto realizację dwóch bardzo ważnych dla nas projektów: Naukowo-Dydaktycznego Centrum Nowych Technologii oraz Śląskiej Biofarmy. Dzięki realizacji pierwszego z nich już za kilka lat na naszej Uczelni, w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca, w którym się znajdujemy, powstanie nowoczesny obiekt pozwalający na poszerzenie oferty badawczej i edukacyjnej trzech wydziałów Politechniki Śląskiej. Realizacja projektu Śląska Biofarma doprowadzi natomiast do powstania sieci ściśle współpracujących ze sobą i wyposażonych w unikalną aparaturę laboratoriów badawczych, w celu prowadzenia badań z zakresu biotechnologii, bioinżynierii i bioinformatyki.

Do ważnych wydarzeń w trakcie minionego roku na Politechnice Śląskiej należy również powołanie do istnienia kolejnego – 13. wydziału w strukturze Uczelni – Wydziału Inżynierii Biomedycznej, który obecnie znajduje się w fazie organizacji. Rozpoczęcie działalności tego Wydziału planowane jest na dzień 1 września 2010 r. Wydział ten zlokalizowany będzie w kampusie w Zabrze. Studenci są przyjmowani na ten kierunek studiów już od trzech lat i jest on prowadzony na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki.

Wspomnieć należy również o utworzeniu na naszej Uczelni kierunku studiów I stopnia o nazwie filologia, na trzech specjalnościach: język angielski, język francuski i język włoski. Od wielu lat funkcjonuje w Gliwicach Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych. Kolegia nauczycielskie mają stopniowo zanikać – poprzez wchłanianie ich przez uczelnie wyższe bądź przez ich likwidację. Zamierzamy wkrótce utworzyć jednostkę podstawową o nazwie Kolegium Języków Obcych Politechniki Śląskiej. I właśnie ta jednostka zajmie się prowadzeniem studiów na kierunku filologia. Dzięki temu w Gliwicach zachowana zostanie ciągłość nauczania języków obcych na poziomie studiów licencjackich.

Chciałbym zwrócić się teraz do studentów naszej Uczelni, zwłaszcza studentów rozpoczynających dzisiaj swoją akademicką przygodę.

Drodzy studenci I roku studiów,

Przeżywacie dziś swój wielki dzień. Stajecie się dzisiaj członkami dużej, liczącej ponad 30 tys. osób wspólnoty akademickiej studentów i pracowników Politechniki Śląskiej. Spędzicie w naszej Uczelni – jeśli w kolejnych sesjach egzaminacyjnych wszystko pójdzie dobrze – co najmniej trzy, a większość z was zapewne pięć lat studiów. Będzie to okres niezwykle ważny dla Waszej przyszłości. Od tego, jak wykorzystacie ten okres i stworzone na uczelni możliwości osobistego rozwoju, zależy Wasza zawodowa przyszłość. Po studiach wejście na trudny rynek pracy. Dużą rolę odgrywa na nim prestiż dyplomu – świadczy bowiem o jakości edukacji na uczelni, która go wystawiła. Ale poza prestiżem dokumentu potwierdzającego ukończenie studiów, liczyć będzie się Wasza wiedza, zdobyte umiejętności, odwaga w pokonywaniu wyzwań i przedsiębiorczość.

**JM Rektor Politechniki Śląskiej
prof. Andrzej Karbownik**

Życzę Wam, drodzy studenci pierwszego roku, satysfakcji ze studiów, które rozpoczynacie. Życzę Wam zadowolenia z udziału w życiu naszej społeczności akademickiej. Korzystajcie z szerokiej oferty dydaktycznej, naukowej, kulturalnej i sportowej, jaką daje Wam nasza Uczelnia, aby pozyskać pewien masób wiedzy i rozwijać swoją osobowość.

Chcę Was uprzedzić, że wiedza, którą otrzymacie w murach naszej Uczelni, z pewnością nie wystarczy wam na całe życie, ponieważ świat współczesny i gospodarka zmieniają się w szybkim tempie. Dlatego będąc dziećmi musieli wykazać się pracowitością, umiejętnością dostosowywania się, mobilnością i otwartością na nowe wyzwania i szanse, jakie będzie niosło otoczenie.

Chciałbym, abyście nie zapomnieli o tym, że czas studiów to

również czas nowych przyjaźni, przygód sportowych i turystycznych oraz licznych okazji do innych różnorodnych aktywności. Znajdźcie więc równowagę między nauką a innymi obszarami studenckiej aktywności. Nasza Uczelnia stwarza ku temu dobre warunki, umożliwiając swoim studentom wszechstronny rozwój – także kulturalny i sportowy. Wykorzystajcie tę szansę.

Na zakończenie chciałbym wszystkim studentom naszej Uczelni życzyć pracowitości i wytrwałości, doktorantom i młodym pracownikom naukowym – niezwykłych badawczych odkryć, które zdumieją Waszych profesorów, profesorom natomiast ciągłej otwartości i radości z wykonywanej pracy. Wszystkim pracownikom naszej Uczelni życzę zdrowia, wytrwałości i wielu sukcesów; życzę, aby nowy rok akademicki był dla nas wszystkich pomyślny, abyśmy odczuwali satysfakcję z dobrze wypełnionego obowiązku. ■

Podziemne radio i dylemat Galileusza

W kalendarzu ciekawych miesięcy na Politechnice Śląskiej – wybitne miejsce zajmuje listopad 1981 i najpotężniejszy w historii naszej uczelni strajk studentów. Opowieść o tym wydarzeniu znajdzie się w listopadowym numerze „Biuletynu”. Powstało wtedy sporo wesołych obrazków – ich publikację rozpoczynamy już teraz, gdyż bieżący, październikowy artykuł historyczny poświęcony jest sprawom nie aż tak wesołym, ale za to tak tajnym, że nie pozostał po nich żaden ślad ikonograficzny. A cóż na Politechnice jest warta rozprawa bez rysunków?

Andrzej Jarczewski

Będzie zatem mowa o latach osiemdziesiątych, które nie obfitowały w Polsce w godne odnotowania osiągnięcia naukowe. Między innymi dlatego, że wybitni uczeni zajmowali się sprawami – z punktu widzenia nauki – nieistotnymi. Angażowała ich ziemską polityka, która przecież nic znaczy wobec harmonii sfer niebieskich! Czy komunizm mógł wstrzymać lub przyspieszyć bieg choćby jednej planety w Układzie Słonecznym? A poza Układem? Problemy tego rodzaju szczególnie jasno stawiali sobie astrologi i astronomowie, którzy od najdawniejszych czasów badali wpływ rzeczy odległych na nasze codzienne kłopoty, a przez to stawali się sługami albo wrogami każdej aktualnej władzy.

Uczony, który stał się dowodem

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu w latach 1970. przystąpił do wielkiego światowego programu badawczego VLBI (Very Long Baseline Interferometry). Chodziło o stworzenie gigantycznego radioteleskopu, badającego ten sam kawałek kosmosu jednocześnie z różnych punktów na Ziemi. Należało tylko bardzo dokładnie zsynchronizować obserwacje w wielu krajach. Dziś jest to możliwe dzięki satelitom GPS, ale

wtedy wszystkie obserwatoria musiały uzgodnić pomiary z wzorcowym zegarem w Waszyngtonie. Toruń otrzymywał te impulsy z Paryża poprzez Monachium, Berlin i Poznań.

Posługiwano się przy tym zupełnie „nie-naukową” technologią, mianowicie sygnałem synchronizacji odchylenia pionowego zwykłej państwowej telewizji, co znów pozwalało mierzyć mikrosekundową odchyłkę lokalnego zegara atomowego, sterującego przyrządami. W Polsce było zaledwie kilku uczonych, którzy opanowali tę metodę: Jan Hanasz, Zygmunt Turło, Eugeniusz Pazderski. I wszyscy oni przystąpili do dzieła, którego nikt inny nie był w stanie dokonać.

Odwrócili zagadnienie. Przy użyciu najbardziej wówczas zaawansowanej technologii w postaci superkomputera ZX Spectrum wprowadzili do sygnału telewizyjnego białe plamki, które układały się w kształty liter. A z tych liter powstawały antyrządowe hasła, które przeszły do legendy hakerstwa światowego.

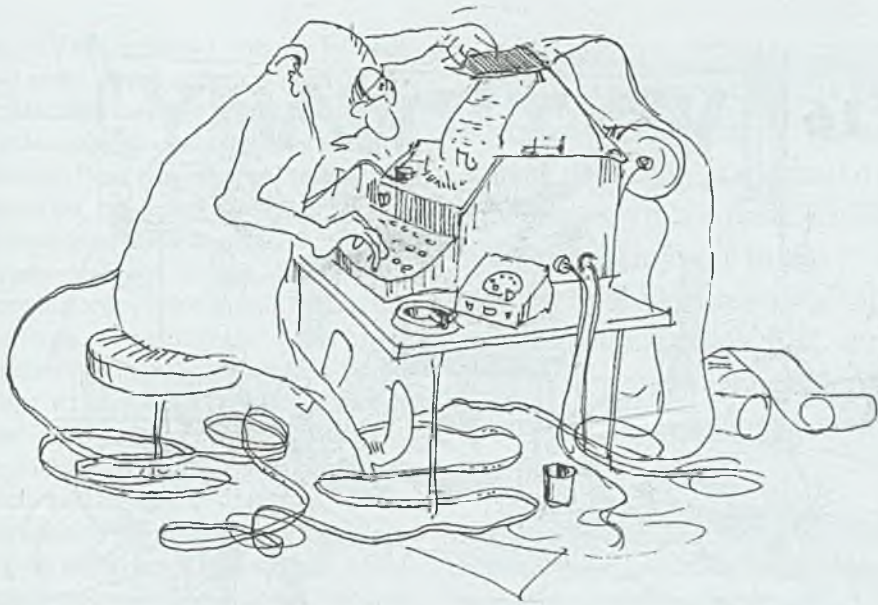
Jak to robili? Zwyczajnie. Należało rozpoznać początek dowolnego telewizyjnego nieparzystego półobrazu, odczekać 48 początkowych linii i wygenerować impuls zezwolenia, trwającego do 544 linii. I powtarzano to po 625 liniach, cały czas dbając o odpowiednie zsynchronizowanie białych plamek, zaprojektowanych wcześniej na papierze milimetrowym. Teraz wystarczyło to tylko wyemi-

tować, co już było proste jak czasa radioteleskopu VLBI. Ale w Polsce umiało to robić zaledwie kilku ludzi. Bezpieka nie musiała nawet szukać dowodów. Oni sami byli dowodami.

Tajne służby już w latach siedemdziesiątych obserwowały środowisko dra hab. Jana Hanasza. A to dzięki jego młodszemu koledze – Aleksandrowi Wolszczanowi. Ten nie miał wątpliwości. Dla nauki, a zwłaszcza dla paszportu gotów był na wszystko, nawet na mówienie prawdy. Prawdy tego rodzaju, którą Hanasz próbował zataić przed bezpieczeństwem. Wolszczan paszport otrzymał, a w roku 1990 zastąpił odkryciem pierwszych planet poza Układem Słonecznym. Wciąż bywa wymieniany wśród kandydatów do Nobla.

Z kolei 75-letni dziś Jan Hanasz otrzymał tytuł profesora dopiero w roku 2008. Nie bardzo o to zabiegał, choć swymi osiągnięciami naukowymi na zaproszenie do Belwederu zasłużył już w latach osiemdziesiątych. Wtedy jednak – zamiast profesury – otrzymał wyrok skazujący na półtora roku więzienia, zakaz wyjazdów zagranicznych i degradację ze stanowiska docenta na adiunkta. Tego wspaniałego człowieka poznałem dwa lata temu na zjeździe radiowców „Solidarności”. Poznałem też kilkudziesięciu nadawców z innych stron Polski. Prawdziwym zaskoczeniem było dla wszystkich to, że na sali nie znalazł się ani je-

den krótkofalowiec. Okazuje się, że konspiracyjne radio robili specjaliści z różnych dziedzin, nawet kompletni amatorzy, ale nie radioamatorzy. Ci zasłynęli „łowami na lisa”, czyli radiopelengacją, ułatwiającą bezpiecznie zlokalizowanie nadajników. Mój referat dotyczył radia gliwickiego...

Poczta balonowa

Pierwszy pomysł wykorzystania przestworzy do walki z komuną zrodził się w Gliwicach już w grudniu 1981, ale to jeszcze nie było radio. Pionierem radiotechniki balonowej w stanie wojennym był – kilka miesięcy później – Jan Hanasz w Toruniu. Natomiast gliwiczanie (w wojenną noc sylwestrową 31.12.1981) zastosowali wypełnione gazem ziemnym karnawałowe baloniki do kolportażu solidarnościowych ulotek. Jeden balon mógł unieść kilka kartek i „kosmiczne” urządzenie wyzwalające. Ulotki formatu A5 wiązano nitką, okręconą wokół zapalonego radzieckiego papierosa marki *Kosmos*. Były to jedyne dostępne wówczas tanie papierosy, które nie gasły w powietrzu, dopalały się same do końca i na dodatek miały inspirującą nazwę. W zależności od miejsca nitki na papierosie, od siły i kierunku wiatru – ulotki odrywały się od balonów i opadały w przypadkowych miejscach. Baloniki zostały natychmiast wycofane ze sprzedaży w Gliwicach i zapewne w wielu innych miastach. W styczniu, do następnej akcji balonowej należało więc używać produktów zastępczych, które jednak miały tę wadę, że były dziu-

rawe jak durszlak i przepuszczały gaz. By uzyskać odpowiednią nośność, zwielokrotniono zużycie środków wnoszących. Po akcji z kiosków zniknęły i owe produkty, choć – z braku prądu – zapotrzebowanie na te rzeczy znacznie wówczas wzrosło. Balony wysyłało z domu przy ul. Gottwalda 17 (dziś Częstochowska). Na trzecim piętrze mieszkał tam fotograf z Politechniki, Andrzej Zamojski, internowany 13 grudnia. Pozostała jednak rodzina, wokół której zbierali się konspiratorzy.

Gliwickie Radio „Solidarność”

Następnym krokiem w kosmos było utworzenie Radia „Solidarność” w Gliwicach. Jak w wielu innych akcjach – inicjatorem i głównym organizatorem był Tadeusz Drzazgowski. Nadajnik skonstruował Witold Kuczyński, a schemat ideowy zamieściłem w poprzednim

numerze „Biuletynu Politechniki Śląskiej”. Nasza radiostacja była urządzeniem jednorazowego użytku, wykonanym w celu przygotowania manifestacji gliwickiej na 31 sierpnia 1982, opisanej w „Biuletynie” przed miesiącem.

Nie zależało nam na miniaturyzacji. Nadajnik miał być stracony, więc celem konstruktora było osiągnięcie możliwie dużej mocy i dobrej jakości emisji przy użyciu jak najtańszych części, właściwie – złomu. Sam transformator modulujący ważył co najmniej kilogram, a pięć razy więcej – prostownik.

Przedstawiciele ginącego gatunku „inżynier lampowy” pewno się obruszyli po przeczytaniu zdania o transformatorze modulującym. Ale zaraz się ucieszą, gdy dowiedzą się, że inżynier Kuczyński zbudował nadajnik z modulacją... anodową! Tak! W szereg obwodu zasilania (400V) włączone było – tu jako wtórne – uzwojenie transformatora głośnikowego, wyjętego z jakiegoś wielkiego wzmacniacza lampowego. Na czteroomowe uzwojenie pierwotne (niskonapięciowe; zamiast głośnika) podawany był sygnał małej częstotliwości z magnetofonu kasetowego. Radziecka lampa nadawcza swoimi dwoma triodami pracowała jako generator wysokiej częstotliwości w układzie przeciwsobnym z dodatnim sprzężeniem zwrotnym. Jakość modulacji była pierwszorzędna, a moc nadajnika w antenie przekraczała nieco 100 watów! Osiągnięto to kosztem stabilności częstotliwości nośnej, co pozwalało w przypadkowy sposób uciekać trochę zagłuszarkom, a słuchacze i tak cały czas kręcili gałkami, żeby utrzymać dobrą słyszalność.

Nadajnik umieszczono na dachu budowanego wtedy wielopiętrowego budynku na granicy Gliwic i Zabrza. Miejsce wybrał Zenek (nie staraliśmy się wtedy zapamiętywać nazwisk), który rozeznął zwyczajnie stróża nocnego i obserwował przez kilka dób, co się dzieje w okolicy. Nadajnik przetransportował własną taksówką Roman Sadowski. Instalację wykonano w dwóch etapach. W nocy z soboty na niedzielę (28/29 sierpnia) Kazimierz Michalczyk i Tadeusz Drzazgowski weszli na dach, przygotowali antenę półfalową o długości 18,5 metra, poprowadzili kabel zasilający z rozdzielni montażowej na parterze i wypróbowali nadajnik, po czym wszystko zwinęli i ukryli. Ze względu na obowiązującą wówczas godzinę milicyjną – na wszelki wypadek czekali zziębnięci na górze do rana.

W niedzielę po południu przywieźli magnetofon kasetowy, tuż przed 21.00 załączyli aparaturę i natychmiast się ewakuowali. Po odtworzeniu nagrania z magnetofonu – nadajnik dalej emitował falę nośną (37 m) po to, by bezpieka łatwo mogła go odnaleźć. Oczywiście zadbało, żeby na elementach nadajnika nie utrwały się odciski palców głównego konstruktora.

Jak łatwo się było domyślić – na co najmniej godzinę przed emisją odpowiednie służby włączyły zagłuszanie na tej fali. Radiowe warkoty i szумы dostrojono niedokładnie, więc początek programu był dobrze słyszalny, choć ze względu na kierunkowość anteny poziomej – w każdym śląskim mieście inaczej. Po chwili jednak audycja została dość dokładnie przykryta sygnałem, znanym wszystkim, którzy słuchali „Wolnej Europy”. Należałoby tu – na użytek późniejszych badań – odnotować sporą moc sygnału, zdudniającego naszą audycję w sierpniu 1982, co by sugerowało, że aparatura nadawcza znajdowała się gdzieś blisko Gliwic. „Wolną Europę” zagłuszano wielokrotnie słabiej.

Cele audycji radiowej

Należy przypuszczać, że ściągnięte z wszystkich stron służby pelengacyjne były przygotowane i zlokalizowały nadajnik w ciągu paru minut. Jednak bezpieka nie zdjęła go z dachu. Być może przygotowano w pobliżu zasadzkę na tych, którzy przyjdą zabrać aparaturę po emisji? A może esbecy bali się, że na-

dajnik jest zaminowany? Tak czy owak – poczekali do poniedziałkowego poranka, kiedy to robotnicy znaleźli nadajnik na placu budowy. Ci nie wiedzieli, co to jest, więc poprzez majstra, kierownika i dyrektora sprawa musiała dojść tam, gdzie trzeba. W wieczornych „Aktualnościach” Telewizji Katowice mieliśmy już sprawozdanie. Oczywiście – zakłamane i tendencyjne, ale radiowa sława Gliwic poszła w Polskę. Partyjni propagandziści dwukrotnie pisali o tym w „Trybunie Robotniczej”. Nie zdołali jednak wykorzystać do swych celów ani

lub przenoszą takie informacje, podlegają karze pozbawienia wolności do lat 5, a w przypadku używania do tych celów środków masowej informacji – do lat 10. Nie były to pogrożki gołosłowne. Pierwszy redaktor gliwickiego biuletynu, Bogusław Choina, właśnie został przez Sąd Najwyższy uhonorowany prawomocnym wyrokiem 5 lat więzienia za działalność, która trwała zaledwie 5 dni (od 13 do 17 grudnia 1981)!

Żyliśmy w mieście, w którym już raz wielką prowokację przeprowadzono. Szczególnie tu nie można było zapo-

Uruchamialiśmy lawinę, która – jak uczy historia – wielokrotnie bywała niesterowna. I braliśmy na siebie odpowiedzialność za sprowadzenie tej lawiny w bezpieczne miejsce.

jednego zdania z naszej audycji. Wiedzieli, że my wiemy, że oni wiedzą, o co nam chodzi. I o to chodziło.

„Trybuna Robotnicza” z 31.08.1982 w triumfalnym artykule o zaarrestowaniu nadajników w Warszawie i Zabrze napisała o nas m.in.: (...) *Zamierzano emitować zarejestrowane na taśmie magnetofonowej audycje, nawołujące do udziału w nielegalnych manifestacjach w dniu 31 sierpnia br.* Napisali, do czego nawołowaliśmy! Dowód czarno na białym, że taśmy zostały odsłuchane. By jednak nie było nam za wesoło, na tej samej stronie „Trybuna” przypomniła: *Osoby, które sporządzają, gromadzą, przechowują*

minąć, że władza totalna, by swoje cele osiągać, może kierować się najniższymi motywami. Sami takich działań, choć jeszcze na małą skalę, doświadczyliśmy w Gliwicach 12 marca '68 i 3 Maja '82. Nie było więc wątpliwości, że możemy spodziewać się najgorszego. Ale też dysponowaliśmy ważnymi atutami. W maju Gliwice opatentowały model manifestacji samogasnącej. Łatwo bowiem ludzi gdzieś zwołać, by protestowali w słusznej sprawie. Znacznie trudniej taką demonstrację bezpiecznie rozwiązać, gdyż ujawnienie się organizatorów i pokierowanie tłumem nie wchodziło w grę. Przed wszystkim dlate-

go, że Drzazgowski i inni nie byli szerzej znani. Przed stanem wojennym byli działaczami niskiego szczebla i nie mieli wystarczającego autorytetu, by kierować tłumem. Poza tym – żadna sztuka iść do więzienia po jednej akcji, gdy trzeba przygotować wiele następnych.

Uruchamialiśmy lawinę, która – jak uczy historia – wielokrotnie bywała niesterowna. I braliśmy na siebie odpowiedzialność za sprowadzenie tej lawiny w bezpieczne miejsce. Oczywiście – straty musiały być. Zakładaliśmy, że wielu ludzi znajdzie się w aresztach, wielu zapłaci kary na kolegium, ten czy ów oberwie pałą, innego wyrzucą z pracy. Ale gdybyśmy i tego się bali – należałoby siedzieć cicho w domu. Tak więc godziliśmy się na spore koszty społeczne, już wcześniej opisane w opublikowanej w maju '82 „Analizie społecznych kosztów oporu społecznego” autorstwa Tadeusza Drzazgowskiego i Andrzeja Jarczewskiego. Ten ostatni (przez przypadek – wyżej podpisany) był wówczas asystentem na Wydziale Automatyki, gdzie kilka lat wcześniej obronił pracę magisterską pt. „Tłumienie drgań w urządzeniach automatyki”. Cała automatyka polega właśnie na bezpiecznym sterowaniu procesami, na samoczynnym zapobieganiu drganiom lub wygaszaniu

Dylemat Galileusza polega na wyborze między prawdą a szansą. Opowiedzenie się po stronie prawdy zamykało szansę na dalszą pracę naukową, skazywało na areszt i może nawet na szybką śmierć. Galileusz wybrał szansę. Ale w tym wypadku akurat nie miało to znaczenia. Jego prawda i tak już została opublikowana, więc ukorzenie się uczonego nie mogło zaszkodzić nauce. W PRL-u młodzi naukowcy stawali przed innym wariantem tego dylematu: jeżeli opowiem się za prawdą polityczną – do żadnej prawdy naukowej już nie dotrę, bo mnie wywalą!

skutków nieprzewidywanych zakłóceń. Takie studia kształtują świadomość.

Nobel za prawdę?

Nie jestem pewien, czy docent Hanasz powinien rzucić na stos swoją karierę naukową, by nadać kilka audycji radiowych i telewizyjnych. Osiągnięcia zespołu, którym kierował, są chlubą i – w skali światowej – znakomitym technologicznym sukcesem cywilnej walki z totalitaryzmem. Ale czy, gdyby poświęcił się wyłącznie astrofizyce, czy wtedy nie przysporzyłby Polsce osiągnięć, z których byłibyśmy jeszcze bardziej dum-

ni? Czy nie zaprzepaścił wtedy szansy na polskiego Nobla?

Dylemat Galileusza polega na wyborze między prawdą a szansą. Opowiedzenie się po stronie prawdy zamykało szansę na dalszą pracę naukową, skazywało na areszt i może nawet na szybką śmierć. Galileusz wybrał szansę. Ale w tym wypadku akurat nie miało to znaczenia. Jego prawda i tak już została opublikowana, więc ukorzenie się uczonego nie mogło zaszkodzić nauce. W PRL-u młodzi naukowcy stawali przed innym wariantem tego dylematu: jeżeli opowiem się za prawdą polityczną – do żadnej prawdy naukowej już nie dotrę, bo mnie wywalą! Był też wariant Wolszczana: jeżeli powiem prawdę o innych ludziach – otrzymam szansę na poznanie prawdy o wszechświecie!

Na zakończenie kropla absurdu dla twardej, którzy powinni przyznać, że z kosmicznego punktu widzenia dylemat Wolszczana należało rozwiązać tak właśnie, jak on to zrobił. Donosić prawdę bezpiecznie, brać za to pieniądze i prezenty, a następnie – kto w to wierzy, niech wierzy – wyrzucać je do Wisły i wypatrywać planet. Niestety, wśród nazwisk tegorocznych noblistów – profesora Aleksandra Wolszczana nie ma. Szkoda. Gdyby otrzymał nagrodę Nobla, zyskalibyśmy dowód, że postęp nauki wciąż wymaga składania ofiar przez uczonych. Ofiar z... innych uczonych. Nie musieliśmy tego dowodu szukać. Sam Wolszczan byłby naukowym dowodem, że warto mówić... prawdę? ■

Publikowane na tych stronach rysunki wykonał Jerzy Rożałowski w listopadzie 1981 r. ■

Budynek gliwickiego magistratu

**Samorząd pod lupą, czyli kilka słów
na temat badań urzędów administracji samorządowej**

Nie lubię poniedziałku?

Urzędy marszałkowskie, starostwa powiatowe, samorządowe instytucje miejskie bądź gminne sprawdzają i oceniają co rusz niemal wszyscy: media, naukowcy, politycy, organizacje pozarządowe, przeciętni mieszkańcy. Badania takie – w znaczącej mierze opisywane na bieżąco w prasie bądź w internecie – służą różnym celom. Jedne pozwalają komentować zastaną rzeczywistość i monitorować działania lokalnych władz. Drugie umożliwiają podniesienie jakości urzędowych usług. Trzecie – najbardziej wartościowe – stanowią zazwyczaj „sól” specjalistycznych raportów i dysertacji. Przeważająca większość jest jednak li tylko przekrojowym wycinkiem, ukazującym w mniej lub bardziej interesujący sposób koloryt i kondycję młodziutkiej – bo ledwie 20-letniej – lokalnej samorządności. Przyjrzyjmy się jej więc – wybiórczo – i my...

Katarzyna Kozub-Kulik

„Jak działa moja gmin@?”

To pytanie nurtuje od kwietnia młodzież 58 szkół ponadgimnazjalnych z całego kraju. Uczniowie, zachęceni przez Fundację im. Roberta Schumana, ruszyli wówczas do swoich gmin, aby monitorować działania władz samorządowych w ramach ogólnopolskiego projektu pod tym samym hasłem.

Nietypowe przedsięwzięcie badawcze, w które zaangażowano również grupę studentów wyższych lat o statusie obserwatorów-koordynatorów, potrwa do końca grudnia. Kosztuje ponad 360 tys. zł. Jest realizowane przy wsparciu udzielonym przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz budżetu Rzeczypospolitej Polskiej w ramach Funduszu dla Organizacji Pozarządowych. Województwo śląskie reprezentują w nim zakwalifikowane do programu placówki z Żarek, Kłobucka, Sosnowca, Pawłowic, Jaworzna, Dąbrowy Górniczej i Zawiercia. W ramach projektu młodzi badacze stworzyli specjalne zespoły śledzące prace gmin.

– *Nastolatki miały za zadanie wymyślać różne instrumenty, dzięki którym sprawdzą, czy ich władze samorządowe działają efektywnie, czy obywatele mają szansę przebić się ze swoimi postulatami i czy postawione w 2006 roku obietnice wyborcze są realizowane* – wyjaśnia w serwisie www.pap.samorzad.pl Joanna Różycka-Thiriet, koordynatorka przedsięwzięcia z ramienia Fundacji im. Roberta Schumana. – *Grupy uczniów uczestniczyły zatem w sesjach rad miast i gmin, poza tym brały udział w stworzonej na potrzeby programu grze internetowej. Polegała ona na tym, że uczniowie jako wirtualni radni podejmowali decyzje w wymyślonej gminie. Gra odzwierciedlała bowiem – w miarę możliwości – procedury i prace prawdziwego organu samorządu terytorialnego. Przewidzieliśmy ponadto organizację czatów z przedstawicielami jst (jednostek samorządu terytorialnego) oraz spotkania z ekspertami.*

Czy władze samorządowe powinny obawiać się wizyt młodych mieszkańców?

... dociekano w dniu inauguracji projektu. – *To zależy, jak działają* – śmiała się Różycka-Thiriet. – *Nastawiamy się na to, że współpraca z jst będzie się układała dobrze. Jeśli jednak coś pójdzie źle, wówczas uczniowie będą musieli wymyślać alternatywny scenariusz sprawdzenia tego, jak działa gmina. Może wówczas będą więcej rozmawiać z mieszkańcami?* – zastanawiała się przedstawicielka Fundacji im. Schumana. Dodaje, iż dla całościowych wyników monitoringu z pewnością cenne będą również informacje o tym, że dana gmina nie chce

– *ZSP w Białej Rawskiej nadesłał bardzo profesjonalnie wykonany raport, w dużym stopniu bazujący na analizie 254 ankiet. Przedstawiono też rzeczową analizę sesji rady gminy i posiedzenia miasta. W raporcie z LO w Dobrym Mieście widać było z kolei zaangażowanie uczniów w projekt i ich samodzielne myślenie (vide: dowcipna analiza z sesji rady miasta). Raport ten opierał się na wynikach 128 ankiet, rozmowie z burmistrzem, a także próbie załatwienia w urzędzie konkretnych spraw – informują organizatorzy na stronie www.schuman.org.pl.*

ZSSO w Gdańsku przeprowadził sondaż na 500 osobach, stosując przy tym kompleksowe narzędzia monitoringu (np.

„W sporej większości śląskie gminy ograniczają dostęp do informacji publicznej. (...) W wielu przypadkach stosowane są sprzeczne z prawem procedury uzyskiwania danych. Spośród 167 badanych urzędów gmin województwa śląskiego jedynie 24 udzieliły odpowiedzi na wszystkie pytania zadane za pomocą pisemnego wniosku i poczty elektronicznej (w ustawowym terminie 14 dni) oraz telefonicznie.”

współpracować, a władze lokalne bądź radni unikają osobistego kontaktu z młodzieżą.

Po pierwszej części projektu organizatorzy wybrali 30 najbardziej aktywnych szkół, w których zostały przeprowadzone symulacje wyborów samorządowych. Pod okiem trenerów uczniowie wcielali się w rolę wyborców, dziennikarzy, kandydatów oraz członków komisji wyborczej. Nagrodzono także placówki, które przygotowały najciekawsze raporty z przebiegu monitoringu. Pierwsze miejsce zajęły ex aequo: Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Białej Rawskiej, Liceum Ogólnokształcące w Dobrym Mieście oraz Zespół Sportowych Szkół Ogólnokształcących w Gdańsku. Wyróżnienie otrzymał Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 „Liceum i Gimnazjum Chełmińskie”.

oprócz mieszkańców szczegółowo pytało też radnych). Wyróżnione natomiast „Liceum i Gimnazjum Chełmińskie” zaprezentowało ciekawe relacje uczniów z sesji rady, dogłębny komentarz funkcjonowania władz oraz frapujące momentami konfrontacje ankiet mieszkańców z opiniami radnych i burmistrza.

Wymienione raporty, wespół z najciekawszymi scenariuszami symulacji wyborów samorządowych oraz relacjami z wydarzeń własnych szkół, znajdują się pod koniec roku w zbiorczej publikacji Fundacji Schumana. Na grudzień zaplanowano także spotkanie końcowe w formie quasi-obrad rady gminy. – *Do udziału w spotkaniu zostaną zaproszeni przedstawiciele szkół uczestniczących w programie (uczeń plus opiekun). Będą oni mieli okazję na żywo wcielić się w rolę*

radnych oraz wziąć udział w sesji Rady Warszawy (lub jej dzielnic). Będzie to okazja do wymiany doświadczeń i dokonania podsumowania przedsięwzięcia – konkluduje Joanna Różycka-Thiriet.

Gdzie są Gliwice?

Gliwicy uczniowie nie wzięli udziału w projekcie Fundacji, trudno więc będzie powiedzieć, jak działania samorządu grodu nad Kłodnicą jawią się w oczach miejscowej młodzieży. Znane są jednak wyniki innych badań śląskich jst z Gliwicami w jednej z głównych ról... – *Magistrat w Gliwicach jest jednym z najbardziej transparentnych i przyjaznych mieszkańcom urzędów spośród wszystkich 167 gmin naszego województwa* – orzekło w tym roku Katowickie Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy „Bona Fides”. Organizacja ta po raz drugi zbadała przejrzystość Biuletynów Informacji Publicznej oraz sprawdziła dostęp do informacji publicznej we wszystkich gminach Górnego Śląska.

Pierwszy monitoring (październik – grudzień 2007 r.) został przeprowadzony w ramach pilotażowego projektu „Przyjazny BIP”, sfinansowanego ze środków Fundacji im. Stefana Batorego. Celem całego przedsięwzięcia było podniesienie jakości i przejrzystości Biuletynów Informacji Publicznej w województwie śląskim. W trakcie badania dokonano przeglądu i analizy zawartości, funkcjonalności oraz formy prezentacji stron biuletynów prowadzonych przez urzędy gmin naszego regionu. W tym rankingu Gliwice wypadły najlepiej, zajmując pierwsze miejsce.

– *Eksperci z „Bona Fides” wyróżnili nasz biuletyn za wdrożenie wielu funkcjonalności, które są bardzo przydatne mieszkańcom, a równocześnie nie są wymagane przez przepisy określające obowiązkową zawartość BIP-u. Wyróżniono nas za takie innowacyjności, jak możliwość rejestracji firmy przez internet i poradnik „7 kroków do własnej firmy” (obecnie ta opcja – w związku ze zmianą przepisów – jest już niedostępna). Docenili również wyszukiwarkę firm zarejestrowanych w Gliwicach oraz wyszukiwarkę umożliwiającą odnalezienie miejsc pochówku osób spoczywających na cmen-*

tarzach komunalnych. Pozytywnie ocenili usługę sprawdzania drogą elektroniczną stanu realizacji wniosku o wydanie dokumentu (dowodu osobistego, prawa jazdy i paszportu) oraz udostępnienie w internecie wniosków i formularzy niezbędnych do załatwiania spraw urzędowych. Zwrócili również uwagę na to, że nasz BIP jest na bieżąco aktualizowany – wymienia Małgorzata Turejko, zastępca naczelnika Biura Prezydenta i Rady Miejskiej UM w Gliwicach.

Tajemniczy klient

W kolejnym badaniu (wrzesień – listopad 2008 r.) „Bona Fides” wykorzystało metodę tzw. tajemniczego klienta. W ten sposób sprawdziło, jaki jest dostęp do informacji publicznej w gminach województwa śląskiego. W ramach przedsięwzięcia przeanalizowano, jak urzędy administracji samorządowej wywiązują się z obowiązku udostępniania danych publicznych oraz jaka jest jakość prawa lokalnego, regulującego te zagadnienia. Wyniki zbiorcze nie napawały

optymizmem. – *W sporej większości śląskie gminy ograniczają dostęp do informacji publicznej – stwierdziło ostatecznie stowarzyszenie. – W wielu przypadkach stosowane są sprzeczne z prawem procedury uzyskiwania danych. Spośród 167 badanych urzędów gmin województwa śląskiego jedynie 24 udzieliły odpowiedzi na wszystkie nasze pytania zadane za pomocą pisemnego wniosku i poczty elektronicznej (w ustawowym terminie 14 dni) oraz telefonicznie. Dla porównania, 43 jednostki nie udzieliły żadnej informacji na wniosek pisemny, 67 nie odpowiedziało na pytanie wysłane za pomocą poczty elektronicznej, a 23 nie udzieliły informacji przez telefon.*

Podczas monitoringu sprawdzano trzy sposoby udostępniania przez gminy informacji publicznych: na pisemny wniosek, telefonicznie oraz za pomocą poczty elektronicznej. Jak się okazało, najsukcesowniejszą i najszybszą formą uzyskiwania informacji, szczególnie w mniejszych gminach, była rozmowa telefoniczna (w 144 urzędach na 167 badaniach uzyskano odpowiedź na zadane py-

BIP

Biuletyn Informacji Publicznej to ogólnopolski system stron internetowych służący powszechnemu i bezpłatnemu dostępowi do informacji publicznej w formie elektronicznej. Zgodnie z polskim prawem obowiązek prowadzenia biuletynu spada na organy władzy publicznej, związki zawodowe i ich organizacje, organy samorządów gospodarczych i zawodowych, partie polityczne oraz wiele innych instytucji państwowych lub podmiotów wykonujących zadania publiczne.

Jakie informacje w nim znajdziemy? BIP powinien zawierać takie dane, jak: status prawny interesującego nas podmiotu, jego organizacja, przedmiot działania i kompetencje, tryb działania, sposoby przyjmowania i załatwiania spraw, zamówienia publiczne, informacje o prowadzonych rejestrach, ewidencjach i archiwach oraz o sposobach i zasadach udostępniania danych w nich zawartych. Są to treści nakazane przez ustawę o informacji publicznej oraz stosowne rozporządzenie, modyfikowane wyłącznie przez osoby do tego uprawnione. Główna strona systemu znajduje się pod adresem www.bip.gov.pl. Można tam znaleźć adresy stron BIP podmiotów zobowiązanych do ich prowadzenia, podstawowe dane teleadresowe tych podmiotów, informacje o redaktorach stron. Wiele instytucji zamieszcza odsyłacze do swojego BIP-u na własnych stronach internetowych. Tak jest też w przypadku Urzędu Miejskiego w Gliwicach (odsyłacz znajduje się w prawym górnym rogu na stronie www.um.gliwice.pl). Biuletyn Informacji Publicznej redagowany przez gliwicki UM – dostępny także pod adresem www.um.gliwice.pl/bip – odzwierciedla w znaczącym stopniu strukturę i zawartość tematyczną stron podmiotowych urzędu. ■

tanie). – *W jej trakcie zadawano jednak wiele niezgodnych z prawem pytań o interes prawny lub faktyczny (m.in. o imię i nazwisko osoby dzwoniącej, o to gdzie mieszka, skąd dzwoni, do czego potrzebuje informacje, które chce uzyskać czy jaką reprezentuje instytucje) – zganili postępowanie urzędników przedstawiciele „Bona Fides”.* Spośród 124 jednostek, które udzieliły przynajmniej częściowej odpowiedzi na pisemny wniosek, 15 (12%) udzieliło informacji w ciągu pierwszych 3 dni roboczych od wysłania pytania, a 48 (39%) po przekroczeniu ustawowego terminu udzielania informacji.

Na pytanie wysłane drogą elektroniczną odpowiedziało 100 urzędów, w tym 70 (70%) w ciągu pierwszych trzech dni roboczych, a tylko 2 (2%) po przekroczeniu ustawowego terminu 14 dni. – *Gliwice wraz z Tychami wypadły najkorzystniej w kategorii miast na prawach powiatu – podkreśla Małgorzata Turejko.* Wyniki obydwu przeglądów spowodowały, że KS WP „Bona Fides” zaproponowało gliwickiemu magistratowi współpracę, mającą na celu „*wypracowanie wzorcowego Biuletynu Informacji Publicznej*”. W ramach tego projektu stowarzyszenie, wspólnie z ekspertem z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, przeprowadziło kolejny wnikliwy audyt stron gliwickiego BIP-u. – *Podczas ostatniego badania znów wyróżniono kilka naszych rozwiązań. Atutem BIP-u UM w Gliwicach – na tle biuletynów innych miast i gmin – okazała się m.in. wyszukiwarka uchwał Rady Miejskiej, która umożliwia odnalezienie aktów prawa miejscowego podejmowanych przez gliwickich rajców, począwszy od roku 1969.*

Osoby prowadzące monitoring zwróciły również uwagę na jednolity tekst statutu gminy i bardzo przejrzyste Biuletyny Informacji Publicznej miejskich jednostek organizacyjnych. Wyróżniono także stronę www Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych – „Bona Fides” uznano ją za najlepszą w województwie! – wylicza gliwicka urzędniczka. – Wszelkie krytyczne uwagi były dla nas równie cenne. Zagadnienia wymagające korekty zostały poprawione.

„Nie lubię poniedziałku?”

Początku tygodnia nie znosili bohaterowie PRL-owskiej komedii Tadeusza Chmielewskiego. Jak jednak wynika z badań satysfakcji klientów zapoczątkowanych latem przez lubelski ratusz, tamtejsi interesanci wyżej oceniają urząd w poniedziałki niż w piątki. Właśnie tak! Co ciekawsze, urzędników lepiej oceniają osoby starsze (po sześćdziesiątce) niż młodsze (po czterdziestce).

Lubelski magistrat – jak donosi portal www.samorzad.pap.pl – prowadzi badania satysfakcji od 1 czerwca. Pierwszy etap, zakończony 31 lipca, dotyczył

dań satysfakcji klienta podchodzą urzędnicy z Gliwic... – *Celem każdego takiego sondażu (ostatnio przeprowadzonego przez studentów-praktykantów w marcu br.) jest identyfikacja słabych punktów w funkcjonowaniu Urzędu Miejskiego – informuje Wydział Organizacyjny UM w Gliwicach.* Co więcej, największe znaczenie dla autorów „ankietowego badania zadowolenia klientów z obsługi w gliwickim UM” mają te kwestionariusze, w których klienci wskazują obszary wymagające poprawy lub uzasadniają swoją negatywną ocenę. W marcowym – piątym już – sondażu z udziałem 1129 klientów znalazło się ich 42 (nieca-

---

Początku tygodnia nie znosili bohaterowie PRL-owskiej komedii Tadeusza Chmielewskiego. Jak jednak wynika z badań satysfakcji klientów, zapoczątkowanych latem przez lubelski ratusz, tamtejsi interesanci wyżej oceniają urząd w poniedziałki niż w piątki. Właśnie tak!

Co ciekawsze, urzędników lepiej oceniają osoby starsze (po sześćdziesiątce) niż młodsze (po czterdziestce).

ośmiu wydziałów urzędu. Łącznie zebrano 1846 ankiet. Najwięcej ankietowanych – blisko 950 – to osoby w wieku 26-40 lat, w dodatku w zdecydowanej większości mężczyźni (ogółem 1187 respondentów). Prawie co czwarty w związku z załatwianą sprawą korzystał ze strony internetowej urzędu. Najwięcej takich osób – 27% – to reprezentanci przedziału wiekowego 26-40 lat. Tylko 6% ankietowanych powyżej 60. roku życia podało, że korzystało z internetu. Średnio 16% badanych przed wizytą w urzędzie kontaktowało się z przedstawicielem magistratu telefonicznie.

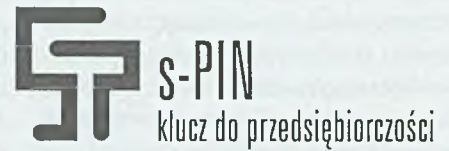
W poniedziałki 88% ankietowanych w Lublinie uznało, że urzędnicy są życzliwi, 1% respondentów uznało ich za nieżyczliwych, a 11% wyraziło oceny neutralne. W piątki pozytywnych ocen było 78%, neutralnych – 19%, a negatywnych – 3%. Ta lubelska eksploracja wciąż trwa, warto zatem podkreślić, że zupełnie inaczej do kwestii ba-

le 4% respondentów).

– *Badanie to po raz pierwszy objęło cały okres wpłacania przez klientów podatku od nieruchomości w kasach urzędu – zauważają przedstawiciele Wydziału OR. – Mimo długiego czasu oczekiwania w kolejkach, ponad 88% badanych oceniło jednak pracę urzędników dobrze lub bardzo dobrze. Ci, którzy krytycznie podeszli do jakości usług świadczonych w magistracie, zwracali baczna uwagę na liczbę stanowisk urzędniczych, szybszą obsługę klienta czy potrzebę skrócenia czasu załatwiania konkretnej sprawy. Wyciągniemy wnioski z tych uwag – deklarują gliwiccy urzędnicy.*

Klient nasz pan? Tak głosi stara polska maksyma. Zaciekawieni tematem znajdują pełne streszczenie marcowego badania z Gliwic na stronie www.um.gliwice.pl w dziale „Urząd Miejski” w dolnej zakładce „Wyniki badań satysfakcji klientów z obsługi w UM w Gliwicach”. ■

Droga do sukcesu w przedsiębiorczości akademickiej

Przedsiębiorczość akademicka, mimo, że nie dotyczy wielu firm, może prowadzić do wielkiego sukcesu komercyjnego. Spin-off'y pochodzące z instytucji badawczych są przeważnie firmami wysokich technologii, bardzo często osiągają oszałamiający wzrost i wysoką efektywność. W odkrywaniu tajników przedsiębiorczości akademickiej warto zwrócić uwagę na kilka kluczowych zachowań instytucji naukowo-badawczych prowadzących do sukcesu nowo powstałych firm i zastanowić się nad możliwością zastosowania takich rozwiązań w polskich warunkach.

Przemysław Zbierowski
Akademia Ekonomiczna
w Katowicach

Mimo, że najbardziej dynamiczny rozwój przedsiębiorczości akademickiej nastąpił od lat 80., bardzo znaczące dla życia gospodarczego i społecznego odkrycia przekształcone potem w wiele firm przyniosły dwa projekty badawcze prowadzone w latach 40. i 50. – Projekt Manhattan i podbój kosmosu. Ten pierwszy zaowocował przede wszystkim zastosowaniami militarnymi oraz energetycznymi, ale przy okazji powstało wiele firm wykorzystujących komercyjnie wyniki projektu. Podbój kosmosu stał się punktem startowym wielu firm na początku mimowolnie, a potem dzięki przemyślanej polityce NASA, która w porę dostrzegła szansę wykorzystania swojego dorobku jako dodatkowego impulsu rozwoju gospodarczego poprzez promowanie spin-off'ów i spin-out'ów. Warto w tym miejscu wspomnieć, że powstające w ten sposób firmy są jednymi z najbardziej wartościowymi dla gospodarki, ze względu na swój potencjał innowacyjny. Posłużmy się przykładem NASA i kilku firm, które wykorzystały stworzone tam wynalazki.

Firma Quantum Devices, Inc. została założona w Wisconsin w roku 1989. Produ-

kuje urządzenia oparte na diodach LED do zastosowań komercyjnych, przemysłowych i medycznych. Najważniejszym produktem Quantum Devices są urządzenia do terapii fotodynamicznej, która polega na wykorzystaniu światła między innymi przy leczeniu bólu mięśni i stawów, powikłań cukrzycy, choroby Parkinsona i niedokrwienia. Pierwotnie NASA wykorzystywała diody LED w eksperymentach uprawy roślin na orbicie w celu zwielokrotnienia efektów fotosyntezy i przyspieszenia wzrostu, wyniki badań pozwoliły jednak na szersze, komercyjne zastosowanie.

Produkty Quantum Devices są używane również w onkologii w leczeniu między innymi raka mózgu, skóry czy wątroby – okazało się, że taka sama długość fali jaka była wykorzystywana do wzrostu roślin zabija komórki rakowe. Istotne jest również, że w tym przypadku nie nastąpiło jedynie zastosowanie stworzonej w NASA technologii, ale powstała w ten sposób firma cały czas prowadzi badania nad udoskonaleniem wynalazku, innymi jego zastosowaniami oraz nad nowymi odkryciami. Jest to bardzo cenny aspekt przedsiębiorczości akademickiej – Quantum Devices pracuje nad systemami osobistych przenośnych urządzeń przyspieszających gojenie się ran, w które planuje wyposażać żołnierzy na polu walki.

Innym przypadkiem wykorzystania dorobku NASA jest oprogramowanie Embedded Web Technology, które zostało pierwotnie stworzone do prowadzenia eksperymentów w Międzynarodowej Stacji Kosmicznej. Oprogramowanie to pozwala sterować urządzeniami za pomocą sieci komputerowej – w pierwotnym zastosowaniu astronauta mogli z jednego miejsca obsługiwać doświadczenia w całej stacji bez kłopotliwego przemieszczania się po niej. We współpracy z NASA zostało ono wykorzystane przez firmę TMIO LLC i stało się podstawą urządzenia kuchennego nazywanego Connectfo. Jest to połączenie lodówki z piekarnikiem pozwalające na zdalne sterowanie za pomocą komputera lub telefonu komórkowego i rozmrożenie oraz przygotowanie potraw z dowolnego miejsca. Urządzenie można zaprogramować na przygotowanie posiłku na określoną godzinę, a jeśli nie wiemy, o której wrócimy do domu, można nim sterować zdalnie. Zapewniona jest również komunikacja w drugą stronę – użytkownik w drodze do domu może być na bieżąco informowany o stanie przygotowania pieczenia czy ciasta.

Podobnego rodzaju urządzenia bazujące na technologii pierwotnie wypracowanej w NASA są już dziś wykorzystywane do obsługi inteligentnych budynków, w których można za pomocą tele-

fonu lub komputera sterować niemalże wszystkimi funkcjami – od kina domowego, przez klimatyzację i ogrzewanie aż do systemów bezpieczeństwa.

Z badań prowadzonych w NASA pochodziło tak dużo spin-off'ów i spin-out'ów, że organizacja postanowiła podjąć celowe działania zmierzające do szerokiego wsparcia powstawania nowych firm w oparciu o tworzone w niej technologie i wynalazki. Działania te objęły kilka obszarów i mogą stać się dobrą lekcją dla rodzimych instytucji naukowych w raczkującym u nas procesie wspierania spin-off'ów i spin-out'ów. NASA bierze udział w amerykańskich narodowych projektach wspierania przedsiębiorczości akademickiej oraz transferu technologii, takich jak Small Business Innovation Research (SBIR) czy Small Business Technology Transfer Program (STTR). Poprzez te instytucje NASA przeznacza środki finansowe na prowadzenie przez różne organizacje dalszych badań nad wynalazkami z niej pochodzącymi oraz zapewnia pomoc merytoryczną w postaci zaangażowania swoich pracowników w dalsze prace nad technologiami. Efektem takiego wspar-

cia jest na przykład system termoelektrycznego przeciwdziałania zalodzeniu skrzydeł dla małych samolotów nazwany Thermawing połączony z systemem klimatyzacji dla samolotów Thermacool opracowane w firmie Kelly Aerospace.

Kolejnym elementem wsparcia transferu technologii jest wydawanie corocznej publikacji na temat spin-off'ów i spin-out'ów nazwanej „Spinoff”. W publikacji tej prezentuje się średnio 50 projektów rocznie. Kiedy pierwsze komercyjne zastosowania zaczęły pojawiać się wokół NASA, organizacja wydała w 1973 roku dokument zatytułowany „Raport Programu Zastosowania Technologii”. Zainteresowanie nim było tak duże, że agencja postanowiła przekształcić go w cykliczną, coroczną publikację, która wydawana jest od 1976 roku. Do roku 2008 w wydawnictwie opisano ponad 1600 produktów będących efektem komercjalizacji wynalazków dokonanych w NASA.

Obok uczestnictwa w finansowaniu przedsięwzięć oraz promocji związanej z wydawaniem corocznej publikacji NASA wspomaga spin-off'y i spin-out'y poprzez zapewnianie licencji bazujących

na patentach posiadanych przez organizację, udostępnianie infrastruktury, na przykład w celu testowania produktów, pomocy ze strony obecnych i byłych pracowników NASA oraz udziału w badaniach. Opisane przypadki oraz działania pokazują, jak wiele mogą zrobić jednostki naukowo-badawcze w celu promocji przedsiębiorczości akademickiej oraz jak znaczne efekty może przynieść taka pomoc. Zastosowanie opisanych metod jest kłopotliwe w polskich warunkach, gdzie spin-off'y i spin-out'y stawiają dopiero pierwsze kroki i gdzie istnieje wiele przeszkód w budowie infrastruktury organizacyjnej transferu technologii, opisany obraz można jednak postrzekać jako pewien punkt odniesienia, cel, do którego mogą dążyć uniwersytety i jednostki badawcze w promocji przedsiębiorczości akademickiej. Istotnym wkładem w rozwój przedsiębiorczości akademickiej są również projekty takie jak s-Pin, w ramach którego promuje się działalność typu spin-off i spin-out oraz zapewnia wsparcie merytoryczne dla osób, które chcą rozpocząć działalność gospodarczą w oparciu o przedsiębiorczość akademicką. ■

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

s-PIN
klucz do przedsiębiorczości

Człowiek – najlepsza inwestycja

Szkolenia i doradztwo
Biznes
Spotkania na uczelniach wyższych

Konferencje

Innowacje akademicka

www.s-pin.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

s-PIN
klucz do przedsiębiorczości

Celem projektu jest promowanie i wspieranie idei przedsiębiorczości akademickiej poprzez zastosowanie rozwiązań i inicjatyw służących wspieraniu pracowników naukowych uczelni i jednostek naukowych, doktorantów, studentów oraz absolwentów zamierzających rozpocząć własną działalność gospodarczą typu spin-off i spin-out.

W ramach projektu bezpłatnie oferujemy:

- szkolenia
  - ABC przedsiębiorczości akademickiej
  - Komerccjalizacja i ochrona własności intelektualnej
  - Komunikacja w biznesie
  - Zarządzanie czasem
- Indywidualne doradztwo z prawnikiem, rzecznikiem patentowym, doradcą podatkowym lub księgowym
- cykl konferencji i spotkań na uczelniach wyższych

Biura Projektu

AGROTUR S.A.
LIDER: Agencja Rozwoju Lokalnego
ul. Fryderyka Chopina 10, 44-100 Gliwice
tel.: 032 302 96 85, fax: 032 302 96 81
spin@agrotur.org.pl, www.agrotur.org.pl

MEGREZ Sp. z o.o.
PARTNER: MEGREZ Sp. z o.o.
ul. Sobolewska 8, 40-086 Katowice
tel.: 032 200 84 03, fax: 032 200 84 03
biuro@megrez.com.pl, www.megrez.com.pl

www.s-pin.pl

Ulotka reklamująca projekt „s-PIN - klucz do przedsiębiorczości”

Nauka inwestycją w biznes

20 milionów złotych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki zostało w tym roku przeznaczonych z Europejskiego Funduszu Społecznego na wspieranie współpracy między sferą biznesu i nauki w województwie śląskim.

Michał Wroński

Kluczowym elementem programu budowania innowacyjnej gospodarki jest komercjalizacja wiedzy, czyli urynkowanie wyników badań naukowych. Chodzi o to, by efekty pracy naukowców można było praktycznie wykorzystać w codziennej pracy funkcjonujących na naszym rynku firm. Jednym z narzędzi służących temu celowi jest Śląski Portal na Rzecz Innowacji.

– *Śląski Portal na Rzecz Innowacji jest narzędziem służącym jednostkom naukowo-badawczym i przedsiębiorstwom w wymianie informacji dotyczących z jednej strony wypracowanych pomysłów na nowoczesne rozwiązania dla przemysłu, a z drugiej – zapotrzebowań przedsiębiorstw na wdrożenie innowacyjnej myśli* – mówi Olgierd Cieślik, prezes Fundacji Edukacja Bez Granic, która wraz z firmą Megrez Sp. z o.o. otrzymała z Europejskiego Funduszu Społecznego dofinansowanie na promocję działań związanych z komercjalizacją wiedzy.

– *Logując się na stronie www.slaskie-innowacje.pl, naukowcy - a liczymy tu zwłaszcza na kadre z Politechniki Śląskiej - będą mieli ułatwione zadanie w urynkowaniu wyników swoich prac, zaś przedsiębiorcy będą mogli z większą łatwością nawiązywać kontakty z jednostkami naukowo-badawczymi. Portal ułatwi też szybki dostęp do wybranych sieci branżowych, sieci tematycznych,*

**ŚLĄSKI PORTAL
NA RZECZ
INNOWACJI**

platform technologicznych, centrów zaawansowanych technologii i klastrów. Dostarczy także informacji o dotacjach na rozwój przedsiębiorczości – mówi Anna Kopka z Megrezu.

Pod względem rozwoju gospodarki opartej na wiedzy nasz region ma ogromny potencjał. Działa tu 135 jednostek badawczo-rozwojowych, co daje drugie miejsce w kraju, zaś liczba małych i średnich przedsiębiorstw wynosi około 400 tysięcy. Co roku wartość nakładów przeznaczanych na budowę innowacyjnej gospodarki w regionie sięga blisko 600 milionów złotych.

– *Mniej optymistyczną informacją jest natomiast to, że wysokość tych nakładów od początku dekady wzrosła zaledwie o pół procent* – przyznaje Dagmara Soszyńska-Lisiakiewicz, zastępca dyrektora Wydziału Europejskiego Funduszu Społecznego w Urzędzie Marszałkowskim. Jak podkreśla, z roku na rok przybywa ubiegających się o unijne dofinansowanie w ramach EFS-u dla działań na rzecz innowacyjności.

– *Częściej zainteresowanie taką współpracą wykazują środowiska związane z biznesem. Z początku były to przede wszystkim duże firmy, później dołączyły uczelnie wyższe, a także jednostki badawczo-rozwojowe. Coraz częściej składają wnioski o dofinansowanie ich wspólnych działań. To krok w dobrym kierunku, gdyż procesy innowacyjne coraz rzadziej zamykają się w ramach pojedynczej firmy, czy uczelni* - ocenia Dagmara Soszyńska-Lisiakiewicz. ■

Wnioski pozytywnie ocenione

Trzy wnioski złożone przez Politechnikę Śląską przeszły pozytywnie wstępną ocenę formalną i merytoryczną w ramach „IniTech” – Przedsięwzięcia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego realizowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Politechnika Śląska ma więc szansę na 5.300.000 zł.

Ewa Mendec

Wśród tych wniosków znalazły się:

1. „Zintegrowana modułowa platforma sprzętowo-programowa zarządzania i sterowania pojazdem szynowym transportu pasażerskiego”, którego wnioskodawcą jest konsorcjum naukowo-przemysłowe w składzie: Wydział Transportu Politechniki Śląskiej oraz ENTE Sp. z o.o. Gliwice. Kierownikiem projektu jest prof. Jerzy Mikulski.

2. „Opracowanie i wykonanie systemu telemonitoringu podstawowych parametrów fizjologicznych przeznaczonego dla osób po przejściu groźnych chorób, pracujących w szczególnie niebezpiecznych warunkach oraz stanów zagrożenia życia”, którego wnioskodawcą jest konsorcjum naukowo-przemysłowe w składzie: Wydział Automatyki, Elektroniki i Informatyki Politechniki Śląskiej, Instytut Elektroniki oraz WASKO S.A. Gliwice. Kierownikiem projektu jest prof. Ewaryst Tkacz

3. „Zintegrowany system obróbki termicznej biomasy za pomocą utleniacza odpadowego”, którego wnioskodawcą jest Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki Politechniki Śląskiej, a kierownikiem projektu dr inż. Sylwester Kalisz.

Wnioski te znalazły się w gronie 177, które pomyślnie przeszły ocenę formalną. Następnie zespół ekspertów wyłonił 146, które uzyskały pozytywną, wstępną ocenę merytoryczną. Politechnika Śląska jest nie tylko ich liderem-wnioskodawcą, ale występuje również jako konsorcjant we wnioskach złożonych przez firmy.

Taki wniosek został złożony w lipcowym konkursie i również znalazł się w gronie ocenionych pozytywnie. Jest to wniosek pt. „Produkcja energii elektrycznej z biomasy w zintegrowanym układzie kocioł powietrzny – turbina gazowa”, którego wnioskodawcą jest konsorcjum naukowo-przemysłowe w składzie: European Silicon Sp. z o.o. (reprezentant konsorcjum) i Wydział Inżynierii Materiałowej i Metalurgii Politechniki Śląskiej. Z ramienia Wydziału we wniosku, jako kierownik części realizowanych przez Politechnikę Śląską zadań, występuje prof. Jerzy Tomeczek.

W ramach „IniTech” finansowanie uzyskają projekty obejmujące badania naukowe i prace rozwojowe nakierowane na zastosowanie w gospodarce oraz wykonanie czynności przygotowawczych do wdrożenia wyników badań

naukowych w praktyce gospodarczej. Ponadto dofinansowywane będą usługi doradcze polegające na pomocy jednostkom naukowym, małym lub średnim przedsiębiorcom albo konsorcjom naukowo-przemysłowym w przygotowaniu wniosku o dofinansowanie ich projektów badawczo-rozwojowych.

Politechnika Śląska posiada już doświadczenie w realizacji tego typu przedsięwzięć, gdyż obecnie z powodzeniem realizuje projekt, który uzyskał dofinansowanie w poprzedniej edycji konkursu. Jest to projekt pt. „Opracowanie technologii wytwarzania pokryw ochronnych na łopatkach energetycznych turbin parowych metodą nakładania laserowego”, które otrzymało dofinansowanie w wysokości: 2 557 000 PLN a realizowane będzie w latach 2008-2012. Wnioskodawcą jego była Politechnika Śląska, Wydział Inżynierii Materiałowej i Metalurgii oraz Plasma System S.A. Siemianowice Śląskie, a kierownikiem projektu jest dr inż. Aleksander Iwaniak. ■

Dokładnie 40 lat temu...

Dla uczczenia jubileuszu 40 lat istnienia Wydziału Matematyczno-Fizycznego 26 września br. odbyło się uroczyste Posiedzenie Rady Wydziału. Było to dokładnie w 40. rocznicę pierwszego posiedzenia Rady Wydziału.

Maria Pichocka

W Auli 300 na Wydziale Górnictwa i Geologii zebrał się pracownicy Instytutu Fizyki, Instytutu Matematyki oraz zaproszeni goście, w tym Prorektor ds. Dydaktyki prof. Stanisław Kochowski, Prorektor ds. Współpracy Międzynarodowej prof. Jerzy Rutkowski, Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Przemysłem prof. Jan Ślusarek oraz Dziekani innych Wydziałów uczelni. Obradom przewodniczył Dziekan Wydziału Matematyczno-Fizycznego prof. Radosław Grzymkowski, który po otwarciu posiedzenia i przywitaniu gości, przedstawił również historię Wydziału.

Wydział Matematyczno-Fizyczny został powołany do życia na podstawie zarządzenia Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13 czerwca 1969 roku. Wydział ten powstał na bazie Katedr Matematyki, Katedr Fizyki i Katedry Geometrii Wykreślnej funkcjonujących na Politechnice Śląskiej.

W 1969 roku powstała Katedra Fizyki Technicznej na bazie istniejących dwóch Katedr Fizyki oraz Katedra Matematyki Stosowanej stworzona na bazie czterech Katedr Matematyki. W 1971 roku Katedra Fizyki technicznej została przekształcona w Instytut Fizyki, a Katedra Matematyki Stosowanej i Katedra Geometrii Wykreślnej w Instytut Matematyki. Przez pewien czas w ramach wydziału funkcjonował też Instytut Mechaniki Teoretycznej. Obecnie Katedra Geometrii Wykreślnej funkcjonuje jako Ośrodek Geometrii Wykreślnej i Grafiki Inżynierskiej, poza strukturami Wydziału Matematyczno-Fizycznego.

Początkowo Wydział mieścił się w budynku przy ul. Zwycięstwa 42, a od 1993 roku uzyskał siedzibę przy ulicy Kaszubskiej 23, gdzie znajduje się Instytut Matematyki i Dziekanat, Instytut Fizyki zajmuje natomiast pomieszczenia na czterech wydziałach uczelni – w Gliwicach i Katowicach.

Kształcenie studentów na Wydziale Matematyczno-Fizycznym rozpoczęło się w roku akademickim 1970/71 na kierunkach fizyka techniczna oraz matematyka stosowana. Początkowo były to pojedyncze grupy. Z biegiem lat studentów przy-

ka studiowało wówczas 1403 studentów (najwięcej na matematyce – 1099 osób). Aktualnie na czterech kierunkach studiów: elektronika i telekomunikacja, fizyka techniczna, matematyka oraz informatyka studiuje 729 studentów (na matematyce – 513). Na Wydziale działają liczne kola naukowe, w ramach których młodzi ludzie rozwijają swoje zainteresowania i pasje.

Plany i programy studiów są tak ułożone, aby absolwenci uzyskiwali gruntowne wykształcenie z matematyki i fizyki oraz właściwe przygotowanie specjalistyczne. Kształtowanie mentalności inżynierskiej, umożliwiającej zastosowanie posiadanej wiedzy z przedmiotów podstawowych w praktyce, stanowi istotną różnicę między kształceniem fizyków i matematyków na uczelniach technicznych i na uniwersytetach.

W ciągu 40 lat mury Wydziału Matematyczno-Fizycznego opuściło 3448 absolwentów z dyplomami magistra inżyniera i inżyniera. Wielu z nich osiągnęło znaczące sukcesy w działalności zawodowej tak w kraju, jak i poza jego granicami. Uzyskali tytuły profesorskie, zajmują kierownicze stanowiska, pełnią odpowiedzialne funkcje społeczne, a także prowadzą działalność gospodarczą.

Równolegle z realizacją procesu dydaktycznego dla własnych studentów pracownicy Wydziału Matematyczno-Fizycznego prowadzą zajęcia z fizyki i matematyki na pozostałych wydziałach Politechniki. Zajęcia te stanowią 80 proc. godzin dydaktycznych w Instytucie Fizyki i 60 proc. w Instytucie Matematyki. Tak rozległa działalność dydaktyczna

Obecny Dziekan Wydziału
prof. Radosław Grzymkowski

bywało. Najwięcej było ich w roku akademickim 2002/2003. Na trzech kierunkach studiów: elektronika i telekomunikacja, fizyka techniczna oraz matematyka

W uroczystościach wzięło udział wielu znakomitych gości

nie ogranicza jednak aktywności pracowników tylko do nauczania. Prowadzona jest równolegle działalność naukowa, która realizowana jest w poszczególnych Zakładach. Obecnie w Instytucie Fizyki funkcjonują trzy Zakłady: Fizyki Ciała Stałego, Fizyki Stosowanej oraz Zastosowań Radioizotopów, natomiast w Instytucie Matematyki działa pięć Zakładów: Algebry, Analizy Matematycznej, Matematyki Dyskretnej i Informatyki, Metod Probabilistycznych i Teorii Systemów oraz Zastosowań Matematyki.

Kadrę naukowo-dydaktyczną Wydziału Matematyczno-Fizycznego stanowi 23 profesorów i doktorów habilitowanych, 51 adiunktów, 38 starszych wykładowców i 7 asystentów. Wydział ma pod opieką 21 doktorantów. Z myślą o doktorantach wspólnie z Wydziałem Inżynierii Środowiska i Energetyki zorganizowane zostały studia doktoranckie.

Badania naukowe prowadzone w Instytucie Fizyki dotyczą przede wszystkim fizyki, elektroniki, inżynierii materiałowej i nauk o Ziemi. O wysokim poziomie naukowym prowadzonych w Instytucie Fizyki badań może świadczyć fakt uzyskania ich finansowania w ramach Projektów ramowych Unii Europejskiej i grantów przyznawanych wcześniej przez Komitet badań Naukowych, a obecnie przez Ministerstwo, oraz przyznanie grupom badawczym tego Instytutu statusu Europejskich i Krajowych Centrów Doskonałości.

Badania naukowe prowadzone w Instytucie Matematyki mają charakter badań podstawowych z algebry, analizy i probabilistyki, jak i badań związanych z zastosowaniami matematyki w problemach modelowania w technice. Pracownicy Instytutu Matematyki publikują swoje artykuły w renomowanych czasopismach z listy filadelfijskiej, piszą monografie i podręczniki akademickie, organizują międzynarodowe konferencje i są zapraszani do ośrodków zagranicznych jako wykładowcy.

Wychodząc naprzeciw społecznym zapotrzebowaniom, Wydział Matematyczno-Fizyczny prowadzi bądź prowadził studia podyplomowe w zakresie: nauczania fizyki, nauczania matematyki w szkołach, nauczania informatyki w szkołach, statystyki stosowanej, rachunkowości i matematyki finanso-

wej, metod datowania bezwzględne i ich zastosowań, statystyki stosowanej.

Należy też przypomnieć o działalności popularyzatorskiej w zakresie fizyki i matematyki. Jest ona realizowana przez członków Oddziału Polskiego Towarzystwa Fizycznego i Polskiego Towarzystwa Matematycznego. Działalność ta polega na organizowaniu prelekcji, odczytów, cyklicznych wykładów z demonstracjami dla młodzieży i nauczycieli.

Po wystąpieniu Dziekana głos zabrali: przedstawiciel Instytutu Fizyki prof. Andrzej Bluszcz i przedstawiciel Instytutu Matematyki dr inż. Piotr Gawron.

Na ręce Dziekana wpłynęło wiele listów gratulacyjnych oraz wyrazów uznania za działalność Wydziału. Były również kwiaty i serdeczne słowa. Po zakończeniu części oficjalnej uczestnicy spotkali się przy lampce wina i wykwinnym poczęstunku. Były przyjacielskie rozmowy, nostalgiczne wspomnienia i trochę narzekania, że Wydział, jak dotąd, nie ma własnej siedziby z prawdziwego zdarzenia. ■

Dziekani Wydziału Matematyczno-Fizycznego

- 1969-1971 – doc. dr hab. Aleksander Opilski
- 1971-1980 – doc. dr inż. Jerzy Leś
- 1980-1981 – doc. dr hab. inż. Bogdan Mochnacki
- 1981-1985 – prof. dr hab. inż. Szczepan Borkowski
- 1985-1993 – doc. dr hab. Zygmunt Kleszczewski
- 1993-1995 – prof. dr hab. Mieczysław Pazdur
- 1995-2002 – dr hab. inż. Radosław Grzymkowski,
prof. nzw. w Pol.Śl.
- 2002-2008 – dr hab. Stanisław Kochowski,
prof. nzw. w Pol.Śl.
- Od 2008 r. – dr hab. inż. Radosław Grzymkowski,
prof. nzw. w Pol.Śl.

Czysta Produkcja Energii z Węgla

W dniach 24-25 września 2009 r. na Politechnice Śląskiej odbyły się warsztaty nt. czystej produkcji energii z węgla pt. "Enlargement and Integration Workshop on Clean and Efficient Power Generation from Coal".

Sylwester Kalisz

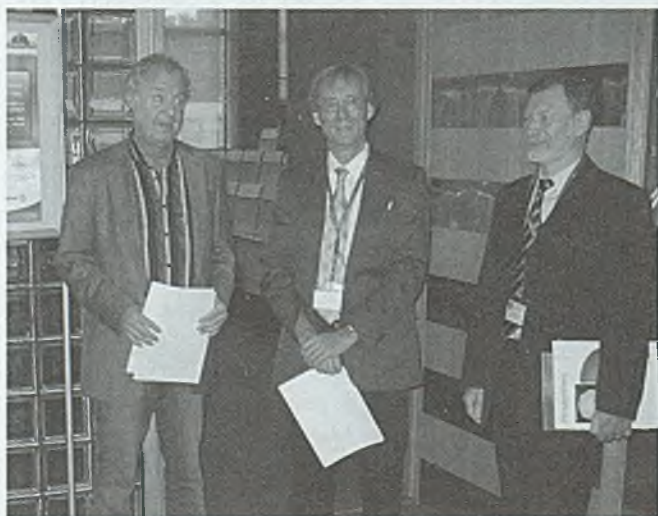
Pierwszym widocznym efektem podpisanej w ubiegłym roku umowy o współpracy pomiędzy Instytutem Maszyn i Urządzeń Energetycznych (IMiUE) Politechniki Śląskiej a Wspólnotowym Centrum Badawczym Komisji Europejskiej, Instytutem Energii w Petten (Holandia) była wspólna organizacja kolejnej edycji warsztatów naukowych z cyklu Enlargement & Integration Workshop. Instytut Energii, jeden z siedmiu instytutów badawczych zgrupowanych w Dyrektoriacie DG-JRC (Joint Research Centre – Wspólnotowe Centrum Badawcze) to analityczne i badawcze ramie Komisji Europejskiej w dziedzinie energii. Niewielu wie, że JRC, balansując pomiędzy światem wielkiej polityki a światem nauki, utrzymuje własne, niezależne programy badawcze w uznawa-

nych za strategiczne dziedzinach nauki. A wszystko po to, aby na żądanie instytucji UE dysponować niezależną wiedzą specjalistyczną, dodajmy: niezależną od potencjalnych narodowych lub korporacyjnych wpływów.

Badania w dziedzinie czystszej produkcji energii z paliw kopalnych Instytut Energii (JRC-IE) prowadzi także we współpracy z Politechniką Śląską. Stosowną umowę o współpracy m.in. w zakresie nowoczesnych węglowych technologii energetycznych podpisano we wrześniu ubiegłego roku. Jak wspomina prof. Jerzy Rutkowski, była to pierwsza umowa podpisana przez nowo wybranego Prorektora ds. Współpracy Międzynarodowej.

W rezultacie wspólnych kontaktów pojawiła się propozycja organizacji warsz-

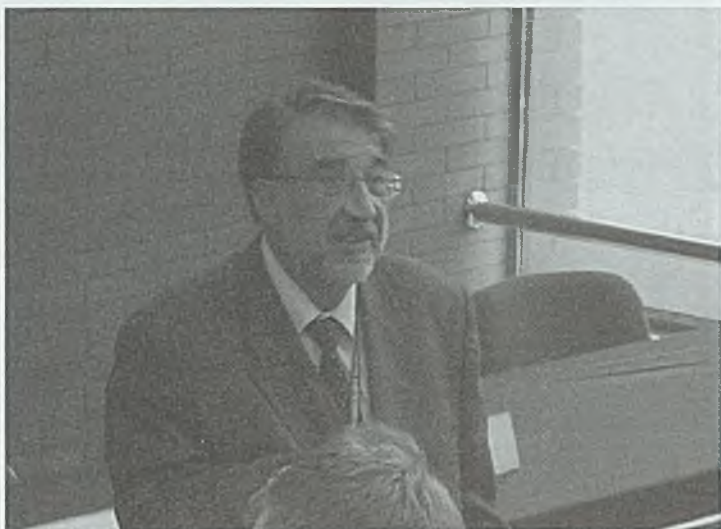
tatów naukowych, które ostatecznie poświęcono w całości czystemu węglowemu technologiom energetycznym. Od początku założono, że należy wykorzystać nadarzącą się okazję do promocji uczelni i miasta, a warsztaty odbędą się w Gliwicach – w uczelnianym Centrum Kongresowo-Edukacyjnym, w przeciwieństwie do wielu spotkań, które przenosi się do miejscowości bardziej atrakcyjnych turystycznie. Okazało się to przysłowiowym strzałem w dziesiątkę. Spośród ekspertów zaproszonych do przedstawienia prezentacji znakomita większość była w naszym mieście po raz pierwszy, i to pomimo tego, że nazwa uczelni była im dobrze znana a kontakty naukowe utrzymywano już wcześniej. W wyniku wzajemnych ustaleń przyjęto dosyć specyficzną formułę warsztatów.

Reprezentanci współpracujących instytucji tuż przed otwarciem obrad. Od lewej Prorektor prof. Jerzy Rutkowski, dr David Baxter z DG-JRC oraz prof. Marek Pronobis, dyrektor Instytutu Maszyn i Urządzeń Energetycznych

Prezentację otwierającą warsztaty przedstawił David Baxter – DG-JRC. W tle pozostali prelegenci. Od lewej: prof. J. Rutkowski, M. Musella – DG-JRC, S. Kalisz – PŚ, D. Adams – IEA, M. Cieplik – ECN

Przemawia Francisco Garcia Pena z hiszpańskiej firmy ELCOGAS – operatora jednego z nielicznych na świecie układów IGCC w Puertollano

Postawiono na jeden dzień wykładowy i drugi w całości poświęcony wizycie w Elektrowni Łagisza dysponującej nowym blokiem energetycznym o parametrach technicznych, które aktualnie plasują go w światowej czołówce. Zaproszono 10 ekspertów z zagranicy reprezentujących europejskie ośrodki uniwersyteckie (Cranfield, Nottingham – Wielka Brytania, Cluj-Napoca - Rumunia, Ostrava – Czechy), jednostki badawczo-rozwojowe (ECN – Holandia, ICARE-CNRS – Francja, SINTEF - Norwegia), jak i firmy z branży energetycznej (Alstom – Szwajcaria, ELCOGAS – Hiszpania, Nuon – Holandia, Vattenfall – Szwecja). Stronę polską reprezentował Południowy Koncern Energetyczny – PKE SA. Nie zabrakło także przedstawicieli DG-JRC Komisji Europejskiej oraz Międzynarodowej Agencji Energii. Zadbane o bardzo atrakcyjne warunki uczestnictwa dla słuchaczy. Wydarzenie finansowane było przez JRC-IE i Politechnikę Śląską a dzięki dodatkowemu sponsoringowi firm Vattenfall i PKE SA udział w warsztatach był całkowicie bezpłatny. Potencjalni uczestnicy odpowiadali jedynie za koszty podróży. Ze względów organizacyjnych ograniczono całkowitą liczbę uczestników do 50.

Od początku w organizację warsztatów, oprócz Instytutu Maszyn i Urządzeń Energetycznych, włączyło się Biuro Obsługi Programów Europejskich naszej uczelni (panie: Anna Łukaszewicz i Agnieszka Wyżgolik). Zgodne opinie uczestników potwierdziły perfekcyjną organizację imprezy, czego wyrazem jest gotowość partnerów z Komisji Europejskiej do organizacji podobnych warsztatów w Gliwicach także w przyszłości.

Tematyka warsztatów koncentrowała się na następujących zagadnieniach:

- podwyższenie sprawności wytwarzania energii elektrycznej w blokach energetycznych na parametry nadkrytyczne w oparciu o spalanie pyłu węglowego oraz

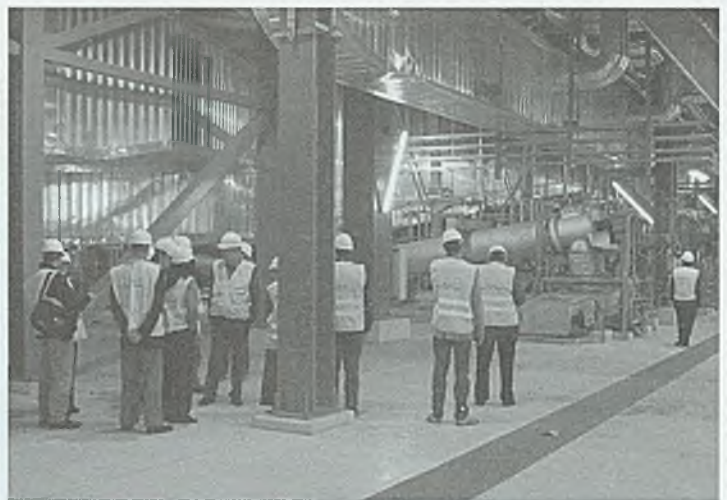
- w cyrkulacyjnej warstwie fluidalnej
- bezpośrednie i pośrednie współspalanie biomasy z węglem
- spalanie w tlenie (oxyfuel)
- technologie zgazowania węgla
- wychwytywanie i składowanie CO₂ (technologie CCS).

Warsztaty otworzył Prorektor ds. Współpracy Międzynarodowej PŚ prof. Jerzy Rutkowski, który podkreślił centralne znaczenie prowadzenia badań nad czystymi technologiami węglowymi właśnie na Śląsku, w które aktywnie włącza się także Politechnika Śląska. Następnie głos zabrali przedstawiciele Komisji Europejskiej DG-JRC - David Baxter i Manuela Musella, którzy przedstawili założenia polityki energetycznej UE oraz badania prowadzone aktualnie w JRC-IE. Podkreślili także znaczenie węgla dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, ale i potrzebę minimalizacji szkodliwych emisji związanych z wykorzystaniem tego paliwa. Wyniki koordynowanego przez IMiUE Politechniki Śląskiej polskiego projektu badawczego nt. nadkrytycznych węglowych bloków energetycznych przedstawił Sylwester Kalisz. Projekt ten, tzw. PBZ – Projekt Badawczy Zamawiany, zakresem badawczym (od optymalizacji obiegów energetycznych po zagadnienia materiałowe), składem konsorcjum (5 szkół wyższych, 1 instytut PAN, 3 jednostki badawczo rozwojowe), jak i wielkością budżetu (14 mln zł) przypomina typowy projekt badawczy finansowany przez Programy Ramowe UE i stanowi doskonale przygotowanie do pozyskania lub uczestnictwa w tego typu projektach.

Osobna grupa wystąpień dotyczyła bardzo popularnej, także w Polsce, metody wytwarzania energii elektrycznej z biomasy w postaci jej współspalania z paliwem podstawowym. Po wystąpieniach Deborah Adams z Międzynarodowej Agencji Energii - IEA Clean Coal Centre w Londynie, nt. podwyższania sprawności istniejących elektrowni węglowych oraz Mariusza Cieplika z ECN – Energy Research Centre of the Netherlands nt. współspalania, rozgorzała dyskusja nt. możliwych do uzyskania w takich warunkach sprawności elektrowni oraz górnego limitu ilości współspalanej biomasy. Dyskusję dodatkowo stymulowa-

Prezentacji największego na świecie nowego bloku na parametry nadkrytyczne w technologii CFB dokonuje z-ca dyrektora ds. technicznych Elektrowni Łagisza (PKE SA) Z. Słomczyński (w głębi)

Zwiedzanie łagiskiego bloku rozpoczęto od instalacji zewnętrznych. Na pierwszym planie od lewej: N. Simms - Cranfield University, F. Haj-Bolouri - Alstom Power, przewodnik Sz. Jagodzick - PKE, J. Hamalainen - VTT

Taka czystość przy układach odpowielania to rzadkość w energetyce węglowej

ły zauważone rozbieżności prawne dotyczące klasyfikacji niektórych odpadów, np. mączki kostnej, która w niektórych krajach uznawana jest za biomasę i z powodzeniem utylizowana do produkcji energii. Tymczasem w Polsce każde takie przedsięwzięcie traktowane jest jako spalanie odpadów, instalacja traktowana jest jako spalarnia i podlega wyśrubowanym normom emisji, których spełnienie podważa sens ekonomiczny przedsięwzięcia.

Spora grupa wystąpień poświęcona była wychwytywaniu oraz składowaniu CO₂ (Carbon Capture and Storage – CCS). Technologie CCS są aktualnie intensywnie rozwijane i uważa się, że wytwarzanie energii w oparciu o spalanie lub zgazowanie węgla nie będzie mogło w przyszłości obejść się bez integracji z CCS.

Jens Hetland z norweskiego instytutu SINTEF przekonywał, że wykorzystane złoża gazu mogą być doskonałym miejscem przechowywania CO₂ w postaci ciekłej a badania dowodzą, że z czasem tak zatłoczony pod ziemię dwutlenek węgla ulega trwałemu związaniu z otaczającymi formacjami geologicznymi. Przez lata, głównie ze względu na bardzo niskie emisje do atmosfery, za przyszłościowe rozwiązanie produkcji energii elektrycznej z węgla uznawano tzw. układy IGCC – Integrated Gasification Combined Cycle. Technologia ta opiera się na wykorzystaniu zgazowania węgla do produkcji gazu syntezowego (syngazu), który następnie spala się w turbinie gazowej przy jednoczesnym wykorzystaniu ciepła odpadowego w klasycznym układzie z turbiną parową. Obie

turbiny sprzężone są z generatorami prądu elektrycznego. Układy IGCC pomimo bezsprzecznych zalet nie zyskały jeszcze szerszego uznania, głównie ze względu na wysokie koszty inwestycyjne i stosunkowo niską dyspozycyjność. Stanowią one jednak doskonałą platformę do wychwytywania CO₂ i w związku z powyższym przewiduje się ich gwałtowny rozwój po wprowadzenie w pełni mechanizmu handlu uprawnieniami do emisji CO₂. Zagadnienia te poruszono w prezentacjach Francisco Garcia Pena – ELCOGAS, Hiszpania oraz Maartena Berkhouta z holenderskiego Nuon. Ciekawie na tym tle prezentują się wysiłki na rzecz CCS w Polsce. Pani Faegheh Haj-Bolouri reprezentująca szwajcarski Alstom Power zaprezentowała założenia projektu CCS w Elektrowni Běl-

Zwiedzanie maszynowni z turbogeneratorem o mocy 460MWel

Widok ogólny nowego bloku w Elektrowni Łagisza

chatów. Bełchatowska firma otrzymała w ubiegłym roku nadzwyczajne finansowanie swej inwestycji w związku z przyjęciem przez Komisję Europejską tzw. Europejskiego Planu Naprawy Gospodarczej – „European Economic Recovery Plan”, który stanowi odpowiedź na dotkliwe skutki kryzysu gospodarczego i próbę znalezienia sposobu jego rozwiązania. Z kolei konsorcjum polskich przedsiębiorstw PKE SA oraz Zakładów Azotowych Kędzierzyn Koźle planuje budowę innowacyjnej instalacji poligeneracyjnej, gdzie w oparciu o zgazowanie węgla produkować się będzie energię oraz chemikalia, w tym metanol będący doskonałym paliwem. Szczegóły tej inwestycji przedstawiła Magdalena Uliniarz z katowickiego Energoprojektu. Co ciekawe, pomysłodawcy projektu elektrowni poligeneracyjnej chcieliby wpisać tę inwestycję na listę unijnego programu Flagship. Program ten powinien pozwolić na dofinansowanie ok. 10 pełnoskalowych instalacji demonstracyjnych CCS wykonanych w różnych technologiach w celu weryfikacji w praktyce ich założeń technicznych. Konkurencja jest spora i praktycznie wszyscy europejscy potentaci z branży energetycznej, często przy wsparciu swoich rządów, lobbują w kierunku ulokowania inwestycji Flagship właśnie na ich terenie. Gliwickie warsztaty były więc także doskonałą okazją do promocji projek-

tu Kędzierzyn.

Drugi dzień warsztatów w całości poświęcono na zwiedzanie nowego bloku energetycznego w Elektrowni Łagisza z aktualnie największym na świecie kotłem na parametry nadkrytyczne, wyposażonym w palenisko z cyrkulacyjną warstwą fluidalną (CFB). Zwiedzanie tego obiektu było wyraźnym życzeniem współorganizatorów z Komisji Europejskiej. Blok stanowi po prostu obiekt referencyjny w tej technologii zarówno jeżeli chodzi o moc – 460 MWel, jak i sprawność wytwarzania energii elektrycznej – 45 proc. Zanim uczestnicy warsztatów udali się na obiekt, parametry techniczne bloku oraz przebieg inwestycji przedstawił z-ca dyrektora ds. technicznych Elektrowni Łagisza Ziemowit Słomczyński. Do dyskusji włączył się również dyrektor budowy bloku z ramienia inwestora – PKE – pan Eugeniusz Białoń.

Następnie grupa wyposażona została w odpowiednie ubiory ochronne i udała się na zwiedzanie bloku pod kierunkiem głównego inżyniera ds. wytwarzania Szymona Jagodzika. Wycieczkę rozpoczęto od zwiedzenia infrastruktury zewnętrznej: chłodni kominowej, stacji transformatorów oraz układu nawęglania. Następnie sukcesywnie „wdrapywano się” na kolejne poziomy kotła CFB tak, aby zapoznać się z jego szczegółami: systemem wentylatorów podmuchu,

układem podawania paliwa i odbioru popiołu. Po przejściu przez maszynownię bloku zwiedzanie zakończono w jego nastawni. Uczestnicy wycieczki byli pod wrażeniem czystości panującej w całym obiekcie, która zdecydowanie odbiegała od praktyki spotykanej na starszych blokach węglowych.

Podsumowując warsztaty można stwierdzić, że były one doskonałą okazją do zacieśnienia współpracy międzynarodowej w dziedzinie nauki dotyczącej energii, w której nasza uczelnia aspiruje nie bez sukcesów do wejścia do pierwszej ligi badawczej. Przykładem niech będzie zaproszenie Politechniki Śląskiej do uczestnictwa w konsorcjum InnoEnergy tworzącym tzw. Węzeł Wiedzy i Innowacji w ramach Europejskiego Instytutu Technologicznego. Rozstrzygnięcie w tej sprawie jeszcze nie zapadło, ale kto wie, być może gliwickie warsztaty w jakiejś mierze przyczynią się do końcowego sukcesu.

Wszystkich zainteresowanych zapraszamy do odwiedzenia strony internetowej warsztatów <http://cleancoal.polsl.pl>, na której wkrótce pojawią się wspomniane wyżej ogólnodostępne prezentacje opatrzone krótkim opisem. ■

Uczestnicy warsztatów przed wejściem do Elektrowni Łagisza

Wizyta w University of Pamukkale

W dniach 4-9 października br. w University of Pamukkale w Denizli w Turcji przebywała delegacja Politechniki Śląskiej z Prorektorem ds. Współpracy Międzynarodowej prof. Jerzym Rutkowskim.

Jerzy Mościński

Politechnika Śląska współpracuje z University of Pamukkale od kilku lat, przede wszystkim w ramach programu wymiany akademickiej Erasmus, w zakresie wyjazdów zarówno studentów jak i wykładowców. Obie uczelnie nawiązały również wstępne kontakty w zakresie wspólnych badań naukowych i organizacji konferencji naukowych, m.in. w obszarze materiałów inżynierskich i energetyki. Uczelnia turecka kształci ok. 30 tys. studentów w ramach sześciu dużych fakultetów, prowadzi wymianę studentów i wykładowców w ramach programu Erasmus z szeregiem uczelni europejskich oraz dynamicznie dąży do rozszerzania kontaktów z uczelniami poza Europą – m.in. w Japonii, Korei i USA.

W trakcie wizyty w Denizli doszło do podpisania umowy o współpracy pomiędzy Politechniką Śląską i University of Pamukkale sygnowanej przez Rektorów obu uczelni. Prorektor Jerzy Rutkowski i Rektor University of Pamukkale prof. Fazıl Necdet Ardiç przeprowadzili rozmowy dotyczące możliwości rozszerzenia współpracy pomiędzy obiema uczelniami, w szczególności w zakresie rozszerzenia wymiany studentów, zarów-

no w oparciu o program Erasmus jak i na drodze wymiany bezpośredniej. Wyrażono również wolę dążenia do przygotowywania i zawierania umów szczegółowych dotyczących podwójnego dyplomowania i przeprowadzania podwójnych doktoratów przez odpowiednie wydziały obu uczelni.

Prorektor Jerzy Rutkowski i Prorektor University of Pamukkale prof. Halil Kumsar przedyskutowali również możliwości rozszerzenia współpracy naukowej, w szczególności w zakresie identyfikowania wspólnych tematów badawczych, podejmowania współpracy naukowej w zakresie małych projektów badawczych oraz wspólnego aplikowania o fundusze w ramach Programów Ramowych UE oraz promowania wspólnego udziału w konsorcjach realizujących projekty badawcze. Delegacja Politechniki Śląskiej uczestniczyła również w wewnętrznym seminarium poświęconym możliwościom i dobrym praktykom w dziedzinie współpracy międzynarodowej w dziedzinie edukacji i badań naukowych.

W ramach wizyty prof. Jerzy Rutkowski i dr Jerzy Mościński mogli zapoznać się dokładnie z ofertą dydaktycz-

no-badawczą i wyposażeniem laboratoriów na Wydziale Budownictwa, Mechanicznym, Geologii, Chemicznym, Inżynierii Środowiska i Elektroniki, w kontekście możliwości i priorytetów poszerzania współpracy pomiędzy Politechniką Śląską i University of Pamukkale. Od najbliższego roku akademickiego co najmniej jedna trzecia zajęć na studiach drugiego stopnia będzie prowadzona w Denizli również w języku angielskim, co znacząco ułatwi możliwości realizacji wyjazdów studentów z Gliwic do University of Pamukkale.

Prorektor Jerzy Rutkowski i dr Jerzy Mościński mieli okazję uczestniczyć w trakcie wizyty w uroczystej inauguracji roku akademickiego w University of Pamukkale a także w specjalnym seminarium naukowym, w ramach którego wygłosili wykłady na temat wyzwań stojących przed wyższymi uczelniami technicznymi w zakresie skuteczności naboru, współpracy naukowo-badawczej z przemysłem i promowaniu innowacyjności przedsiębiorczości wśród absolwentów, a także nowoczesnych metod kształcenia i wykorzystywanych w tym celu narzędzi i technologii komputerowo-telekomunikacyjnych. ■

Podpisanie umowy o współpracy pomiędzy Politechniką Śląską i University of Pamukkale, Rektor UP prof. Fazıl Necdet Ardiç i Prorektor PS prof. Jerzy Rutkowski

Prorektor Jerzy Rutkowski, Prorektor UP Halil Kumsar oraz koordynator programu Erasmus w UP dr Selçuk Toprak

Spotkanie urbanistów i planistów

W dniach 7-14 września br. 15-osobowa grupa urbanistów i planistów przestrzennych, reprezentujących Wydział Architektury Politechniki Śląskiej oraz Towarzystwo Urbanistów Polskich Oddział w Katowicach, wzięła udział w wyjeździe studialnym do Północno-Wschodniej Anglii.

Zbigniew J. Kamiński

Wizyta odbywała się na zaproszenie Królewskiego Instytutu Urbanistyki w regionie Yorkshire (Royal Town Planning Institute Yorkshire Region Branch), a jej celem było bliższe poznanie współczesnej angielskiej gospodarki przestrzennej, szczególnie w aspekcie odnowy i kształtowania środowiska przestrzennego.

Wiele odbytych wizyt, wysłuchanych wykładów i prezentacji, w tym na uniwersytecie w Leeds (Leeds Metropolitan University), w samorządach lokalnych i organizacjach partnerskich oraz odbytych bezpośrednich rozmów z brytyjskimi planistami, stworzyło klimat inspirujący do przemyślenia własnej działalności projektowej, dydaktycznej i naukowej.

Warto przy tym zauważyć, że chociaż wymiana polsko-brytyjska nie została jak dotąd potwierdzona formalnymi umowami, to jednak od lat jest ona z powodzeniem realizowana dzięki osobistemu zaangażowaniu wielu osób i instytucji doceniających sens rozwijania kontaktów polsko-brytyjskich w zakresie gospodarki przestrzennej i wymiany wzajemnych doświadczeń. Dla osób, które wzięły udział w podobnych wyjazdach studialnych do Wielkiej Brytanii zorganizowanych w 1993 roku (9-17.10.1993 – North West England), w 1996 roku (13-20.04.1996 – North West England and North Wales) i 1999 roku (17-26.09.1999 – Yorkshire Region), a także uczestniczyły w rewizytach angielskich planistów w Polsce w 1997 roku (9-16.05.1997) i 2009 roku (5-12.05.2009), była to dodatkowa okazja do czynienia pożytecznych porównań i formułowania wniosków dotyczących przyszłości regionu górnośląskiego, który pod wieloma względami jest podobny do podlegających restrukturyzacji tradycyjnych angielskich regionów przemysłowych.

W Wielkiej Brytanii, będącej krajem o najstarszych na świecie tradycjach przemysłu fabrycznego, zagłębie węglowe w regionie Yorkshire do lat 70. XX wieku należało do jednego z najważniejszych dla gospodarki kraju. Upadek tradycyjnych gałęzi przemysłu brytyjskiego, takich jak włókiennictwo, przemysł odzieżowy, czy górnictwo węgla i hutnictwo spowodował, że w latach 1980-1990 szybko malało znaczenie starych regionów przemysłowych, a wraz z nim widoczne stały się daleko idące zmiany w krajobrazie regionu. Proces ten dotknął między innymi regionu Yorkshire i miasta Leeds – będącego od końca XIX wieku jednym z głównych (obok Londynu i Manchesteru) ośrodków przemysłu i handlu Wielkiej Brytanii.

Zrewitalizowane centrum Leeds

Od tego czasu ważne miejsce w polityce rządu i działaniach władz lokalnych zajmuje problem rewitalizacji zdegradowanych obszarów: odnowa obszarów śródmiejskich, rehabilitacja starych zasobów mieszkaniowych, zagospodarowanie terenów poprzemysłowych, kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych. Takie pojęcia, jak „odnowa miast”, czy „renesans miejski”, odtąd na stałe wchodzi do języka i praktyki brytyjskich urbanistów i planistów przestrzennych, nadając nowy sens planowaniu przestrzennemu rozumianemu teraz jako „kształtowanie miejsc, które mają tożsamość”.

Praktycznym tego wyrazem jest zintegrowane podejście do przekształceń fizycznej przestrzeni, obejmujące gospodarkę regionalną oraz potrzeby środowiskowe i społeczne. Planowanie przestrzenne, tradycyjnie rozumiane jako opracowywanie planów użytkowania terenu i kontrola zagospodarowania przestrzennego, zostaje zastąpione zarządzaniem przestrzenią miejską. Sterowanie przestrzenną zmianą opiera się teraz na współdziałaniu partnerów publicznych i prywatnych w oparciu o uzgodniony plan działania i konkretne projekty mające podnosić ekonomiczną konkurencyjność miasta i regionu: przyciągać kapitał, tworzyć nowe atrakcyjne miejsca pracy, zwiększać życiowe szanse mieszkańców. Jakość przestrzeni jest tutaj pojęciem kluczowym. Jest to wyraźnie widoczne w przekształceniach nie tylko centrum Leeds (miasto ma około 700 tys. mieszkańców, jest ośrodkiem metropolitalnym i stolicą regionu, który na powierzchni ponad 15 tys. kilometrów kwadratowych skupia ponad 5 milionów mieszkańców), ale także w takich miastach, jak Sheffield (drugi co do wielkości ośrodek regionu), Doncaster (dawny ośrodek zagłębia węglowego i miasto bliźniacze Gliwic), Scarborough (miasto położone nad Morzem Północnym, w obszarze parku narodowego North York Moors i jedno z najstarszych w Anglii kąpielisk), czy też York (ośrodek turystyczny znany w świecie między innymi z pozostałości rzymskich obwarowań i term oraz słynnej gotyckiej katedry z XIII-XV wieku).

Widoczne w planowaniu przestrzennym przejście od kontroli zagospodarowania przestrzennego do szerszego ujęcia, którego istotą jest zintegrowana regionalna strategia przestrzenna i zarządzanie przestrzenną zmianą, kieruje uwagę polskich urbanistów i planistów przestrzennych na znaczenie organizacyjnych uwarunkowań rozwoju miejskiego i regionalnego oraz przestrzennego planowania strategicznego. ■

Politechnika Śląska Noc Naukowców organizowała już po raz czwarty. Po raz pierwszy jednak do organizacji tego ogólnoeuropejskiego wydarzenia promującego naukę nasza uczelnia zaprosiła inne śląskie szkoły wyższe – Uniwersytet Śląski oraz Akademię Ekonomiczną w Katowicach. Tegoroczna edycja Śląskiej Nocy Naukowców odbyła się w piątek 25 września jednocześnie w Gliwicach, Katowicach, Rudzie Śląskiej i Chorzowie.

Paweł Doś

Dzięki współorganizowaniu Nocy przez trzy śląskie uczelnie program tego niezwykle wyjątkowego wydarzenia był w tym roku wyjątkowo bogaty – objął bowiem szeroki wachlarz tematów z różnych dziedzin nauki. Co ważne, program Nocy obejmował wydarzenia skierowane do osób o rozmaitych zainteresowaniach i różnych grup wiekowych. Poza warsztatami i prelekcjami odbyły się również wycieczki do laboratoriów i innych miejsc na co dzień publicznie niedostępnych. Oprócz tego uczestnicy Nocy ręka w rękę z badaczami przeprowadzali intrygujące eksperymenty naukowe.

Uczestnicy mogli na przykład przeprowadzić operację laparoskopową – zbadać szybkość swoich reakcji, zbadać swój puls, sprawdzić, jak bije serce, posłuchać pracy swoich mięśni i sprawdzić ich siłę. Chętni mogli także odbyć krótką przejażdżkę samochodem napędzanym oczyszczonym biogazem i zapoznać się z funkcjonowaniem silnika takiego pojazdu czy też wziąć udział w warsztatach grafiki trójwymiarowej.

Dla miłośników prehistorii atrakcje przewidziano na warsztatach paleontologicznych i mineralogicznych, podczas których można było samodzielnie wykonać gipsowy odlew i przyjrzeć się temu, jak z kości i resztek powolnie odtwarza się dawno minione epoki.

Do udziału w wydarzeniu zaproszeni zostali uznani śląscy naukowcy, reprezentujący nauki ścisłe, humanistyczne i ekonomiczne, którzy podczas tej wyjątkowej nocy pokazali swoje mniej znane oblicza. Zaprezentowali bowiem również swoje pozanaukowe zainteresowania i pasje, o których, jak się okazało, potrafią bardzo ciekawie opowiadać.

Naukowców 2009

Na Politechnice Śląskiej do organizacji tegorocznej edycji Nocy włączyły się następujące wydziały: Automatyki, Elektroniki i Informatyki, Inżynierii Środowiska i Energetyki, Mechaniczny Technologiczny, Górnictwa i Geologii, a także Biblioteka Główna PŚ, Technopark Gliwice i firma I3D.

– To dla mnie szczególne przedsięwzięcie, które wciąż się rozrasta i zatacza coraz szersze kręgi. Mam ambicję, by w przyszłym roku Śląska Noc Naukowców objęła wszystkie uczelnie akademickie z województwa śląskiego – mówi prof. Jerzy Rutkowski, Prorektor ds. Współpracy Międzynarodowej Politechniki Śląskiej, który był koordynatorem projektu.

Z okazji wydarzenia dla najmłodszych jego uczestników zorganizowany został konkurs plastyczny na opracowanie plakatu na kolejną edycję Nocy Naukowców. Jego laureatami zostali: zdobywca 1. miejsca Michał Lebda z Katowic, Basia Król, która zajęła 2. miejsce oraz zdobywcy ex aequo 3. miejsca – Marysia i Kuba Zdziebko. Wyróżnienia przyznane zostały Julii Folusiak, Tymonowi Kowalskiemu i Kacprowi Śliwie.

Warto wspomnieć o tym, że obecnie powstaje poświęcony Nocy Naukowców e-book, mający zawierać informacje o naukowcach, którzy wzięli udział w wydarzeniu, opis przeprowadzonych eksperymentów i wykładów. Oprócz tego powstaje kolejny e-book zawierający propozycje eksperymentów, które samodzielnie można wykonać w domu.

– Naszą intencją jest opublikowanie e-booka z przepisem na samodzielne wykonanie doświadczenia i przybliżenie dzieciom i młodzieży zawodu naukowca oraz zachęcenie ich do wybrania kariery naukowej. Podstawowym założeniem przy publikacji przepisu na taki eksperyment jest łatwość jego wykonania, bezpieczeństwo użytkownika, walor edukacyjny oraz dostępność potrzebnych materiałów. E-booki będą do pobrania za darmo ze strony internetowej Nocy – mówi Jarosław Kacprzak z Działu Promocji PŚ.

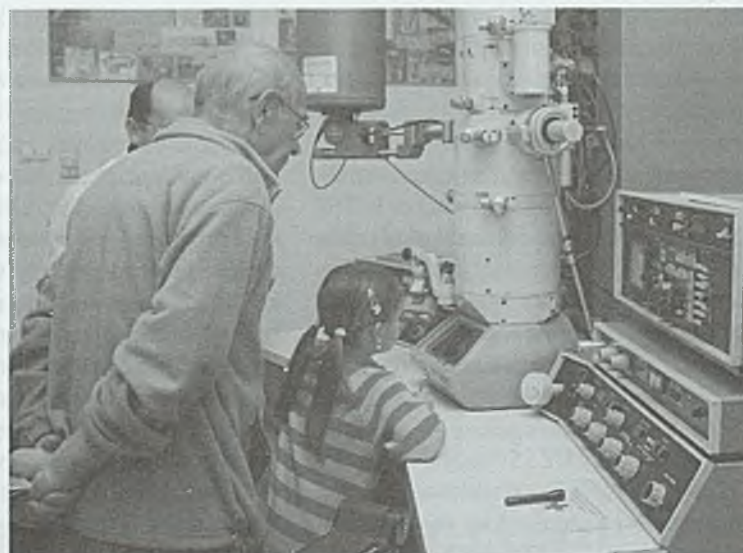
Na portalu Nocy można także obejrzeć zdjęcia z Nocy, wykonane i nadesłane również przez uczestników wydarzenia, a także filmy wideo.

Głównym koordynatorem wydarzeń w ramach Śląskiej Nocy Naukowców, które odbyły się na naszej uczelni, był Dział Promocji Politechniki Śląskiej. – Szczególne podziękowania należą się naukowcom i studentom, którzy z ogromnym zaangażowaniem włączyli się w Śląską Noc Naukowców – dodał Jarosław Kacprzak, kierownik Działu.

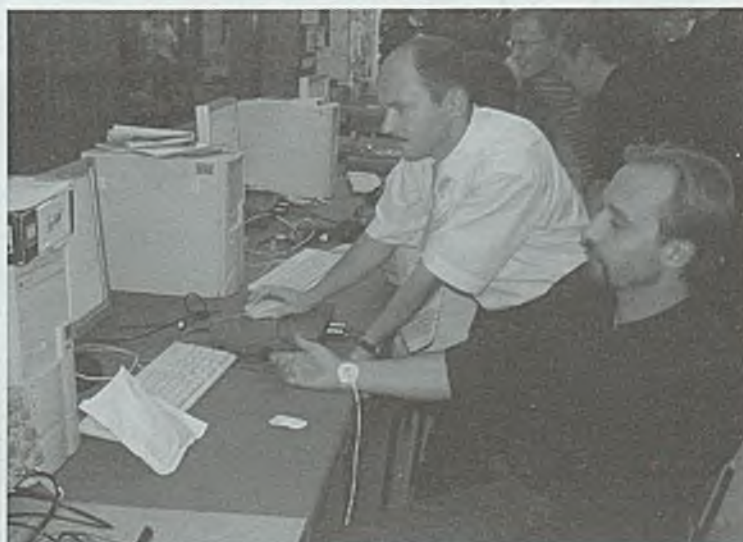
Europejska Noc Naukowców organizowana jest od kilku lat z inicjatywy Komisji Europejskiej we wszystkich krajach Unii. Wydarzenia te udowadniają, że o nauce można mówić prostym językiem. ■

Naukowcy prezentowali swoje pozanaukowe zainteresowania i pasje. Na zdjęciu: Prorektor ds. Współpracy Międzynarodowej PŚ prof. Jerzy Rutkowski prezentuje fotografie wykonane przez siebie podczas bliższych i dalszych podróży

Program Nocy obejmował wydarzenia skierowane do osób o rozmaitych zainteresowaniach i różnych grup wiekowych

Uczestnicy mogli zbadać szybkość swoich reakcji, zbadać swój puls, sprawdzić, jak bije serce, posłuchać pracy swoich mięśni i sprawdzić ich siłę

Spotkanie przy śniadaniu

W niezwykle przyjemnych okolicznościach odbyło się spotkanie Rektora Politechniki Śląskiej prof. Andrzeja Karbownika oraz Prorektora ds. Dydaktyki prof. Stanisława Kochowskiego z Uczelnianym Zarządem Samorządu Studenckiego Politechniki Śląskiej. Rektor bowiem zaprosił przedstawicieli studentów na... śniadanie.

Paweł Doś

Spotkanie odbyło się 15 października w Rektoracie uczelni, a jego celem była inauguracja współpracy władz rektorskich z nowym samorządem u progu kolejnego roku akademickiego. W spotkaniu z rektorami wzięli udział: przewodniczący UZSS Jan Maroszek z Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki a także koordynatorzy odpowiedzialni za poszczególne obszary działalności samorządu: ds. Igrów 2010 – Urszula Hoffman z Wydziału Architektury, ds. kultury i sportu – Maciej Bobola z Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki, ds. promocji – Grzegorz Gucwa z Wydziału Mechanicznego Technologicznego, oraz ds. marketingu i rozwoju – Franciszek Binczyk. Zabrakło na spotkaniu koordynatora ds. socjalnych i prawnych Kseni Badowskiej z Wydziału Matematyczno-Fizycznego oraz zastępcy przewodniczącego UZSS-u Patrycji Kozik z Wydziału Chemicznego, które uzupełniają skład UZSS-u.

Przewodniczący UZSS Jan Maroszek złożył na ręce rektorów, skierowane do całej społeczności akademickiej naszej uczelni życzenia z okazji Święta Edukacji Narodowej: „By poziom edukacji był coraz wyższy i zaowocował pośród absolwentów łatwością w znalezieniu wymarzonej pracy, a nauczycielom akademickim da-

wał coraz większą radość z edukowania młodzieży”. Następnie obecni na spotkaniu koordynatorzy przedstawili na wstępie zakres swoich obowiązków oraz działań, które podejmują. Opowiedzieli o niedawno zrealizowanych przedsięwzięciach, jak ogólnouczelniane otrzęsiny czy otwarcie działalności studenckiego klubu Program. Pochwalili się także wydaniem „Informatora pierwszorocznika”, który jest praktyczną pomocą dla świeżo upieczonych studentów naszej uczelni zawierającą m. in. podstawowe informacje z tematyki stypendialnej i prawnej.

Następnie członkowie UZSS-u przedstawili ogólne plany na rozpoczęty właśnie rok akademicki 2009/2010. Wśród bogatego programu imprez studenckich znajdują się z pewnością Iгры (które w przyszłym roku potrwać mają również cały tydzień), akcje krwiodawstwa, turnieje sportowe, tydzień przedsiębiorczości, ogólnopolska konferencja, czy choćby akcja związana z propagowaniem szeroko rozumianej oszczędności energii i wody wśród studentów. Studenci podzielili się także innymi interesującymi planami. Należy do nich chęć zorganizowania projektu „Studenci Gliwicom”, który służyć będzie integracji studentów i mieszkańców miasta, „pochwaleniu się” – w dobrym tego słowa znaczeniu – tym, co

studenci Politechniki Śląskiej mogą zaoferować mieszkańcom Gliwic w sferze kultury.

Na zakończenie przedstawiciele samorządu przedstawili także plan działań zmierzających do racjonalizacji kosztów związanych z administracją osiedla studenckiego. Poruszyli także doskwierający studentom problem braku odpowiedniej liczby parkingów na terenie dzielnicy akademickiej oraz kwestię budynku byłej stołówki przy ul. Pszczyńskiej.

W odpowiedzi na ten głos Rektor prof. Andrzej Karbownik zapowiedział oddanie do użytku w najbliższym czasie wybudowanego właśnie parkingu przy ul. Łużyckiej, na którym pomieści się 220 samochodów. Zapowiedział także wybudowanie w najbliższych miesiącach kolejnych parkingów w różnych częściach dzielnicy akademickiej.

Rektor wyjaśnił także, na czym polega problem utrudniający rozpoczęcie remontu budynku byłej stołówki, w którym ostatecznie znaleźć się ma centrum kultury studenckiej. – Projekt przebudowy jest gotowy od 10 miesięcy. Jeśli uzyskane zostanie pozwolenie na remont, konieczne będzie znalezienie na niego potrzebnych funduszy. Robię wszystko, co mogę, aby jak najszybciej doprowadzić tę sprawę do końca. Zaangażowałem się w nią osobiście – zapewniał Rektor.

Prof. Andrzej Karbownik zachęcił studentów do wspierania działalności kół naukowych, których jest na uczelni ponad 100, a wiele z nich działa bardzo aktywnie. Zachęcił również UZSS do udziału w promocji naszej Uczelni.

Trwające pełne dwie godziny spotkanie przy śniadaniu upłynęło w miłej atmosferze. Zainaugurowało ono współdziałanie władz rektorskich z rozpoczynającym kadencję Uczelnianym Zarządem Samorządu Studenckiego. Kolejne spotkania będą się w trakcie roku akademickiego odbywać regularnie. Spraw do omówienia z pewnością nie zabraknie. ■

UZSS PŚ w prawie pełnym składzie

Ulica Akademicka zostanie zamknięta

Ulica Akademicka w Gliwicach na odcinku od Rektoratu Politechniki Śląskiej do skrzyżowania z ulicą Skłodowskiej-Curie zostanie wyłączona z ogólnodostępnego ruchu pojazdów. Procedury zmierzające do wyłączenia ul. Akademickiej z ruchu zostały już uruchomione. Zamknięcie ulicy nastąpi najwcześniej w maju przyszłego roku.

Paweł Doś

Z inicjatywą wyeliminowania ruchu z ul. Akademickiej wystąpił do Prezydenta Gliwic Rektor Politechniki Śląskiej prof. Andrzej Karbownik. – Obecnie ruch samochodów odbywa się przez sam środek dzielnicy akademickiej, stanowiąc realne zagrożenie dla wielu naszych pracowników i studentów, którzy codziennie przemierzają się po tym terenie. Zamknięcie ruchu samochodowego na ul. Akademickiej usunie niebezpieczeństwo, a poza tym umożliwi zagospodarowanie od nowa tej części dzielnicy, która nabierze zupełnie nowego charakteru i stanie się bardzo atrakcyjną przestrzenią miejską. Zyskają na tym zatem i mieszkańcy miasta, i społeczność akademicka naszej uczelni – mówi Rektor Politechniki Śląskiej prof. Andrzej Karbownik.

W celu zbadania możliwości i konsekwencji podjęcia decyzji o zamknięciu dla ruchu pojazdów ul. Akademickiej wy-

konana została na zlecenie Urzędu Miejskiego analiza przepustowości ulic na terenie dzielnicy akademickiej wraz z pomiarami natężenia ruchu.

Wyłączenie ulicy Akademickiej z ruchu pojazdów spowoduje konieczność zmian organizacji ruchu na skrzyżowaniach ulicy Wrocławskiej z ulicami: Akademicką i Strzody oraz ulicy Akademickiej z ulicami: Krzywoustego i Skłodowskiej-Curie. Natomiast w obrębie skrzyżowania ulic Wrocławska – Dunikowskiego – Łużycka wprowadzona zostanie sygnalizacja świetlna. Sygnalizacje w ciągu ulicy Wrocławskiej na odcinku od ul. Pszczyńskiej do ul. Strzody będą musiały zostać skoordynowane. Być może konieczne będzie również wybudowanie małego ronda na skrzyżowaniu ulic Łużyckiej i Krzywoustego.

Ponieważ zamknięcie ul. Akademickiej spowoduje likwidację ok. 350 miejsc parkingowych znajdujących się obecnie w pobliżu tej ulicy, konieczne będzie także

uporządkowanie parkowania pojazdów w całej dzielnicy akademickiej i wyznaczenie miejsc parkingowych w innych miejscach. Problem ten zostanie rozwiązany poprzez planowane wybudowanie parkingów w północnej części dzielnicy akademickiej.

Po wykonaniu wszystkich niezbędnych prac wyłączenie ul. Akademickiej z ruchu nie spowoduje znacznych utrudnień w ruchu w tej części miasta. Przejazdna pozostanie ul. Krzywoustego, umożliwiając wjazd w głąb dzielnicy akademickiej.

Ulica Akademicka po zamknięciu dla ruchu samochodowego zostanie zagospodarowana wraz z przyległymi terenami. Koncepcją zagospodarowania tego rozległego terenu zajmą się wkrótce pracownicy i studenci Wydziału Architektury naszej Uczelni.

Eliminacja ruchu samochodowego uczyni z tego terenu nową przestrzeń i umożliwi ponowne jej zagospodarowanie i nadanie jej nowego oblicza. ■

Powstaje Wielka Księga naszej uczelni

W przyszłym roku minie 65 lat od daty założenia Politechniki Śląskiej. Z tej okazji przygotowywana jest „Wielka Księga 65-lecia Politechniki Śląskiej w Gliwicach”.

Poza opisem historii Politechniki Śląskiej, ważną jej częścią będą biogramy osób związanych z uczelnią – w przeszłości i obecnie. Prawo do bezpłatnego zamieszczenia swojego biogramu w Księdze mają bowiem wszyscy przedstawiciele kadry naukowo-dydaktycznej, którzy mają lub mieli związek z naszą uczelnią w jej 65-letniej już historii.

„Będę wdzięczny także za pomoc w dotarciu do osób obecnie niezwiązanych z Uczelnią, dzięki czemu w wydawnictwie znaleźć się będą mogły biogramy byłych pracowników Uczelni, którzy tworzyli jej zręby i byli współautorami jej wspaniałego rozwoju. Zapraszam do składania biogramów również byłe władze rektorskie i

dziekańskie Politechniki Śląskiej. Gorąco proszę także Osoby, które mogą zgłosić potrzebne dane biograficzne naszych nieżyjących już Koleżanek i Kolegów – aby zechciały wypełnić dla nich stosowne karty informacyjne, zapewniając tym wspaniałym ludziom należne im miejsce w naszej Wielkiej Księdze. Gorąco zapraszam do „Wielkiej Księgi 65-lecia Politechniki Śląskiej”. Zadbajmy o to, żeby nie zabrakło w niej nikogo z nas. Mam nadzieję, że dzięki Państwa zaangażowaniu „Wielka Księga 65-lecia Politechniki Śląskiej w Gliwicach” będzie miała wyjątkowy charakter i będzie wielką „fotografią rodzinną” wszystkich tych, którzy swoje siły i serce poświęcili

dziełu budowy naszej Alma Mater.” – napisał Rektor Politechniki Śląskiej prof. Andrzej Karbownik w specjalnym liście rozesłanym pocztą elektroniczną do wszystkich pracowników uczelni.

Każdy pracownik naukowo-dydaktyczny, który zechce zaistnieć w jubileuszowej Księdze, powinien wypełnić stosowną ankietę, która umieszczona została na stronie internetowej wydawnictwa Helion, które przygotowuje Księgę do druku. Biogramy te mogą być opatrzone fotografiami.

Szczegóły na temat projektu znajdują się na stronie www.ps65.helion.pl ■

Koncert Gaby Kulki

16 października w Klubie Pracowników Politechniki Śląskiej wystąpiła Gaba Kulka w nietypowym, jak sama stwierdziła, składzie – sama z fortepianem.

Gaba Kulka w Klubie Pracowników PŚ

Solistyczny występ wymaga wyjątkowej perfekcji szczególnie w tak małej sali. Młoda artystka doskonale sprostала oczekiwaniom, tak jakby nie chciała zawieść publiczności, która trzy lata temu w tej samej sali oklaskiwała jej ojca – wybitnego skrzypka.

W zupełnie wyciemnionej sali, gdzie tylko jeden biały reflektor delikatnie rozświetlał piosenkarkę wytworzyła się niesamowita atmosfera. Muzyczna wyobraźnia, oryginalny, obdarzony wielką skalą głos Gabrieli, intrygująca interpretacja piosenek, oraz równie ciekawy akompaniament fortepianowy oczarowały publiczność.

Gaba Kulka jest wokalistką, pianistką, autorką tekstów swoich piosenek, a jej autorski repertuar zalicza się do szerokiego nurtu współczesnej muzyki alternatywnej, w szalony sposób łącząc w sobie elementy jazzu, rocka i popu z ukłonem w stronę klimatu teatralno-kabaretowego, sama nazywa tę mieszankę „progresywnym popem”. Śpiewa od 2003 r., wydała do tej pory dwie płyty a trzecia p.t. „Kucz, Kulka” będzie miała swoją premierę w październiku. Jest laureatką tegorocznego „Mateusza” – nagrody III Programu Polskiego Radia.

Uchwały Senatu Politechniki Śląskiej

28 września 2009 r. odbyło się XI zwyczajne posiedzenie Senatu Politechniki Śląskiej. Podczas posiedzenia Senat przyjął następujące uchwały:

Uchwałę nr XI/92/08/09 w sprawie opiniowania wniosków dotyczących mianowania na okres 5 lat na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Śląskiej: dr. hab. inż. Zbigniewa KACZMARCZYKA w Katedrze Energoelektroniki, Napędu Elektrycznego i Robotyki /RE5/; dr. hab. inż. Henryka PALUSA w Instytucie Automatyki /RAu1/; dr. hab. inż. Wojciecha SKARSKI w Katedrze Podstaw Konstrukcji maszyn /RMT6/; dr. hab. inż. Jerzego ŻAKA w Katedrze Fizykochemii i Technologii Polimerów /RCh4/.

Uchwałę nr XI/93/08/09 w sprawie opiniowania wniosku dotyczącego mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego w Politechnice Śląskiej prof.

dr. hab. inż. Jerzego BODZENTY w Instytucie Fizyki /RMF1/.

Uchwałę nr XI/94/08/09 w sprawie zmiany składu Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów.

Uchwałę nr XI/95/08/09 w sprawie powołania na roczną kadencję przedstawicieli Samorządu Studenckiego i Samorządu Doktorantów w skład Komisji Senackich, Uczelnianej Komisji Wyborczej, Komisji Dyscyplinarnych ds. Nauczycieli Akademickich, ds. Studentów i ds. Doktorantów.

Uchwałę nr XI/96/08/09 zmieniającą uchwałę w sprawie warunków i trybu rekrutacji na studia doktoranckie na Poli-

technice Śląskiej w roku akademickim 2010/2011.

Uchwałę nr XI/97/08/09 w sprawie powołania przedstawicieli nauczycieli akademickich do Rady Bibliotecznej.

Uchwałę nr XI/98/08/09 w sprawie zmian w Regulaminie Centrum Innowacji i Transferu Technologii.

Uchwałę nr XI/99/08/09 w sprawie wyrażenia zgody na likwidację międzywydziałowej jednostki organizacyjnej o nazwie Ośrodek Badań i Doskonalenia Dydaktyki (RJM3).

Akty normatywne Uczelni

We wrześniu 2009 r. ukazały się następujące wewnętrzne akty normatywne Rektora Politechniki Śląskiej:

- Zarządzenie Nr 96/08/09 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 10 września 2009 roku w sprawie przeprowadzania ankiet wśród studentów i absolwentów Politechniki Śląskiej
- Zarządzenie Nr 97/08/09 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 10 września 2009 roku w sprawie kwalifikowania do materiałów archiwalnych prac dyplomowych i rozpraw doktorskich oraz gromadzenia i udostępniania nieopublikowanych prac dyplomowych i rozpraw doktorskich
- Zarządzenie Nr 98/08/09 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 10 września 2009 roku w sprawie utworzenia „Biblioteki Cyfrowej Politechniki Śląskiej”
- Zarządzenie Nr 99/08/09 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 14 września 2009 roku zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia w Politechnice Śląskiej Instrukcji Kancelaryjnej, Rzeczowego wykazu akt oraz Instrukcji w sprawie Organizacji i Zakresu Działania Archiwum Politechniki Śląskiej”
- Zarządzenie Nr 100/08/09 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 21 września 2009 roku zmieniające zarządzenia w sprawie powołania niektórych Komisji
- Zarządzenie Nr 101/08/09 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 22 września 2009 roku w sprawie opłat za kształcenie na studiach dyplomowych oraz na kursach doszkalających w roku akademickim 2009/2010
- Zarządzenie Nr 102/08/09 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 25 września 2009 roku w sprawie opłat za kształcenie na niestacjonarnych studiach doktoranckich w roku akademickim 2009/2010
- Zarządzenie Nr 103/08/09 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 25 września 2009 roku w sprawie wprowadzenia egzaminu z języka obcego
- Zarządzenie Nr 104/08/09 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 29 września 2009 roku w sprawie cennika za wynajem pomieszczeń i urzędzeń w Ośrodku Konferencyjno-Szkoleniowym „Innowacja”, funkcjonującym przy CITT
- Zarządzenie Nr 105/08/09 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 29 września 2009 roku zmieniające zarządzenie o nazwie Centrum Innowacji i Transferu Technologii
- Zarządzenie Nr 106/08/09 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 29 września 2009 roku w sprawie likwidacji międzywydziałowej jednostki organizacyjnej
- Zarządzenie Nr 107/08/09 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 30 września 2009 roku w sprawie zasad wymiany studentów, uczestników studiów doktoranckich i pracowników w ramach programu LLP/Erasmus realizowanego na Politechnice Śląskiej w latach 2007- 2013
- Zarządzenie Nr 108/08/09 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 30 września 2009 roku w sprawie ustalenia stawek stypendialnych przy wyjazdach w ramach programu LLP/Erasmus w roku akademickim 2009/2010
- Zarządzenie Nr 109/08/09 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 30 września 2009 roku w sprawie gospodarki drukami ścisłego zarachowania na Politechnice Śląskiej
- Pismo Okólne Nr 39/08/09 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 21 września 2009 roku w sprawie zmian w składzie Senatu Politechniki Śląskiej
- Pismo Okólne Nr 40/08/09 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 29 września 2009 roku w sprawie powołania na roczną kadencję przedstawicieli Samorządu Studenckiego i Samorządu Doktorantów w skład Komisji Senackich, Uczelnianej Komisji Wyborczej, Komisji Dyscyplinarnych ds. Nauczycieli Akademickich, ds. Studentów i ds. Doktorantów
- Pismo Okólne Nr 41/08/09 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 29 września 2009 roku w sprawie zasad przyjęć na studia doktoranckie na Politechnice Śląskiej w roku akademickim 2010/2011.

Tytuły, stopnie naukowe, stanowiska

Mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego na czas nieokreślony

prof. dr hab. inż. Jerzy BODZENTA

Wydział Matematyczno-Fizyczny – od 1.10.2009 r. na czas nieokreślony

Mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Śląskiej

dr hab. inż. Zbigniew KACZMARCZYK

– Wydział Elektryczny – od 1.10.2009 r. do 30.09.2014 r.

dr hab. inż. Henryk PALUS

– Wydział Automatyki, Elektroniki i Informatyki – od 1.10.2009 r. do 30.09.2014 r.

dr hab. inż. Wojciech SKARKA

– Wydział Mechaniczny Technologiczny – od 1.10.2009 r. do 30.09.2014 r.

dr hab. inż. Jerzy ŻAK

– Wydział Chemiczny – od 1.10.2009 r. do 30.09.2014 r.

Zakończone habilitacje

Dr hab. inż. Barbara Anna KLEM-CZAK

Wydział Budownictwa. Uchwała Rady Wydziału Budownictwa – 08.07.2009 r. W zakresie budownictwa.

Dr hab. inż. arch. Jan PALLADO

Wydział Architektury. Uchwała Rady Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej – 12.05.2009 r. W dziedzinie architektury i urbanistyki.

Zakończone doktoraty

Dr inż. Sebastian LEPSZY

Doktorant Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki. Promotor – prof. dr hab. inż. Tadeusz Chmielniak. Temat pracy doktorskiej: „Analiza i optymalizacja układów gazowo-parowych zintegrowanych ze zgazowaniem biomasy”. 11.09.2009 r. – RIE, z wyróżnieniem.

Dr inż. Adam SZATKOWSKI

Doktorant Wydziału Inżynierii Materiałowej i Metalurgii. Promotor – prof. dr hab. Michał Żelechower; prof. dr rer. nat. Michael Bredol. Temat pracy doktorskiej: „Właściwości luminescencyjne wytworzonych metodą sol-żel nanoproszków siarczku cynku z (ZnS) domieszkowanego manganem i miedzią”. 8.09.2009 r. – RM.

Dr inż. Jerzy KOROL

Doktorant Wydziału Inżynierii Materiałowej i Metalurgii. Promotor – prof. dr hab. inż. Stanisław Serkowski. Temat pracy doktorskiej: „Kształtowanie mikrostruktury ogniotrwałego tworzywa z gruboziarnistego proszku Zr O₂”. 8.09.2009 r. – RM.

Dr inż. Łukasz ĆMIEŁOWSKI

Doktorant Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki. Promotor – prof. dr hab. inż. Ewaryst Tkacz. Temat pracy doktorskiej: „Comparative analysis of methods examining DNA microarray gene expression data”. 22.09.2009 r. – RAU.

Dr inż. Damian BORYS

Doktorant Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki. Promotor – doc. dr hab. Krzysztof Śłosarek. Temat pracy doktorskiej: „Wyznaczenie rozkładu dawki pochłoniętej w terapii¹³¹I z użyciem techniki SPECT/CT”. 22.09.2009 r. – RAU.

Dr inż. Krzysztof PUSZYŃSKI

Doktorant Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki. Promotor – doc. dr hab. Tomasz Lipniacki. Temat pracy doktorskiej: „Deterministyczne i stochastyczne modele ścieżek regulatorowych związanych z apoptozą”. 22.09.2009 r. – RAU.

Dr inż. Mirosław KURZ

Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM – Zabrze. Promotor – prof. dr hab. inż. Eugeniusz Świtoński. Temat pracy doktorskiej: „Optymalizacja cech konstrukcyjnych manipulatora do rehabilitacji kończyn”. 23.09.2009 r. – RMT.

Dr inż. Adam MROZEK

Doktorant Wydziału Mechanicznego Technologicznego. Promotor – prof. dr hab. inż. Tadeusz Burczyński. Temat pracy doktorskiej: „Kontynuualno-molekularny model ośrodka materialnego w analizie komputerowej odkształcalnych układów mechanicznych”. 23.09.2009 r. – RMT, z wyróżnieniem.

Dr inż. Tomasz ROGALA

Doktorant Wydziału Mechanicznego Technologicznego. Promotor – prof. dr hab. inż. Wojciech Cholewa. Temat pracy doktorskiej: „Identyfikacja umownych zastępczych źródeł sygnałów diagnostycznych”. 23.09.2009 r. – RMT, z wyróżnieniem.

Dr inż. Piotr PRZYSTAŁKA

Doktorant Wydziału Mechanicznego Technologicznego. Promotor – prof. dr hab. Wojciech Moczulski. Temat pracy doktorskiej: „Metodyka modelowania neuronowego w diagnostyce procesów z uwzględnieniem elementów teorii chaosu”. 23.09.2009 r. – RMT, z wyróżnieniem.

Dr inż. Marcin ZYGMANOWSKI

Doktorant Wydziału Elektrycznego. Promotor – dr hab. inż. Bogusław Grzesik prof. nzw. w Pol. Śl. Temat pracy doktorskiej: „Analiza porównawcza właściwości wybranych wielopoziomowych przekształtników energoelektronicznych przeznaczonych do układów kondycjonowania energii elektrycznej”. 29.09.2009 r. – RE, z wyróżnieniem.

Dr inż. Agnieszka PAŹDZIERNIOK-HOLEWA

Doktorantka Wydziału Chemicznego. Promotor – prof. dr hab. inż. Roman Mazurkiewicz. Temat pracy doktorskiej: „Badania nad syntezą i dekarboksylacją N-acylo- α -trifenylfosfonio- α -aminokwasów oraz właściwościami produktów dekarboksylacji”. 23.09.2009 r. – RCH, z wyróżnieniem.

Dr inż. Agata JAKÓBIK-KOLON

Doktorantka Wydziału Chemicznego. Promotor – dr hab. inż. Marek Smolik prof. nzw. w Pol. Śl. Temat pracy doktorskiej: „Badania nad metodami rozdziału cyrkonu i hafnu oraz opracowaniem metod oznaczania hafnu w związkach cyrkonu”. 23.09.2009 r. – RCH z wyróżnieniem.

Dr inż. Bożena Maria ORLIK-KOŹDOŃ

Doktorantka Wydziału Budownictwa. Promotor – dr hab. inż. Jan Ślusarek prof. nzw. w Pol. Śl. Temat pracy doktorskiej: „Wpływ zróżnicowania struktury styropianu na kinetykę procesów transportu ciepła i wilgoci w przegrodzie budowlanej”. 30.09.2009 r. – RB.

Dr inż. Magdalena KOWALSKA

Doktorantka Wydziału Budownictwa. Promotor – prof. dr hab. inż. Maciej Gryczmański. Temat pracy doktorskiej: „Identyfikacja parametryczna modeli gruntów w zagadnieniach geotechniki”. 30.09.2009 r. – RB, z wyróżnieniem.

W dniach 1-3 października 2009 r. na Politechnice Śląskiej
 odbyła się konferencja pt.
 „Politechnika Śląska w XX-leciu przemian gospodarczych w Polsce”

Konferencji przewodniczył Rektor
 prof. Andrzej Karbownik

Przewodniczącym komitetu
 organizacyjnego został
 prof. Arkadiusz Mężyk

Podczas konferencji
 wręczone zostały odznaki
 „Zastużony dla Politechniki Śląskiej”

W pierwszej części spotkania referaty wygłosili:

Prof. Andrzej Bargieła
 ze School of Computer Science
 w The University of Nottingham

Prof. Andrzej Pawlak z Lawrence
 Technological University

Prof. Rudolf Kawalla
 z TU Bergakademie Freiberg

W drugiej części pierwszego dnia konferencji swoimi doświadczeniami zawodowymi
 podzielili się znani absolwenci naszej uczelni:

Dr Janusz Steinhoff, Przewodniczący
 Rady Krajowej Izby Gospodarczej

Dr hab. Zygmunt Frankiewicz
 Prezydent Miasta Gliwice

Andrzej Lipko
 b. wiceminister Przemysłu i Handlu

Wojciech Wajda
 Prezes WASKO SA

Marek Uszko
 Wiceprezes Kompanii Węglowej SA

Tadeusz Soroka
 Wiceprezes KOPEX SA

Śląska NOC NAUKOWCÓW 2009

Już po raz czwarty Politechnika Śląska była organizatorem Nocy Naukowców. W tym roku jednak partnerami naszej uczelni zostały także dwie inne śląskie szkoły wyższe: Uniwersytet Śląski oraz Akademia Ekonomiczna w Katowicach. Tegoroczna Noc Naukowców nastąpiła w piątek 25 września, obejmując kilka miast śląskiej aglomeracji.

